mali. sed vsq; ad spūs pticipatōez māducemus ⁊ bibamus vt in dñi corpe tanq; mēbra maneamus. vt eius spū regeremur. hec aug. Et fm eundē ille sacramentalr manducat ⁊ bibit qui ipm sacm tm sumit Spūaliter vo qui ptingit ad rē sacramenti. que est res duplex. vna signata ⁊ ptenta que est xps integer qui ptinet sub specieb panis ⁊ vini. Alia est res signata ⁊ nō ptenta. ⁊ hec est corpus xpi misticū qđ ē in predestinatis vocatis ⁊ iustificatis Et sciendū q nō nulli doctores aliq; de predictis incidentaliter ad altaris sacm referunt. sed in ptinua expositōe nullus q; de sacramento altaris ppie habetur infra in cena dñi. gū hoc sacramentū instituit. ¶ Oratio.

O Omine iesu xpe sufficiens salus aie mee da mihi te solū desiderare. desiderando te ppter te non ppter aliud querere. querendo inueni re. inueniendo tenere. tenendo amare. amando pcā redimere. redepta non iterare. Illustra queso dñe cor meū luce tue gratie diuine. vt te ductorē in omnib vijs meis habeam. ⁊ sp te qui es sup omnia pre oīb⁹ timeā ⁊ diligā. tuāq; in oīb⁹ faciā voluntatez neconq; a te recedā. sed semp tibi adhereā. q; tu solus sufficis ⁊ vitā eternā ꝓmittis. ad quā misericor diter pducere me digneris Amen. ¶ De transitu dñi ⁊ discipulorū per sata. Capitulū. LXXI.

Deinde cuz dominus quadā die sabbati transiret p sata seu blada id est per campos vbi erāt segetes. discipuli eius vt homines esurientes vellebant spicas propter ciborū defectum ⁊ penuriā. ⁊ manibus suis cōfricantes edebant grana. ꝛsolando famis inopiā Ecce fercula aplorum scz grana spicar. erant em̄ columbe. quarū est grana comedere. Esuriebant tum er paupate. tum er turbarum importunitate. in quo signatur q predicatores ⁊ prelati debent ponere cibum corporum propter salutem animarum. Unde beda. Non habentes em̄ discipuli spacium manducandi propter importunitatē turbarū. esuriebant vt homines. sed vellētes spicas. inediā cōsolabantur. qđ est iudicū austeritatis vite. non preparatas escas sed simplices querere cibos Unde ⁊ crisost. Putas quantā occupatōem doctrine habebant apli. vt nec manducādi licentiā inuenirēt Obti apostoli. in q̄bus tūc corpus qđ suū est suggerebat. qñ aīmus q̄d ageret nō habebat Carnales aūt hoīes nec tūc spūalia curant. cū nihil habuerint carnale qđ agant.

Pharisei aūt videntes replxderūt dominū de hoc quasi ꝓtra legem agerent discipuli ex doctrina mgri ⁊ dicunt. Ecce discipuli tui faciunt. qđ nō licet eis facere sabbatis Non arguebant eos agere ꝓtra legē q̄si raperent alienū. q; scōm legem licitū erat famelico intrare segetē vel vineā ꝓximi ⁊ comedere. nō tñ falcē mittere. seu foras ejcere vel portare sz sup eo. q ꝓ spicas vellendo⁊ fricando die sabbati cibū pparabant sibi. q; ꝓceptuz erat in lege q cibaria prepararent die p̄cedēti. ⁊ nō in die sabbati Ubi crisō. Judei scientes q; discipuli q̄si speculum sunt mgri. q; in discipulis magister videtur. ppter hoc errorem discipulo⁊ volentes in obprobrium xpi vertere. ita dicebant. Nō propter iniuriā legis dolētes. sed de tractiōis occasionē inuenire cupiētes. ista dicebāt. Nō em̄ poterāt alijs ꝓtra legem agētib⁹ ꝓtristari. cū ipsi quotidie in lege peccarēt. Nam qui alio peccante dolet. ipse circa iusticiā multū est pfectus. Nec ei pōt aliquis alteri āplius misericors eē q̄ sibi. Hec crisō. Dñs aūt ꝓfutat phariseos. discipulos rōnabiliter excusando. ⁊ q ꝓtra legē non faciebant oīndēdo. Et primo p exemplū in quo duplex tangit ratio Prima est a simili ex pte sumentiū. q; similis necessitas fuit in discipulis q̄ fuit in dō. quando ꝓmedit ꝓsecratos panes ꝓpositiōis. quos nō licebat ei edere. neq; his qui cū eo erant. si ergo dauid excusatur. q; comedit in necessitate. qđ alias nō licebat. p ꝓse quēs ⁊ discipuli excusant. q; necessitas eis immineb at. Secūda est a minori ex pte sumptorū. q; dō in necessitate comedit sanctos panes licite. quod licebat solis sacerdotibus. q̄ multomagis discipuli spicas ꝓmunes oīb⁹. quasi diceret. si necessitas ibi legē nō habuit. nec hic hē debet. Necessitas em̄ facit aliq̄d licitū. qđ alias essz illicitū. ⁊ iō discipulis esurientibus. qđ licitū non erat in lege factū est licitum famis necessitate. Sic hodie. Si quis eger ieiunū fregerit. reus nō habet. Cū ergo pharisei illa legūt laudant mīam factam in dauid ⁊ suis. ⁊ quādo ista vident reprehendūt transgressionē in discipulis. ex quo apparet q nō legis iniuriā defendūt. sed suā malicia oīndūt. Alia rō ē a maiori. q; sacerdotes quoꝝ interest maxime cerimonias legis obseruare. violā do sabbatū. qñq; sine crimine sunt. vt dū in templo opa manualia circa sacrificia faciunt animalia occidendo excoriando. hostias lauando carnes coquendo ⁊ ꝓsimilia faciendo. vel etiā dū pueros circumcidūt. ergo multoplus discipuli. qui nullius in hoc legis sunt. vel ordinis. vellētes spicas in die sabbati. ⁊ comedētes sine crimine sunt. Deinde post auctoritates alienas ꝓuicit eos auctoritate ppria ⁊ primo passertionē veritatis. ⁊ est rō talis. q; potērius est tē plū spūale q̄ figurale. sz figurale potuit defēdere sacerdotes sibi fauentes. q̄ multoplus spūale. qđ ē xps discipulos sibi credētes. de quo tēplo dicit. soluite templū hoc. q; maior templo est hic scz xpus. q; est templi dñs Secūda rō est in qua ꝓuincit eos paffectū pietatis. ⁊ est talis. Magis vult dñs effectū misericordie ⁊ pietatis. q̄ cerimonias veteris legis. sz pascere esurientes est opus mie. ⁊ obseruare sabbatū vel victimas offerre est cerimoniale. ergo ⁊ cetera. Unde magis vult deus mīam. qua quis subuenit alteri. vel sibi indigenti q̄ sacrificiū. ⁊ opa misericordie sunt magis accepta deo q̄ victime. hostia em̄ deo placabilis est salus hoīm. Tercia rō est in qua ꝓuincit eos p sue potestatis ostensionē. ⁊ est talis. Dñs pōt disponere in his rebus quibus totaliter preest sz xps preest totaliter ⁊ discipulis ⁊ sabbato. ergo pōt dispensare cū discipulis de ope in sabbato. Ipe em̄ fecit sabbatū propter hoīez. vt in eo quiescat. ⁊ deo vacet. ⁊ non hoīem propter sabbatū. ⁊ ita dñs est etiā sabbati. ⁊ iō fm ambro. sicut potuit sabbatuz ita pōt etiā destruere Quia ergo sabbatū propter hominē fecit. ⁊ dominus sabbati ē. magis curā adhiberi

volvit ſaluti hoīm q̄ cuſtodie ſabbati. ꝓmittendo diſcipulos ſpicas vellere ⁊ famē repellere. xp̄s itaq̄ nō ſubē obſeruatiōi legis. ſz ꝓceſſ. ⁊ eā mutare p̄t ⁊ iō nō peccat q̄ ſcōm ordinatōem eius obſeruat q̄ aūt dr factus ſub lege. ſubiectō illa erat voluntatis nō neccitatis. ideo q̄nq̄ ſe ſubiecit ꝓpter humilitatē q̄nq̄ ſe p̄fuiſſe oñdit ꝓpter auctoritatē Vbi criſo. Sabbatū non ꝓpter ocium factū eſt. vt oīno in die ſabbati vacent. ſed vt ociantes meditent deū ſuum eſſe factorem. ⁊ p vacantiā dei opa recordent vt dū vacantie illius ratio querit. deus rez opifex demō ſtret Ipe em̄ legez dans ſabbati. mihil facietis air. p̄ter ea que faciet aīa hoc eſt em̄ feſtū. ſi intēdant ſpiritualia ⁊ ſecedant terreſtria. ⁊ vacemus vacatione ſpūali Hec criſ. Miſtice p apoſtolos intelligi p̄nt p̄dicatores ⁊ p̄lati. p eſurtem fames ſalutis humane. p ſata mundus in quo ſunt diuerſa hoīm genera ſeminata. p diuerſas ſegetes. diuerſe nationes. p ſpicas hoīes. p paleas corpa. p grana aīe. q̄ ſicuti in ſpica duo ſunt. ſ. granū ⁊ palea. ſic in hoīe corpus ⁊ anima Diſcipuli ergo. i. predicatores ⁊ prelati eſurientes hoīm ſalutem. debent tranſire p ſata. i. per mundū predicando. ⁊ euellere ſpicas hoīes a terrenis quib corde inhereant ſepando. ꝓfricare manibus. exemplo ſue opatōis ad bonū puocando. in q̄ ſepaī viciū a vtute. ſ. palea a grano ⁊ ſic māducare eccīe incorporādo. ⁊ ſabbato debent hoc agere. ſ. ſpe quietis eterne. ad quā alios vult inuitare. ⁊ de hoc ꝙquerunt phariſei. i. demones ⁊ infideles phariſei ꝓſortes Vñ beda. Vellere itaq̄ ſpicas. eſt hoīes a terrena intentōe. qua ſolū mentis q̄ſi radicem firmant eruere. fricare aūt manib. exemplis vtutū ab ipa carnis ꝯcupiſcētia q̄ſi folliculis atq̄ in tegumētis ariſtaꝝ puritatem mentis exuere. grana vo māducare. ē emūdatū quemq̄ ab oī inquinamēto carnis ⁊ ſpūs. p ora p̄dicantiū eccīe mēbris incorpari. Hec beda. Item p ſata intelligiī ſacra ſcriptura que diuinaꝝ ſmāꝝ ſeminib eſt ſeminata. p diuerſas ſegetes. diuerſi libri. p ſpicas ſmīe. Item p ſata p̄dicatores cū dño ambulant. cū ſacras ſcripturas deuote ſtudendo ⁊ meditando inueſtigant. eſuriūt dū in eis panē vite p ſe ⁊ alīs inuenire deſiderant. ſpicas euellunt. dū ea que ſibi vtiliora videntur in eis colligūt. collectas ꝓfricant. dū tamdiu diſcutiunt. donec ſub paleis litere. grana ſpūalis intelligentie inueniant. grana vo ipa māducant. cum ſibi ⁊ alīs miniſtrādo. p impletiōem opeꝝ incorpant virtutes roborāt. ⁊ hoc ſabbato faciūt dū a terrenis neceſſitatibus. ⁊ etiā turbidis cogitatōibus q̄eſcentibus deo vacāt. ſm illud eccleſiaſti. Sapientiā ſcribe in tpe vacatōis. hoc dñs ſabbati. ſ. xp̄s ꝓbat ſed iudei vel adulatores mentis refectōem ⁊ requiē aīaꝝ neſcientes reprobant dicentes. q̄ quieſcendum eſt ſaltem in ſabbato. non intelligentes q̄ tunc magis debemus videre q̄m ſuauis eſt dñs. ⁊ requiem celeſtē requirere opando Conſidera nūc ⁊ intuere diſcipulos. ⁊ in tanta neceſſitate ꝓſtitutis ꝓpatere. q̄ms ipi gaudēter hoc faciant pauptatis amore Quid eī eſt cogitare p̄ncipes mūdi. p̄ñte oīm ꝓditore. ad tā tenuem pauptatem redactos. vt tali pabulo more animaliū oporteat ſuſtentari Vnde criſ. Tu aūt admirare diſcipulos qui ita erant ſuppreſſi ⁊ nullā tpalium habebant curā. ſed ꝓtemnebāt carnalē menſaz ⁊ fame oppugnabant ꝓtinua. ⁊ neq̄ ita deſiſtebant a xp̄o. Niſi em̄ cogeret eos vehemēter eſuries nequa q̄ hoc feciſſent. hoc criſ. O q̄ dulcis erat ille cibus eſurientib. ſicut ⁊ illa aqua inſtar mellis ſitiētibus obtinere videbaī. de qua dr. de petra melle ſaturauit eos. Aſpiciebat eos dñs ⁊ eis ꝓpatiebaī. q̄ tenerrime eos diligebat. ſed nihilominus gaudebat tam ꝓpter eos quos in hoc multū mereri ſciebat. q̄ ꝓpter nos quib exemplū relinquebat. In hoc em̄ exēplo ad multas vtutes p̄ficere poſſumus. Nā hic mirabiliter pauptas relucet. pompa mūdi ꝓtemnēda oſtī. ſumptuoſa ⁊ ſapidoſa ciboꝝ p̄paratio deſtruit ⁊ guleworacitas cū turpi vnctuoſitate ⁊ inſatiabili appetitu totaliter eneruaī. Inſup ⁊ beſtialitas multoꝝ hoīm hic ꝓfundit. q̄ vt dr aug. Appeterewoluptates corpis vitare moleſtias. ferinevite actio eſt. Sic vt ait bern. Ridiculū eſt ſanctos honorare ꝙ nuntis q̄ deo abſtinentijs placuerunt. Hic etiā renouata videī p̄me etatis beata ſimplicitas in qua hoīnes fructib arboꝝ. ac herbis ⁊ aqua ꝓtentiuiuebant. Vnde boetius. Felix nimiū prioꝝ etas. ꝓtenta fidelib aruis. nec inerta pditi luru. facili que ſera ſolebat. ieiunia ſoluere glāde. ſomnos dabat herbas ſalubres potū quoq̄ lubricus amnis. vmbras altiſſima pinꝰ. vtinā mō noſtra redirent. in mores pa priſcos. ſed ſenioꝝ igniby ethne. feruens amoꝝ ardet hſidi. Hec boe. Unde ⁊ hiero. Videns deus q̄ diligenter appoſitū eſſet ad maliciā coꝝ hoīs ab adoleſcentia ⁊ ſpūs eius in his permanere non poſſet. q̄ erant caro. opa carnis diluuio ꝓdemnauit. ⁊ auidiſſimam hoīm gulam p̄bans dedit eis licentiā comedendaꝝ carnium Eſum em̄ carnū vſq̄ ad diluuiū ignoratū fuiſſe ſcias. poſt diluuiū aūt quaſi in deſerto murmuranti populo coturnices ita dentib nēis neruos ⁊ virulētas carnes ingeſtas. vinū em̄ cū carnib poſt diluuiū dedicatū eſt. Unde etiā petrus damianus Poſt mūdi naſcentis exordiū p mille fere atq̄ ſercētos annos humanū genus ſine vini poculo ⁊ eſu carnium vixit. nec tñ quiſpiam eoꝝ quos ſcriptura ꝓmemorat lāgnore ꝓtabuit. hec petrus. Tunc ergo ſimplex erat cibus ⁊ morb rariſſimus. nunc aūt ꝓtrariū videmus Unde seneca Immunes erant ab iſtis malis qui nōdum ſe delicijs ſoluerāt. Multos morbos multa fercula fecerunt. variuſq̄ ex diſcordi cibo morb ē In numerabiles eſſe morbos nō miraberis. coquos numera. Ex iſtis nō ſingulares morbi naſcunt. ſed inexplicabiles diuerſi. multiformes Vñ ⁊ criſ. Voluptas ⁊ ingluuies ſanitatis nre ſtabilitatē oēz ſubtrahit facile Et ſi ueris ad medicinalē locū ⁊ accedēs interrogaueris. oēs fere egritudinū cauſas illic inuenies exūtes Nā vilis quidē ⁊ pua menſa ſanitatis mē eſt. ꝓterea ⁊ medici eā ita vocauerūt nō ſaturari demū ſanitatē vocantes. inſatietas em̄ cibi ſanitas ē indigenter cibari mēm ſanitatis dicētes Si vo indigentia eſt mē ſanitatis manifeſtū eſt q̄m plenitudo mē eſt morbi ⁊ egritudis. ⁊ generat paſſiones ⁊ ipſoꝝ ſuperexcedens medicoꝝ artē. Etem̄ pdū dolores

ꝛ capitis grauedinē ꝛ caligines ꝛ manuū dolores ꝛ tremores ꝛ dissolutiones membroꝝ ꝛ vetericie ꝛ febres longe ꝛ flāmee. ꝛ his multo ampliora. non pſi monia ꝛ philosophica dicta. sed ex abūdianti comestione ꝛ plenitudīe generari apta nata sunt. Siccro vis ꝛ aīe egritudines videre q̄ hinc nascunt. aspicias q̄m auaricie. luxurie. melācolie. defidie. incōtinētie. insciticie. oīs hinc hz principiū. Que oīa excogitantes fugiamus ꝛ ebrietatē ꝛ voluptatē nō eam tm̄ q̄ in mensis est. sed ꝛ aliā oēm que in rebꝫ mūdanis ꝛ p ea ꝓmutemus eā que a ſpū alibꝫ est voluptatez. ꝛ ſm̄ ꝓpheram voluptemur in dño. in his q̄ hic sunt et futuris votiamur bonis. Hec crisp. Voluptates ergo corpis ſpnende sunt. q̄ dolores ingerendo nocent. Unde ouidius. Spne voluptates nocet empta dolore voluptas. Nec solū corpori nocent. sed ꝛ aīam occidunt. Unde greg. Dū os delectat in ꝯdimentis. aīa necat comedentis. Et ideo qui sapiens est voluptatem corpis in voluptatē animi ꝯmutet. Undc rabanus. Si dulcedinem diuini amoris pfecte gustaueris de tempali dulcedine nō curabis. Unde ꝛ seneca. Animi voluptates quisquis sequit. ꝛ bene intelligit. oīm sensuū blandimenta ꝓtemnit. Si ergo fic hodie fieret. put tūc discipuli ꝛ in prima etate ꝓiter hoīes faciebant. nō indigeremus apparatu rerū. nec supellectili varia ꝛ pomposa. in quibꝫ genus humanū est inextricabiliter intricatū. Hñ crisp. Ebi eī coquorare vtilis est nobis. Ruſꝯ. Sz ꝛ valde inutilis ꝛ nociua. ꝛ corpi ꝛ anime nocēs. ꝛ mater est vniuersarū egritudinū ꝛ passionū. ꝛ lasciuiā ꝛ mīra munificentia inducit Hñ ꝛ seneca. Si audire humanū genus voluerit. tam supuacuū sciet sibi coquū eē. q̄ militē. Nō desiderabis artifices. si q̄ris naturā. Si plici cura ꝓstant necessaria. in delitꝫ laborat. Hñ etiā boetius. Si de eo q̄ nature satis est replere indigētiā velis. nihil est ꝓter q̄ fortune affluētiā appetas. paucis em̄ minimisq̄ natura ꝓtenta est. Cui? satietatē si supfluis vrgere velis. aut iniocundū q̄ ſtuderis aut nocīū erit. q̄modicis aūt natura ꝓtenta sit ondit seneca. qui dicit. Panē ꝛ aquam natura desiderat. nemo ad hec pauper est. Et lucanus. Discite q̄ parvo liceat ꝓducere vitā. ꝛ quantū natura petat fluuiū cererēq̄ Si vo istis famē ꝓ ꝯdimento ꝛ salsa addideris. miro mō sapida repies. q̄ sine hac insipida vident Hñ verū. Prudēter sobrieq̄ quersanti. satis ē ad oē ꝯdimentū sal cū fame. Qua sola nō expectata necē est alias atq̄ alias. de nescio q̄bꝫ sueciscrrancos ꝓfici ꝓmixtiōes. que vīz ꝛ palatū reparēt. gulā ꝓuocēt. excitent appetitū Hec verū. Igitur vt dt seneca. Voluptatibꝫ resistamus q̄ facilius nō recipiunt q̄ exeūt. Et iterꝫ Proyce quecūq̄ corruū laniant. voluptates p̄cipue extirpa. ꝛ inimicissimas habe more latronū q̄ in hoc nos amplectunt vt strangulent Et vt idē dt Ad rabiem cogūt venire delitie. vt quicquid nō ex voluntate rīdet irā euocet. Ad debellandū aūt voluptates. multū valet fugere eaꝝ occasiōes Unde seneca. Debellande sunt in primis voluptates. ꝛ nihil delicate nihil molliter faciēdum. his cogitationibus intentum loca seria sanctaq̄ eligere oportet. Effeminat animos amenitas

nimia. nec dubie aliquid. ad corrūpendū vigorē regio pōt. Sed quidā excusantes se dicūt q̄ debiles sunt. ꝛ q̄ assuetis carere nō possunt. Quibꝫ idē sene ca rūdit dicens. Occurres hoc loco mihi illa voce. Nimis dura precipis. nos homūciones sum?. oīa nobis negare nō possumus. Scis q̄re nō possumus ista. q̄ nos posse nō credimus Nolle in causa est nō posse pretendit Et iterū. Molestū est iniquis carere assuetis voluptatibus. abstinere cibo. sitire. ꝛ furire Hec prima abstinētia grauia sunt. deinde cupiditas relanguescit. inde morsus ē stomachus. indeq̄ibꝫ fuit auidus tibi odiū est. desideria ipa moriunt Nō est acerbū carere eo q̄ō cupere desieris. Quēadmodū pricipiosior ē hostis fugiētibꝫ. sic oē ꝯmodū magis instat cedēti ꝛ auerso. Hec seneca. Erpedit autē vt nō solū in delicatis. sz etiā in vilibꝫ escis ꝯcupiscētia inordinata vitet. ad cauēdū murmur. quo de? multū offendit. Hñ aug. De nulla re magis deū offendisse ille plus dictus ē. q̄ ꝯtra deū murmurādo Sz vt sciremus nō dei creaturā esse culpabilē. sed ꝛ ordinatā cupiditatē nō ꝓpter porcū. sed ꝓpter pomū morte primus hō inuenit. ꝛ esau primatus suos. nō ꝓpter gallinā sed ꝓpter lenticulā ꝓdidit. Et iterum Daniel iō vir desideriorū appellatus est. q̄ panē desiderij nō comedit. ꝛ potum ꝯcupiscentie nō bibit. q̄ magis rēm q̄ epulas desiderabat. Hac aug?. Et non solū corpis. sed animi voluptates sunt debellāde. q̄vt dicit grego. Incassum caro atterit. si animis suis voluptatibꝫ animus non refrenat Tuq̄ hoc exemplo discipuloꝝ animatus pauptatē totis āplectere viribus que sic emicuit in prefatis mūdi principibus. ꝛ filiter in dño iesu sua matre. ꝛ in oībus qui voluerūt eos pfecte imitari. Spiritu aūt eaꝝ cōplectere. ꝛ corde dilige. q̄ alias meritoria nō esset. Laudabile quidē nō est paupem esse. sz in pauptate pauptatē amare. ꝛ pauptatis ꝯpias ꝓpter rēz gaudēter ꝛ hylariter sustinere. Proch dolor. q̄ multi de pauptatis solo nōe gloriant. Ex quo pacto. vt eis penitus nihil desit. Dicūt se amicos dñe pauptatis sed pauptatis sodales ꝛ amicos fugiūt toto posse. s. famē. sitim. frigus. debecrus. ꝓtemptū. despectū. ꝛ hmōi. vt dicit ber. Volunt esse pauper sine defectu. hūiles sine despectu patientes sine ꝓtumeltꝫ Tuto nunq̄ ꝑ aliqua re ipam pauptatē ledere velis. ꝛ nihil omino vltra necessitatē habeas vel habere desideres. Et si q̄ris que sit illa necessitas. Hñdico tibi q̄ quāto ītimus pauptatē dilexeris. tāto subtilius de necessitate iudicabis. Illa nāq̄ necessaria sūt nobis. sine quibꝫ eē nō possumus Unde ḡ ea sine quibꝫ cōmode potes esse ꝛ illa nec hē. nec appetere nec ꝑcurare nec a sponte dantibꝫ recipere. Unde seneca. Circūcide supflua. ꝛ in artū desideria tua ꝯstringe. Cōsidera tecū quantū natura poscat. nō quātū cupiditas exptat. Impone ꝯcupiscētie frenū. oīa q̄ sunt blandimenta reyce Hec seneca. Sed multi in iudicādo de necessarijs ꝛ supfluis decipiunt. ꝛ superfluis tanq̄ necessarijs vtunt Unde aug. Multa nos ī facultatibus nīis supflua habere probamur. si necessaria sola retineamus nā vana querētibꝫ nihili sufficit. ꝛ alioꝝ quodāmō retentor est. qui ꝓ futura pau/

habente

Capitulum.Lxxii.

ꝑcrib inutiliter hz Ün ꝛ seneca. ꝯ multa supuacua essent nō intellexim⁹ misi deē ceperint Lota mihi vita mentiꝫ. nccāria indicat. quoꝝ magna ꝑs supuacua est. q̄ si q̄ꝫ nccītas abstulit nō sentimus ablata Hec seneca. Non solū aūt supuacua. sz ꝛ nccāria sunt q̄ꝫ ꝓtemnenda Ün ꝛrꝫ seneca Nō te laudes. si ꝓtempseris aureos lectos. ꝛ gemmeā suppellectilem. q̄ est em̄ virtus supuacua ꝓtemnere. Tūc te admirare. cū ꝓtempseris nccāria Non magnā rem facis si viuere sine apparatu potes. tūc te mirabor. si ꝓtēpseris etiā sordidū panē. si tibi ꝑsuaseris herbā vbi nccē est nō pecoꝝ tm̄. sed hominī nasci Et no tandū q̄ abstractio a rebꝫ mūdanis fm̄ verū. fit tribꝫ modis. Primus modus q̄ quis solum in nccārꝫ ꝓtenteꝫ. ꝛ tanꝯ aduenā ꝛ pegrinū se reputans victu ꝛ vestitu ꝓtentus. graue existimet alqs onerari. qꝝ fm̄ grego. Nocīpin grauiter tolerant qō festinātes ad pēiaz in itinere multa portant Secūdus modus est q̄ quis nec in nccārꝫ delectetꝫ. ꝛ in nullo ad tpa lia sit affectus. sz tanꝯ mundo ꝛ mūdialibꝫ mortuus. habūdantiā ꝛ defectū. laudē ꝛ oppꝛobriū aqualiter accipiat. Mortuo em̄ si quid deficit nō sentit. sic aīa in suis affectibꝫ mortificata. ꝓmodū ꝛ incommodū nō discernit. Tercius modus ē. q̄ ꝗs in vsu nccāriozꝫ nō solū non delectetꝫ. sed potius affligatꝫ ꝛ cruciet vt dicere possit cū apostolo. mihi mūdus crucifixus ē. ꝛ ego mūdo. Talis nāꝯ non solū mundo est mortuus. qꝝ mūdana nō sentit sz etiā mūdo crucifixus. qꝝ oīa velut stercora arbitratꝫ Tali pena ē res creatas ꝑ quacūꝯ nccītate ꝑspicere. sz solū delectatur ꝑ amorez deo dulciter adhērere. Nec tñ dñm in pauptatē ꝑfecte imitari poteris quātūcūꝯ te astrinxeris Nec videt q̄ nūa pauptas sue equipari possit. quantūcūꝯ a nobis totis viribꝫ obfuata fuerit Ad q̄ō omissis alqs q̄ reddi pñt rōibꝫ. s. ꝛ qꝝ ds est. ꝛ qꝝ ditissimus ꝛ oīm dñs ꝛ qꝝ ꝑfectissimus ꝛ hmōi filibus hanc specialē adduco rōem qꝝ ipe nō solū pauptatis penuriā. sed eius obꝓbriū assumpsit Nam nūa pauptas qꝝ voluntarie ꝛ ꝑ dei amore assumpta ē. reputatꝫ ꝛ ēvtuosa ꝛ iō nō obꝓbriosa sz honorifica habetꝫ etiā apō malos Ipius vo nō fic. nō em̄ ꝓgnoscebatꝫ nec sciebatꝫ q̄ voluntarie pauꝑ eēt. sz credebatꝫ q̄ nccāria pauptas eū teneret ꝛ hoc obꝓbriū ꝛ ꝓtē ptū parit. Cū eēt absq̄ domo ꝛ possessiōibꝫ ꝛ dīrꝫ. sciētibꝫ hoc vniuersis. magis hēbatꝫ ꝓtēptui a multis. hmōi em̄ pauꝑes q̄si ab oīb⁹ deiciant. si sapientes sunt nō eis creditꝫ. si nobiles nihilominꝰ deriuentꝫ ꝛ ꝓtēnuntꝫ imo q̄ plus est sapiētia ꝛ nobilitas ꝛ oīs vtus in reputatōe hoīm in eis extincta videtꝫ. Deiciūtꝫ em̄ q̄si ab oīb⁹ adeo vt nec amicicie antiq̄. nec sanguis vinculā vt plurimū eis ꝑsint. cū oēs fere tales amicos l' ꝛsanguineos hēe recusent Videes bñ quō nec ei? pauptati eq̄pari. nec eā imitari potest in tā ꝑfūde pauptatis ꝛ hūiliatis obiectōe Et ꝑ tea pauꝑes mūdi ꝓtēnendi nō sūt q̄ iōm dñm reputant Quantū etiā nūa pauptas a dñi pauptate differet. ꝛsiderare potes er pluribꝫ q̄ fit tāgit. crit. d. Cū nasciturus erat nō erā inuit clarā domū nec mīem diuitē sz pauꝑem. ꝛ sponsum tectorē habentē Et in tugurio nascitꝫ. ꝛ in ꝓsepio ponitꝫ Et discipulos eligens. nō rethores. nō sapiētes. nō diuites. nō nobiles sed pauꝑes ꝛ ex pauꝑibꝫ vndiq̄ ignobiles elegit Et mēsaz apponēs q̄nq̄ quidē ordeaceos panes apꝓmit. q̄nq̄ aūt ipso rēpe discipulos a foro emere iubet. Et sedulia facies de feno facit. Et vestimēta indues vilia ꝛ a multis in illo tpe dīnia circūamicitur. domū aūt nō hūit Si aūt trāsire de loco ad locū oportebat ambulās hoc faciebat. ꝛ ita ambulās q̄ tigabatꝫ Et sedēs nō throno opi? ei erat neq̄ puluinari sz paulmēto Sic ḡ rps paup erat qui tñ dñs oīm rex expectabilis erat. hec crit. Attēdamus hec ꝛ erubescamus nos miseri. qꝝ talibꝫ nō ꝓtenti dñm ꝓtēnimus imitari. ꝛ maīe hoc tpe malo quo oīs q̄ panē hz ꝓtentari deberet Ün hiero. Iuxta miserias huius tpis ꝛ vbiq̄ gladios semētes satis diues ē q̄ panē indiget. satis potens q̄ seruire nō cogitꝫ Oro

Omine deus ops. qui oīa que celi ambitu ꝓtinentꝫ sub pedibꝫ hoīs subiecisti. vt solus homo tibi subiectus esset totus exteriora nē pe. p hoīs corpe cuncta creasti. ipsum vero corpus paīa. aīam vero ꝑ te. vt tibi soli vacaret ꝛ te solū amaret. qui etiā das iumentis escā ipsoꝝ. ac volucribus celi ꝛ piscibꝫ maris pastū. da mihi huius vite nccāria ad salutē meam ꝛ laudem tuā. vt sic ꝑ te ꝑ visus melius tibi vacare valeā. da mihi quoq̄ in omni defectu ꝛ penuria patiam. ne pusillanimitate fractus deficiam. Amen.

De manco manū aridā hñte. Ca. LXXII

Factum est autē postea in alio sabbato vt intraret ihesus in synagogam eoꝝ ꝛ doceret. Nam fm̄ hilarium. premissa in campo dicta sunt ꝛ gesta. ꝛ post hoc in synagogam ingredit. Sabbato intrant synagogam ad docendū ꝓpter maiorem populi frequentiā ꝛ ꝓuentū. Unde beda. Sabbatis precipue dñs in synagoga docet operaturq̄ virtutes non solum ꝓpter insinuandū spūale sabbatū sed etiam ꝓpter celebriorē eo die populi ꝓuentū. cui tunc moris erat. qꝝ vacare a labore per legem iubebatur. legendis audiendisq̄ scripturis operam dare. Nam sicut hi quib⁹ venādi ars est. vbi feras. vbi pisces ꝛ volucres plus abūdare didicerint. ibi maxime sua retia tendūt. Ita dñs semꝑ docuit in synagoga ꝛ in templo quo oēs iudei ꝓueniebant. volens omnes homīes saluos fieri ꝛ ad agnitōem veritatis venire. hec beda. Ecce in rpo tria sz mentis stabilitas qꝝ licet pharisei insidiarentur ei. non tñ metuebat venire vbi erat. ꝛ hoc est ꝓtra pusillanimes. doctrina veritatis qꝝ in publico docebat ꝛ hoc est ꝓtra hereticos. zeli immensitas qꝝ totū hoc ꝓpter salutē animaꝝ faciebat. ꝛ hoc est ꝓtra eos qui inde querunt vanam gloriā vel tpale lucꝝ seu ꝓmodum. Et erat in synagoga homo hñs manum aridam ꝛ ꝓtractam. ꝛ obseruabant. i. dolose seruabant eū pharisei. si sabbato curaret. vt illū arguerent vel accusarent. Unde interrogabant eū maliciose. si licet sabbatis curare. vt si diceret nō. arguerent eū de miscōia vel impotentia. si diceret sic. accusarent eum de sabbati transgressione. Ubi beda. Quia solutōez sabbati quam in discipulis arguebant excusauerat.

R. iij.

calumniari volentes obseruant vt si in sabbato curet
transgressionis eū accusent. si nō curet crudelitatis
aut imbecillitatis arguāt. Et ē ait bern. In factis
obseruatores. in ꝟbis exprobratores. in tormentis
sustinuit illusores. Et videns dñs cogitatōnes eoꝝ
iussit hoīem infirmū surgere ⁊ stare in medio vt mi
raculū esset magis manifestū ⁊ euidentius arguere
cecitas malignantiū. ⁊ quasi repetendo questionem
ab eis motā. sub alqs verbis hoc idē quesiuit ab ipſ
Illis aūt sic tacentibꝫ ꝓposuit similitudinē de aīali.
⁊ soluit questionē prius ꝟbo oīdens prōnem q̄ licī
tum est sanare hoīem die sabbati. ⁊ est rō talis. Si a
gis subueniendū est hoī q̄ aīali. sed animal si cecide
rit in puteū vel foueā extrahit ⁊ liberat die sabbati.
ergo multo plus homo qui est nobilior ⁊ melior. cuꝝ
fit factus ad ymaginē dei. si ceciderit in infirmitatē
curat die sabbati Si ē hoc fit ꝓpter cupiditatē pa
liū. multo magis debet fieri istud vbi querit salus aī
maꝝ. ⁊ sic ipsivite ꝛmums ⁊ ꝓprie ꝛsuetudinis vin
cunt exemplis Unde crisᵒ. Mobis ouem licet in sab
bato saluare. ⁊ mihi hoīem nō licet Mobis mambo
licet extrahere. mihi nec ꝟbo licet curare. Ecce nec
medicinā ꝛficio nec manū meā sup illū extendo Si
co ꝟbo ⁊ sanat infirmus. ⁊ legē sabbati vī nō trās
gredior. ⁊ sine ope opus ꝟtutis ꝛsūmo. Hec crisᵒ.
Sz auari pharisei plus diligūt ouem q̄ hoīem ꝓxi
mū. ⁊ laudāt impendere subsidiū in oue. ⁊ accusant
beneficiū caritatis in hoīe. Cū hiero. Sic soluit q̄
stionē ꝓpositā vt interrogantes auaricie ꝛdemnaꝝ
Si ws inār in sabbato ouez ⁊ qlibet aliud aīal in
foueā decidens eripe festinatis. non aīali ſz vīe ava
ricie ꝛsulentes. quantomagis ego hoīem qui multo
melior est oue debo liberare Cū ⁊ rabanus. Cōpetē
ti ḡ exemplo soluit questionem coꝝ. vt cos ostendat
sabbatū violare in ope cupiditatis. qui cū violare
arguūt in ope caritatis. legē male interꝑtantes. q̄
dicūt in sabbato a bono feriandū in quo a malis tm̄
feriandū est Cū opus fuile nō facietis in eo. i. pcm̄
quia qui facit peccatū. seruus est peccati. Sic in e
terna requie a malis tm̄ feriabit. non a bonis. Hec
rabanus. Secō soluit q̄onem facto. hoīem habentē
manū aridam sanando. Tūc ē ait illi. extende ma
nū tuā. ⁊ cū extenderet. statim restituta est sanati. in
quo ptz pfectio sanitatis. Ubi crisᵒ. Ut ꝓpositum le
gis quā iudei nō itelligūt. sanitas manifestat. Si ei
deus offendit in ope sabbati. sine dubio infirmitas
nō fugat. q̄ nō pōt iuriā dei benuolētia sequi. Iste
mācus ſm hiero. In euāgelio quodcunq nazarei. ce
mentarius scribit. istiusmōi vocibus auxiliū pcans
Hō cementarius erā mambo victum queritās. ꝑcoꝝ
te iesu vt mihi restituas sanitatē. ne turpiter mendi
cē cibos Dñs iesus marie in sabbatis docebat. ⁊
opabat ꝟtutes primo vt oīderet q̄ euāgelicū ⁊ spū
ale sabbatū melius ⁊ fructuosius veteri sabbō succe
debat. secō vt sabbō pluribꝫ occurrēribꝫ ꝓficerꝫ plu
ribꝫ. ⁊ saluator mūdi ex miraculoꝝ ꝟtute manifestus
fieret. tercio vt dñs legis ⁊ sabbati ꝓbaret. q̄rto vt
malū intellectū iureoꝝ de obseruantia sabbati aufer
ret dū bene opando sabbatū se nō violare ꝓbaret q̄
in sabbato curabat. ⁊ in hoc coīā pluribus legisꝑti
cos confutabat. Circa quod sciendū q̄ aliqui sunt
actus boni in genere entis. qui tm̄ er se nō habent bo
mitatē in genere moris. ficut edificare domū vel hu
iusmodi. ⁊ talia non erant licita in die sabbati. Alij
autem sunt actus boni in genere moris scīz se. sicut
sunt opera virtutum. ⁊ talia licita sunt in die sabba
ti. de quibus erat sanatio manus aride. qꝛ erat opus
pietatis. ⁊ cum hoc erat ad gloriā dei manifestandā
inquantū fiebat miraculose ⁊ supꝝ naturaz. ⁊ ideo ta
lia possunt fieri in die sabbati. non solum licite. sed
⁊ laudabiliter Cristice ſm bedam ⁊ rabanū. Hō
qui habebat manū aridā. humanū genus indicat.
in bono ope arefactū. ꝓno manu in primo parēte ad
pomū veritū extensa. sed in miseratione dñi. saluti ⁊
bonoꝝ operū fructibus ꝑ innocentes xp̄i manus in
cruce extensas. est restituta. Et bene manus in syna
goga erat arida. qꝛ vbi manus donū scīētie. ibi trās
gressoꝛ maiori subiacet culpe ⁊ grauius est piculū in
excusabilis more. Sanandaq̄ manus arida uidetur
tendi. qꝛ infructuose debilitas aīe nullo melius oꝛ
dine q̄ elemosinarū lagitate curat. Habebat aūt hꝛ
mo dexterā manū languidā. qꝛ ab elemosinis toꝛpe
bat. sinistrā sanā. qꝛ suevtilitati intēdebat. Sz mi
ēte dño dextera sanat vt sinistra. qꝛ qđ ꝓgregauerat
auide. mō distribuit caritative. Cristice etiā in ihs
mo docuit quatuoꝛ necāria penitēti. s. q̄ surgat a cul
pa ꝑ pnām. q̄ stet in grā. ꝑ pseuerantiā. q̄ ī medio
ꝑ boni exempli euidentiā. q̄ extendat manuz. ꝑ bo
nā operationē. Extendit ergo manū primo ad pauꝑ
res in elemosinarū largitione. secō ad deū in feruē
ti oīone. qꝛ ſm gregō. Frustra ꝓ peccīs rogaturus
ad deū manus expādit. qui eas ꝓ posse ad pauꝑes
nō extendit. Moraliter hō habens manū aridā est
pcōꝛ. habent em̄ quidā coꝛ aridū. qꝛ sine bona affec
tione. sine ꝓpassione. quidā linguā aridam. qꝛ sine
bona locutione. sine dei laude. quidā manū aridaz.
quia sine bona operatione. Hec aūt triplex ariditas
sumitur ex similitudine arboris aride. qꝛ tūc est ar
bor arida. q̄n ē sine succo. sine folijs. sine fructu Coꝛ ha
bent aridū inuidi. linguā maliloqui. manum auari.
Iste ex obedientia diuina manuz debet extendere ad
primū ꝑ elemosinaꝝ largitionē. ille lingua loq̄ ad
deū ꝑ deuotā oīonez. alius coꝛ elevare ad celū ꝑ san
ctam meditationē ⁊ sic sanat pcōꝛ. Item ſm ihe
phil. Aridam dexterā habet manū. quisquis nō opa
tur que sunt dextre patris. qꝛ talis est impotens ad
bona sed potens ad mala. Exquo em̄ manus ꝓstituī
tur in opibus phibitis. ex tūc arescit in opibus bo
nis. Iterū ihe restaurabit. q̄n invirtute sians opabi
tur. Per manū em̄ q̄ est organū organoꝝ. ꝓcmē
ter intelligit opus meritoriū ⁊ ideo manus est arida
que est ad hoc opus invalida. sed cū ad ꝟbum xp̄i sur
git ꝑ gratiā. tūc manum extendit ꝑ sanctam opatio
nē. Potest etiam ꝑ hoīem manū aridam habentem
signari piger ⁊ ociosus. qꝛ ad opādū est invalidus.
sed cum ad ꝟbum xp̄i fiat in medio virtutis manus
eius sanat. ⁊ in bonis opibus exercet. Specialiter
tm̄ ⁊ precipue ꝑ hunc hoīem auarus signific cuius
manus ad opa pietatis ⁊ largitatis invalida repit
Huius manus sunt quīq̄ digiti. primus ꝛordinatū

ꝛfideriū hñdi.ſcōs labor acq̄renddi tercius ſolici tudo ꝓſuandi.q̄rtus ſtudiū multiplicādi.quītus in fidelitas diſpenſandi Sz vt ſanet ei ꝑ gr̄am dr.extē de manū tuā qr cū ex dei dono ad opa pietatis exten dit.tūc ſanab.Ait ambro.Audiſti dñm vba dicētis extende manū tuā. Cōis iſta generaliſq3 medicina eſt Et tu qui putas manū hāc te ſanā.caue ne auari cia.caue ne ſacrilegio ꝓtrahab Extende ſepius eā Extende illā ad paupem.q̄ te obſecrat. Extende vt ꝓximū iuues.vt vidue ꝑfidiū feraſ.eripias iniurie quē vides iniuſte calūnie ſubiacere Extēde ad deū ꝑ ceris tuis Sic manus extendit.ſic ſanab.Hec am bro. Igit̄ o auare.q manū aridā ꝓtractā hās.non dare.vis accipe.nō vis ligari.vis ꝑdari.extēde ma nus tuas vt tribuas indigētib qr in hoc tibiꝑ ꝓpui debis.ꝛ thr̄ſaurizabis in celis Ait crip.Elemosinā faciamus.ꝛ ne deſpiciamus a fame corruptos Et/ eñ tibiꝑ benefacies magis.illis benefacies Nam hisquidē pūctia porriges.tibiꝑ vo futurā gloriaz ꝑdepromis Hec crip.Inter oīa g̃ opa mīe.preroga/ tiuā hz elemoſina.quā tociens ꝛ tam attente nobis inculcat dīna ſcriptura Phariſei aūt repleti inſi pientia.i.irrōnabili tracūdia.cū magis deberent eē grati de dīno beneficio exeuntes de ſinagoga ꝛ de cō ſpectu xp̄i.ꝛ a lumine recedentes ſtatim cū herodia nis.p̄cipis ſecularis ſatellitib ꝓſiliū faciebāt ad/ uerſus ieſum.quō eū ꝑderent.ſm ambro. Quō vi/ tam ꝑderent.nō quō vitā inuenirent Jam g̃ de mor/ te ipius tractabāt ꝛ hic primo loquit de ꝓcuratiōe mortis xp̄i.ꝓ q̄ tūc primo ꝓſiliū faciebant.Magna inſipientia eſt de nece eius tractare.cuius bñficijs plurimū indigebāt quos etiā ad hoc nō eius culpa. ſz liuor mouebat Magna etiā eoꝝ fuit obſtinatio qr nec vbis xp̄i nec factis reſilierūt a malo ſuo.ſed am plius inuidia ꝓmoti.remanſerūt in malo obſtinati Ait crip.Phariſei aūt ꝓſiliū acceperūt.ſ.a diabolo vt ꝑderent eū Inuidētes eñ xp̄o.nolebāt eū facere ſigna.ne gl̃am acq̄reret.ꝛ diſcipulos ꝓgregaret.ſz turpitudinē inuidie ſue ſabbati defenſiōe tegebant vt in prima q̄dem facie viderent ſabbati iuſticiā de fendere.reuera aūt ſuā exeq̄rent inuidiā Ihūs aūt ſciens machinatōes eoꝝ qr nihil eū latebat.re/ ceſſit inde cū diſcipulis ſuis ꝛ ad mare ſeceſſit. Re/ ceſſit aūt inde ꝓpter multa.primo vt eis ꝑceret ꝛ oc caſionem ipietatis auferret.maioriq3 vtilitati eccle ſe ſuaret.ſcōo qr nondū venerat tp̄us paſſionis ſue p̄fimitū a patre.necdū implete erāt ꝓphr̄aꝝ ſcriptu/ re.tercio.qr nō aderat locus.ſ.hirlm.extra quā nō fuit locus paſſionis eius.quarto ꝓpter vandū ſuis in p̄ſecutōe fugiēdi exemplū.ne fuga eoꝝ imputare tur in pctm̄.quinto ꝓpter hūilitatis ꝛ patiētie indi/ ciū.ꝛ cū poſſit aduerſarios ſuos nutu deijcere in a/ byſſum.ſerto ad oñendū vere hūanitatis ſignū.cū licet ipe mortē nō timeret tñ tanq3 hō fugit a ꝓſilio malignantiū.In quo etiā nos docuit vt ab illis re cedamus.quos bonis monitis ſemꝑ deteriores fie ri videmus.hoīes eñ in malis obſtinati.vix poſſūt ꝓcem ꝓſci.Unde crip.Sciens aūt dñs ꝓſilium eoꝝ.non diu contendit.ſed vna reddita ratione re/ ceſſit.ne magis infamiam eorum excitaret.quia nō

ꝑt fieri vt malicia rōne placeāt.Ignorantia quidem rōne placat malicia aūt excitat Sciens ergo patos illos eſſe ad malefaciendū ſeceſſit.non q̄ timidus ſubtrahens ſe ab eis.ſed q̄ miſericors p̄cens eis. ne eos ad opus impiū amplius irritaret.q̄uis eñ q̄ patus eſt malū facere apud deū iam fecit.tñ qui itel ligit patum eſſe aliquē opus malum facere ꝛ irritat eū dans ei occaſionē vt ꝓpleat malū ipſe ꝑiceps eſt peccati eius Ut quid eñ res mala ꝑ te exitū ſuum in uenit. Et qui ſine te fuerat periturus.aut quantū ad voluntatē ſuā iam ꝑditus erat.vt quid ꝑ te impleta eſt ꝑditio eius.hec crip. Et multi infirmi ſecuti ſunt eū.ex eo q̄ viderant predictū hoīem curatū.curauit eos omnes.remunerans fidē ipſoꝝ.forſitan qr oēs digni fuerant curatōe. Docti ergo viſis ſignis perſe quunt.indocti opinione eius ducti amando ſequun tur.ꝛ ideo curari merent. Unde remigi.Quē pha riſeum nammi ꝓfilio ꝑdere q̄runt.turba indocta vna nimi dilectione ſequit.vnde mox ſui deſideriꝫ ꝓſe/ quit effectum.ſi vis ꝛ tu curari.ſi vis ſanari.ſi vis a mortis p̄iculo liberari ſeq̄re ꝛ imitare ieſum.ipe eñ neminē repellit.oēs qui eū ſequunt ſanat. Per pha riſeos qui diuiſi interpretant diſcuſſi q̄ diſſenſiones faciunt ſignant.p̄phrodianos vero ſuꝑbi q̄ glorioſi in pellib interpretant Iſti ro ꝓſiliū faciunt ꝓtra ie ſum qui cū humilib ꝛ caritatē hñtib ꝓmoratur.et ideo recedit ab illis ſe elōgādo ꝛ humilibus eū ſeq̄n tib benefacit bñficia ſalutis impendēdo Et ꝓcepit eis qui curati erant ne eū diuulgarent ꝛ manifeſtū fa cerent.vt inanē gl̃am ꝛ gloriādi de ſe iactantiam de clinaret.ꝛ vt nobis exemplū vitandi eā daret. Non ꝓhibuit dñs miraculoꝝ p̄dicatōes ad vtilitatē au/ dientiū.ſz in beneficijs vane glorie appetitū.Unde ambro.Hic miſtice inſtruit nos ne cū magnū aliq̄d facimus laudē foris q̄ramus Ait crip.Ubi quidē ꝓpter alios alq̄ curant nō ꝓcepit eis vt nemini di/ cerent q̄le eſt vbi oculos ceci nati aperit.ꝛ paliticuz triginta ꝛ octo annis iacentē erexit.Ubi aūt non ꝓ ter alios ſed ꝓpter meritū ipſius curat hoīem.ꝑcipit ei vt nemini dicat.ſicut ꝛ leproſo mādauit.Ideo et iſtis p̄cepit ne vulgarent eū.qr ꝓpter ipos ſolos cura uerat eos.qr nō eſtimatōnem hoīm miraculis vena bat.ſed credentiū deſiderabat ſalutē.hec crip. Et venerunt in domū quandā ad hoſpitandū.ꝛ ꝓuenit iterꝫ turba ad audiendū dei verbū.ꝛ tunc ita ferven ter intendebāt ꝓdicationi q̄ ipſe ꝛ diſcipuli eius nō habebant tp̄s panē manducādi. Hoc eſt ꝺ illos qui dimittūt opus ꝓdicatōis ꝓpter curā ꝛ ſaturita tem comeſtionis.Ubi beda. O q̄ felix occupatō ſal uatoris.q̄ beata freq̄ntia turbe ꝓfluentis.cui tm̄ ſtu/ diq3 ad audiendū verbū dei.tm̄ fuit cure ad obtinēdā ſalutē vt auctori ſaluris qui cū eis qui ſecū erant.ne eſcendi quidē hora a ſolacio vite miſeris impendē do libera maneret. Utinā dñe ieſu ꝛ nōi in tp̄ib cui tm̄ gr̄e tuis fidelib largiaris q̄ doctores ſuos aſſidu itate diſcēdi nō ſolū ab appetitu carnaliū voluptatū. ꝝ etiā nōnunq3 ab ipſa quoq3 panis quotidiani p/ ceptōe ꝓpediāt. hec beda. Et cū ſui.ſ.iudei qui er pte matris de cognatōe ſua erant viderent inſolitū feruorem in eo.ꝛ audirent altitudinē divine ſapie

quam cape nonvalebant. estimabant eũ mente alie natũ ⁊ in furorẽ versum. sensu ꝓdito loqui. ⁊ exierũt tenere eũ ⁊ ligare ne sibi vel alijs posset nocere. Ubi beda. Vere sicut ipse ꝺt alibi. nõ est ꝓphꝛta sine hono re misi in patria sua ⁊ domo sua. Quẽ em exteri quasi autorem vite ⁊ sapiam dei adire ⁊ audire desiderant hunc ꝓpinqui q̃si mentis impotẽ esse ligandũ decer nunt. Allegorice aũt in eo ꝙ turba ad illũ ꝙuemẽte frequenti vt furiosus a suis ꝺtemnit salus credentiũ de gentib approbat. ⁊ inuidia iudeoꝝ ⁊ pfidie nota tur. de quib ait iohannes In ppria venit ⁊ sui eũ non receperũt. hec beda. Silr ⁊ hodie qui ad sequendum xp̃m sunt feruidi. a mũdanis hoĩbus infami reputan tur. ⁊ p eos quantũ pñt a bono retinent. O quantũ vna nõ dico mensura sed gutta huius vini valeret q̃ hanc infamiã induceret. felices qui hac laborãt infa mia. vt de illis possit dici illud sapie. Nos insensati vitam illoꝝ estimabamus infamiã. Utinã ⁊ ego mi ser vnus de illis merear fieri ac cũ eis inter filios dei ꝙputari. ⁊ inter sc̃os sortem habere. ¶ Oratio.

O Domine ihesu xp̃e rogo te p viscera mĩe tue vt me mancum ad faciendum opa bona in ualidum. digneris misericorditer sanare. ⁊ ad omne opus bonũ. fortẽ ⁊ aptũ facere Fac mecũ sta re in medio vrtrũ. vt te iubente ⁊ faciente. extendã ad iusticiam. nõ ad iniquitatẽ manus meas. meq̃ in bonis exercendo. tuũ beneplacitũ in omnib faciã ⁊ in malis arescendo. ab offensa tua oĩno abstineaꝫ Da mihi bone ihesu. vt pre oĩb diuitijs ⁊ delitijs se culi intendã verbo dei. ac mee ⁊ alioꝝ saluti Amen.

¶ De demoniaco ceco ⁊ muto

¶ Capitulum. LXXIII.

# Post predicta oblat⁹

est ei homo demonium habens. cecus ⁊ mutus. sed lucas mutum tm̃ non cecum dicit. tacens q̃ matheus expressit Nec talia sunt in demone formaliter. sed solum effective. q⁹ effecerat hoĩem cecũ ⁊ mutũ. ⁊ ido ipo electo. vidit ⁊ loq̃bat homo Vñ seq̃t Et curauit eũ In quo notat a demo nio liberatio. ita vt videret. in quo cecitatis illũiatio ⁊ loqueretur. in quo loquele restitutio. Ubi hiero. Tria signa simul in homine perpetrata sunt. cecus videt mutus loquitur. possessus a demone liberatur. Quod tunc quidem carnaliter factum est. sed quoti die completur in conuersione fidelium. vt expulso demone. primũ lumen fidei accipiant. deinde in lau des dei tacentia prius ora relarentur. Unde ⁊ augu. Demoniũ em̃ habens cecus ⁊ mutus est. qui non cre dit deo ⁊ subditus est dyabolo. qui nõ intelligit ⁊ nõ cõfitetur ipsam fidem vel qui nõ dat laudẽ deo. Un de etiã crisᵗ. Ne aliquis putet quia sufficit homini fi deli cognoscere deũ. est ⁊ necessariũ cõfiteri deuꝫ. iõ ⁊ cecum ⁊ mutum curauit. oculos ad cognoscenduꝫ os ad cõfitendũ deum. Qui cognoscit ⁊ nõ cõfitetur ille ⁊ si oculos mentis habeat curatos. tamẽ adhuc mutus est. Qui ergo videns non facit precepta dei. ⁊ qui loquẽs nõ loquitur laudẽ dei ⁊ gloriã. ille ⁊ si loquit̃ ⁊ videt. q̃tum ad deũ tm̃ ⁊ mutus ⁊ cecus est. Hõ em̃ ille videt deũ. qui scit deũ sed qui timet ⁊ di ligit deũ. Et qui orat ⁊ psallit. ⁊ nõ facit que laudat ille corpe loquit̃. animo aũt tacet. Hec crisᵗ. Et pũa liter demoniuꝫ ille hꝫ. qui in pctõ mortali pseuerat. q̃diu em̃ pctm̃ in hoĩe regnat. tãdiu victus ⁊ capti uus a diabolo possidet̃ ⁊ vexatur Vexat aũt demoni um triplex. superbia in mente. ꝓcupiscentia in carne cupiditas in rebus. q⁹ omne quod est in mũdo. ꝓcu piscentia carnis est. aut ꝓcupiscentia oculoꝝ. aut su perbia vite Hoc aũt triplex demoniũ facit mutũ. nã cum loquela data sit homini ad laudandũ deũ ⁊ gra tias agendũ ad loquendũ vitatẽ ⁊ edificandũ proxi mũ. ad ꝓfitendũ peccatũ ⁊ veniã de eo petẽdũ. primã loquelã aufert superbia. que quod dei est. s. laudẽ sur pat sibi. secũam aufert auaritia. que soli sibi intendit nõ proximo. terciã aufert luxuria. ⁊ maxime ꝓtra na turã. vnde sodoma interpretat̃ silentiũ. siue mutua Item facit cecũ. vt ad salutẽ suã prinẽtia ⁊ sibi ꝓfi cua nõ videat. ⁊ eã lucẽ que ait Ego sum lux mundi. nõ sequat̃. sed in tenebris ambulet. Hic demoniaꝙ cecus ⁊ mutus. si dño offerat̃. si ad pñiam ꝙuertatur mor iesus curabit eũ. itavt electo demonio. videat ⁊ loquat̃. Abundat demonis malitia. supabundat di uina clemẽtia. In illo demoniaco malitia demonis multiũ abundauit. q⁹ eum tenebat obsessuꝫ. ip̃m fece rat cecum ⁊ mutũ. Ac sm̃ crisᵗ. Etiã surdũ. sed di mi sericordia inabũdauit. q⁹ demoniũ ab obsesso eiecit loquelã sibi restituit. lumẽ repauit. ⁊ auditũ resera uit. Per hũc igitur hoĩem sic curatũ intelligere pos sumus pctõrẽ iustificatũ. cui deus spũaliter quatuor beneficia supradicta ꝓcedit. Primũ est. q̃ dyabolũ ab eo expellit Peccator em̃ dyabolũ in domũ anime sue inducit. sed xp̃us eũ expellit vt eã inhabitet. Do mus aũt anime tria habet solaria. vnũ supius. s. spi ritũ. aliud inferius. s. corpus. terciũ medium. s. ani mã. Deus i supiori solario. s. spũ habitat q̃si ipe spi ritus ꝓtemplationi vacat. habitat in solario medio .i. in anima. quãdo ipsa intendit interne meditatõ ni. habitat in solario inferiori. i. in corpe. q̃ ipsum corpus exercitat̃ ⁊ intendit mortificatõi. Secũdũ beneficiũ est. q⁹ deus pctõri linguã aperit. Deus de dit homini linguã ad tria. s. vt deum laudet vt proxi mũ edificet. vt in cõfessione coram deo se reprehendat ⁊ accuset. Peccator aũt q⁹ lingua sua ad ista tria nõ vtitur. iõ recte mutus dicit̃. Cũ ergo deum incipit laudare. proximũ edificare. ⁊ se accusare. tũc loquit̃ ⁊ lingua ad debita officia vtitur. Tercium beneficium est. quãdo deus pctõri lumen restituit. Signũ autem quod ipse sic luminatus est. quando videt ante ⁊ re tro a dexteris ⁊ sinistris. Ille habet oculos retro qui ꝓsiderat ⁊ cogitat peccata que fecit. q̃ multa. q̃ tur pia. q̃ grauia ⁊ inde hꝫ dolorẽ. Ille hꝫ oculos ante se qui videt ⁊ cogitat de iudicio dei futuro. ⁊ inde ha bet timorẽ Ille hꝫ oculos a dexteris qui videt ⁊ cogi tat mũdi prospera q̃ sint caduca ⁊ vana. ⁊ ad ea nõ allicitur p amorẽ. sed resilit p aspnationẽ. Ille ha bet oculos a sinistris. qui videt mũdi aduersa. q̃ sint breuia ⁊ vilia. ⁊ iõ in eis non frangitur p impatien tiã. Quartũ bñficium est. q̃ deus pctõri auditũ re stituit. ẽ em̃ pctõr surdus. q⁹ nõ audit deũ ãmonẽtẽ nec deũ benefacientẽ. nec deum inspirãtem. nec deũ

ꝓminantē. tunc aūt surdus auditū recipit qñ deū in hmōi audit Et stupebāt. s. simplices dinā virtutem in xpo admirantes ⁊ dicebant ꝙ nunqd iste est filius dō. Quasi diceret sic. q⁹ hic est xps nobis ꝓmissus de semine dauid Moraliter ejcit demoniū in ꝓfessione. loquit qui prius erat mutus in ꝓfessione. admirant turbe in satisfactōe. s. qñ vident bene operari. qui nō solebat nisi malū facere Scribe aūt ⁊ pharisei. s. lrāti ⁊ maiori inuidie neḉcia pleni. audientes turbas. s. ipm ꝓficētes esse xpm. ꝓpter euidentiā facti. dixerūt in corde ⁊ cogitatōe. In beelzebub principe demoniorū ejcit demonia. ⁊ sic in spūmsanctum blasphemabāt q⁹ spūisancto. cui⁹ opus ē demones ejcere ⁊ sanitates ꝓficere ꝓtumeliā inferebāt. Quia em factū mirabile negare nō poterāt. ꝫ modū faciēdi calūniabant. ⁊ sic factū infamare conabant. dicentes iesum xpm p aliquē demonē superiorē sibi etiam familiarē ⁊ priuatū ejcere demones īferiores de corporib⁹ obsessoꝝ. Nā vt ait crisꝰ. Inuidia nō q̄rit qd dicat. sz solū vt dicat. Dic ⁊ hodie multi cū nō ꝓnt alioꝝ vba vel facta directe reprehendere. conant intētionē ⁊ modū eoꝝ infamare. Vbi beda. Turbis aūt q̄ minus erudite videbant dñi facta mirātib⁹. scribe ⁊ pharisei vel negare vel sinistra interpratōe puertere laborabāt. q̄si nō dimittatis. sz inundi spūs opa fuissent. ꝛm eundē bedā noīa ydoloꝝ a belo habuerūt originem Hinus em rex Oditor vel potius repator. nymue belo pri suo. q̄ fuit primus rex assiriorū statuā post mortē eius ꝓsecrauit. ad quā ꝓfugiētes q̄ forefecerāt venīā merebant Cū ipam statuā ceperūt venerari. ⁊ tandē instigāte diabolo dimi honores sunt ipsi statue attributi. ⁊ īcepit cultus ydolatrie. Cuius simulacri ꝓsuetudinē chaldei suscipientes vocauerunt beel. palestini baal. moabite belphegor. ꝛm diuersitatē linguaꝝ. iudei aūt vnius dei cultores. in derisionē gentiliū beelzebub appellabant q̄ sonat vir seu princeps muscaꝝ. ꝓpter multitudinē muscaꝝ que in templo eius erāt. ꝓpter sordes īmolati sanguinis quē musce sequi solebāt. ī hoc simulacro dicebāt iudi principē demoniorū hītare. tū q⁹ in eo fuit principiū ydolatrie. tū q⁹ nullū ydolū inueniebat illo efficacius. tū q⁹ cultus eius erat generalis apud oēs gētes Licet em q̄libet natio haberet alios deos spāles. hūc tn tanq̄ vniuersalē deum venerabant oēs. Itaq⁹ in virtute principis demoniorū qui in hoc ydolo habitabat. pharisei dīz facere miracula dicebant. Cui remigius. Beelzebub aūt est beel ⁊ baal ⁊ belphegor. Bel fuit pater nymi regis assiriorum. baal dictus est q⁹ in excelso colebatur. belphegor a loco. i. a monte phegar. zebub seruus fuit abimelech filij gedeonis. qui occisis septuaginta fratrib⁹ edificauit templum baal. ⁊ ꝓstituit eum sacerdotem in ipso ad abigendas muscas que ibi ꝙgregabant ꝓpter nimiuꝫ cruorem victimarum. zebub namq̄ musca dicit. Beelzebub ergo vir muscarum interpratur. Vnde ꝓpter spurcissimū ritū colendi dicebant eū esse principē demoniorū Nihil ergo sordidius inuenientes quod dño obijcerent. dicebant eum in beelzebub ejcere demonia Hec remigius. Hoc aūt totū ex inuidia faciebant. de qua hic dicit crisꝰ. Tale quid est emulatio. q̄ non vtiq⁹ erit malicia alia deterior. Sicut em porcus gurgite ⁊ demōes iactura nāe. ita ⁊ emulator primi letat malis. ⁊ quēadmodū scarabei nutriūt stercore. ita ⁊ hic alioꝝ infortunijs. hec crisꝰ. Vbi notandū q̄ demones hūt sua officia valde ordinata in malū. Est em vnus demon qui preest superbie. vocat lucifer. ⁊ iste multos hz satellites qui sibi assūt ⁊ multos subiectos quib⁹ principat. s. omnes superbos Unde iob. Ipse est rex super omnes filios superbie. Et hic expellit ꝓprā humilitatē cordis. Alius qui preest luxurie. ⁊ iste vocat asmodeus. de quo dr in Tobia q̄ interfecit septē viros sare. iste em odit legitimū matrimoniū. ⁊ iō per hunc modū volebat trahere hanc puellā ad fornicatōis vitiū. Et iste demō multos hz satellites qui sibi assistūt. ⁊ multos hz subiectos. s. oēs luxuriosos. Et hic expellit ꝓ ieiunium ⁊ mortificatōem corporis Tercius est qui ꝓest auaricie. vocat mammona. Unde dr in matth. Nō potestis deo seruire ⁊ māmone. ⁊ iste multos hz satellites q̄ eū iuuant. ⁊ multos subditos sup quos regnat. s. super omnes auaros Et hic expellit per ꝓpalum abiectionem. que fit aut totaliter sicut faciunt ꝓfecti qui cūcta dimittunt. aut ꝓticulariter sicut faciunt q̄ de sua abūdantia pauperibus largiunt. Quartus est qui ꝓest immūdis cogitationib⁹ ⁊ rancoribus ⁊ inuidijs ⁊ malis affectionib⁹ ⁊ vocat beelzebub. i. vir muscaꝝ. immittit em muscas. i. cogitatōes immūdas. odia. ⁊ voluptates malas. que dicunt musce q⁹ ad aīmam circovolant ⁊ ipsam ꝙmaculant. Iste aūt demon multos hz satellites qui eum adiuuant. ⁊ multos subditos quibus preest. ⁊ expellit per ꝓfessionem ⁊ sacerdotalē absolutōem Jesus aūt videns cogitatiōes eoꝝ ꝓbat pluribus rationib⁹ q̄ non in beelzebub. sed in digito ⁊ spiritu dei ejcit demonia. ⁊ q̄ miracula que faciebat non poterāt attribui spūi maligno. sed oportebat ea attribui spūi diuino. Compat aūt spūssanctus digito ꝓpter tria Primo ꝓpter ꝓcessionē. q⁹ sicut manus ⁊ brachia procedunt de substantia corporis ⁊ digitus de manu ⁊ brachio ⁊ etiā a corpe. ita filius a patre ⁊ spiritussc⁹ a patre ⁊ filio. Scdō ꝓpter pritōem. q⁹ ſc̄ in digito sunt plures articuli distincti. ita diuersa et distincta sunt dona spūssancti Tercio ꝓpter opatōez q⁹ sicut manus ⁊ brachiū operat ꝑ digitos sic filius ꝑ spūmscūm. filius aūt manus ⁊ brachiū patris dicitur esse. q⁹ cuncta per eū opatur. Ad cogitatiōes vo eoꝝ rñdit. ⁊ in hoc deitatē suam oñdit q⁹ solus deus cogitatōes scit. vt vel sic ꝙpellerent credere in eum qui cordis occulta videbat. Nam ꝛm crisꝰ. cum eoꝝ suspitio irrōnalis esset metu multitudinis nō audebant eū diuulgare. Probat ergo primo rōne tali. q⁹ si per demonem aliquem ejciebat alios sequit q̄ diuisio esset inter eos. ⁊ sic nō posset diu stare ptās dyabolj. ⁊ ex hoc sequit aduentus xpi p quē ptās demonis debebat auferri. Unde dr. Omne regnū in se ⁊ ꝺ se diuisum vtpote per discordias principū ꝺ se alternatim pugnantiū. desolabit ⁊ dissipabit. Et oīs ciuitas vel domus diuisa ꝺ se per contrarias voluntates ⁊ operationes nō stabit sed dissoluet. Nam ꝛm hiero. Concordia pue res crescūt. discordia maxime dilabunt Inductōem facit in trib⁹. in regno. in ciuitate

in domo. ſm triplicē vitatē. ſub q̄ viuūt hoīes Alii qui eſſ viuūt tm̄ ſub vna lege vel iure. ⁊ hi p regnū alij ſub vna ꝯſuetudīe ⁊ hi p ciuitatē. alij ſub vno victu ⁊ ſocietate. ⁊ hi p domū. Itez a regno. ciuitate ⁊ domo ſumit exemplū. i. a magnis. mediocribꝫ pauris. vt p hoc rōem ſuā oñdat fortiorē ⁊ ſufficientem Oñ crip̄. Nihil eſſ eſt in terra regno potentius. ſed tñ p altricatiōem perit Quid aūt dicendū de ciuitate vel de domo Siue magnū ſiue puū fuerit ⁊tra ſe ipm̄ pugnās perit. Hec crip̄. Sed ſi ſathanas p me ⁊ ad meū imperiū expellit eicit ſathanā demonuz regnū diuiſum eſt ⁊tra ſe ⁊ diſcors ſibi q̄ ⁊tra ſe pugnant. ⁊ ergo regnuz ⁊ ptās malitie ipoꝝ ſtare non poteſt. ⁊ ita finis mūdi erit. quia vſq̄ ad finem mundi ſtabūt hic ad temptandū nos Regnū eſſ ſathane ē in malis hoīb̄ quos ſibi ſubditos tenet. q̄ō añ finem mūdi nō ceſſabit. tū ꝓpter diuine iuſticie ordinatiōem. ⁊ hoc ad hoīm exercitatōnē. tū ꝓpter p̄uicie nondū impletōez. Oñ crip̄. Quaſi diceret Regnum ⁊tra ſe inteſtino bello diuiſum neceſſe ē deſolari. quod ⁊ in domo ⁊ in ciuitate videt. Quocirca ⁊ ſi ſathane regnū in ſeipm̄ diuiſum eſt. ita q̄ ſathanas ab hoīb̄ ſathanā repellat dſolatio regni demonū appropinquauit. regnū aūt eoꝝ in hoc eſt q̄ homines ſubditos tenēt. ſi igit ab hoīb̄ pellunt. hoc nō eſt aliud q̄ regnū eoꝝ diſſolui. Si autē adhuc in hoīb̄ poteſtatē tenent. manifeſtū eſt. q̄ regnuz maligni adhuc ſtat. ⁊ nō eſt ⁊tra ſeipſum diuiſuz. Hec crip̄. Moraliter regnū diuiſum eſt aīa hoīs mali. cuius ſenſualitas rebellat rōni. ⁊ hoc regnum deſolat. q̄ xp̄us qui eſt vitas inde recedit ⁊ dyabolus ingreditur. Item p regnū in ſe diuiſum ſignat omnis cōgregatio. carens ꝯcordia ⁊ pace. in qua ſunt duo ſathane. quoꝝ quilibet nititur ſuā ptē ampliare ⁊ ſic poſſit alteri p̄i p̄eualere. ⁊ talis ꝯgregatio deſolabit. ⁊ ꝯcordia diſſipabit. q̄ ſi ſint a ſe diuiſi p̄trarietatē effectuū non poteſt durare. ſed deficit domus ⁊ congregatio eoꝝ Ex hoc vir inueniunt aliqui hoīes qui tantā ꝯcordiā habent in bono. quantam mali ſpūs in malo. Cū em̄ ſint infiniti ⁊ innumerabiles oēs iſti in eo ꝯcordant q̄ nihil niſi malefacere deſiderāt. Et vtinā ſic hoīes in bono ꝯcordarent. ⁊ ad faciendum bonū ſe mutuo aīarent. Deinde ꝓbat idē hoc ſcōa rōne que talis ē. Eiuſdem ptātis eſt eiectio demonū p me ⁊ p filios veſtros. ſed illi ſm̄ vos nō eiciunt demonia in principe demoniop̄ g̃ nec ego. Unde ōt Et ſi ego in beelzebub. i. autoritate p̄cipis demoniorū eicio demonia a corpoꝝb obſeſſis. filij veſtri. i. exoriſte ſm̄ bedam ⁊ rabanū. vel apoſtoli de eis nati ſm̄ augu. ⁊ hiero. in quo. i. in qua ptāte eiciunt. Quaſi ſi diceret. Cū non poſſitis attribuere eiectōem p filios veſtros factā niſi virtuti diuine. per ꝯſequens nec eiectōem factā per me. Ideo ipſi iudices veſtri erūt. ſ. exoriſtevos ꝯdemnantes de mēdacio q̄ō dicitis ōme. q̄ ſi in virtute dei eiciunt. multo plus ⁊ ego. cuius oppoſitū mendaciter affirmatis hoc demonia attribuēdo. Vel apli de eoꝝ ſtirpe genitiq̄ ſibi bene cōſcij ſunt nil male artis a xp̄o didiciſſe. erunt iudices eoꝝ in futuro. ſ. aſſeſſione ⁊ approbatōe iudicij. q̄ ſe debūt in duodecī ſoliis iudicātes duodecī tribꝫ iſrl

Deinde eliſa falſitate phariſeoꝝ aſtruit vitatem. q̄ ex quo nō eiecit virtute diaboli. ſequit̄ q̄ eicit virtute dei. cū aliud mediū nō poſſit dari. Dic ergo. Si .i. quia in digito ⁊ ſpū dei eicio demonia. ⁊ ſic expello regnū diaboli. vt ꝯcluſum eſt ex predictis ⁊ expulſio vnius ⁊trarij eſt introductō alterius ꝓfecto pue nit in vos regnū dei. i. ego xp̄us. qui dns dno regna rein vobis. quare ergo me blaſphematis. Vt regnū dei. i. xp̄s gratie. ad merendū regnū glorie. q̄ vobis offert dū p̄verba vitatis ⁊ miracula ptātis predicātur. vel p̄uenit in vos regnū dei. i. aditus regni celorū patefactus eſt vobis ⁊ credētibus Probato ergo q̄ demō nō eſt actor miraculi deide ꝯſequenter probat xp̄us multipliciter. q̄ ipe nō eſt miniſter diaboli ⁊ p̄ima rō eſt talis. Oī miniſter nō eſt potentior actore ſed xp̄us potentior eſt diabolo. g̃ xp̄us nō eſt miniſter diaboli. Hoc aūt oñdit ſic. Nō em̄ poteſt quiſq̄ intrare in domū fortis. domū ſuā cuſtodiētis. ⁊ bona eius diripere. niſi p̄ius tanq̄ fortior alligauerit fortē. ⁊ tūc convicto. domū ⁊ vaſa. arma ⁊ ſpolia illi? diripiet. auferet ⁊ diſtribuet. Dyabolus fortis ē fortitudine naturaliū bonorū. de quo ſcribit in iob. q̄ nō eſt poteſtas ſup̄ terrā que ei ꝯparet Arma ei? ſunt aſtutie ⁊ doli nequitiarū ſpūaliū ⁊ oīs ſpecies pctōrū. Domus ⁊ atriū eius eſt mūdus. in quo p̄cipabat vſq̄ ad ſaluatoris aduentū. Vaſa ⁊ ſpolia eius ſunt hoīes obſeſſi. vel decepti a diabolo. Quo cuſtodiente atriū ſuum. in quo ſicut in domo habitabat. in pace fuerunt omnia ſua q̄ nemo ſibi reſiſtebat. et adhuc in pace ſunt ad eū omnia que poſſidet. i. oēs pctōres qui ei obediūt. ⁊ fauent. quia ſm̄ greg. illos pulſare negligit. quos quieto iure poſſidere ſe ſentit. Sed fortior eo. ſ. xp̄us ſupueniēs. i. deſup̄ de celorū miens. vicit eū temptatiōibus eius viriliter reſiſtendo. ⁊ paſſionē ab eo procuratā patienter ſuſtinendo. eoq̄ in infernū relegato. ⁊ ſub pede dñi contrito. vniuerſa ei? arma. i. callidiſſimas ſ̄utias nequitie ſpūalis. in quibus ꝓfidebat. abſtulit. eas cō peſcendo ⁊ detegēdo. ⁊ vaſa eius diripuit. i. pctōres diabolo ſubiugatos. a poteſtate ei? eripuit. ⁊ ſpolia eius diſtribuit. i. pctōres p̄ius a diabolo captos diuerſis officijs eccl̄aſticis aſſignauit. q̄ quoſdaz apoſtolos. alios euāgeliſtas. hos ꝓphetas illos paſtores ⁊ doctores ordinauit. ſm̄ bedā. diſtribuit ſpolia in regno eccl̄ie tā militantis q̄ triūphantis. in diuerſis dignitatibꝫ ꝑmicijs. Et q̄ xp̄s iſta fecē. ſequit̄ q̄ potētior eſt demonibꝫ. ⁊ iō non eſt miſter eoꝝ. nec virtute eoꝝ egens ad eiciēdū Ex quo etiā cōcludit̄ q̄ ipe ſit vere xp̄s. q̄ in aduentu xp̄i ptās demonis erit diminuenda ⁊ arcenda. Nō g̃ debemus eſſe ſecuri quia aduerſarius nr̄ fortis victoriſq̄ vocibus ꝓbat̄ nec debemus deſpare. q̄ princeps noſter fortior illo nō dubitat̄. Unde crip̄. Nō debet hoſtē timere fortē qui habet p̄cipem fortiorē. Sed vigilemus ⁊ laboremus. ne fiducia p̄cipis fortioris. ⁊tēnam? aduerſariū nr̄m Nā ſi ⁊tendimus ⁊tra cū. fortior eſt illo ſumus. ſi aūt negligimus. ille fortior īuenit̄ Fortē em̄ diabolū nra negligentia facit. nō illius potentia. Hec crip̄. Unde ⁊ greg. Dyabolus cū ei reſiſtit̄ eſt debilis ſic formica. cuius ſuggeſtio recipi

tur est fortis vt leo. Et hiero. Temptamẽta si ad te respicias. grandia sunt. si ad deũ bellatorem fortissimũ ludus ⁊ vmbra sunt Deinde ponit scõam rõem q̃ talis ẽ. Ministeꝛ ⁊ actoꝛ ꝯcoꝛdant in voluntate. sed xp̃s ⁊ diabolus hñt ꝯtrarias voluntates. q̃ xp̃s non ẽ minister diaboli. Et hoc est qđ dr. Qui nõ est mecũ in bono ꝓueniens mee voluntati ꝓtra seu aduersum me est. ⁊ hmõi est diabolus qꝛ xp̃s vult aias saluare. sed diabolus vult eas perdere. xp̃us vult hoies a pctis retraxre. ⁊ ad vtutes revocare. diabolus ad pctã traxre. ⁊ ꝓvitia distraxre. Vñ hiero. Diabolus qui cũ dño nõ est. ꝓtra xp̃m est. qꝛ ille vult aias tenere captiuas quas xp̃s liberare desiderat Deinde ad idem ponit tercia ratio talis Eadẽ sunt opa actoris ⁊ ministri. ſz nõ eadẽ xp̃i ⁊ diaboli. ergo xp̃s non est in opando eius minister. Et hoc est qđ dr. Et qui nõ ꝯgregat seu colligit mecũ. s. in fidei vnitatem in eccĩe finum. in ouile supnum. spgit siue dispgit. sicut lupus ⁊ hic est diabolus. qui diuersas sectas ⁊ hereses ac scisinata. quantum p̃t introducit. diuersa sunt em̃ opa xp̃i ⁊ diaboli. qꝛ xp̃s colligit dispsa. ſz diabolus dispgit colligata. Ille p̃dicat ydola. hic vnius dei noticiam. Ille trahit ad malũ. hic revocat ad bonũ Dis ergo ⁊ alqs modis diabolus est cõtrarius xp̃o. ⁊ non est secũ p̃ ꝯcordiam in voluntate ⁊ facto. ⁊ ideo non est secũ nec coopaꝛ sibi in ejciẽdo demones ⁊ expellendo Vñ crisо. Qui igiꝛ mecũ non est nec̃ mecũ ꝯgregat. nõ erit mihi cooperator. vt mecũ demones dejciat. sed magisque mea sunt sperg're desiderat. Deinde post instructõem vitatis subdit ꝯminationem dãnationis. Quia em̃ eos induratos sermonib⁹ insuasibiles videt. ad ꝯminationis terroꝛes se ꝯuertit. ⁊ blasphemiã spũsancti. p quẽ peccabant dicentes opus spũsancti in belzebub fieri. dicat oĩno carere vẽia. in hoc seculo ⁊ in futuro. intelligẽ tñ misi peniteat de peccato Vñ crisо. Quia dñs phariseis excusando responderat. iã eos terret. est em̃ hoc correctõis nõ parua ps. non solum excusando rũdere. sed ⁊ cõminari Dicit ergo qꝛ nõ vultis acquiescere rõnib⁹ nec operib⁹. imo blasphematis. ideo dico vobis veraciter ⁊ p certo. q̃ omne pctm̃ ⁊ blasphemia. s. ꝓcedens ex humana infirmitate vel ignorantia. remittet hoĩb⁹ p̃ pñam. i. remissibile pctm̃ est de se. qꝛ non obuiat directe principio p quđ fit peccatoꝛ remissio sicut obuiat pctm̃ in spiritum sanctũ. cuius sex sunt species. s. desperatio. presumptio. obstinatio finalis impñia. inuidentia fraterne gr̃e. impugnatio vitatis agnite. Vñ subditur Espũs aũt blasphemie nõ remittet. i. difficile ⁊ vix remittet qꝛ vix aut nũq̃ tales penitent. ⁊ hoc peccatũ nõ habet annexã excusatõis rõem. Ex hoc patet differentia inter pctm̃. blasphemiã ⁊ spũm blasphemie qꝛ duo prima sunt remissibilia tercium non. Peccatum in se vel in alteꝝ. blasphemia in deũ. que si ẽ ex ignorãtia vel infirmitate. dr simpliciter blasphemia si est ex certa malicia. dr spiritus blasphemie. Unde blasphemia erat in turbis. sed spũs blasphemie in phariseis. qui sciẽtes scripturas. ex invidia impugnabãt opa xp̃i. ⁊ ex certa malicia blasphemabãt deũ dicẽtes falsa de ipo. q̃ miracula dimitus facta attribuebant dyabolo. qđ erat impugnatio veritatis agnite quedã sp̃s pctĩ in spũm scũm. Blasphemia q̃p pe est per quã de deo falsa dicunt. Sed ſm aug. Raro iã inuemunt qui blasphemãt lingua. sed multivita. Quidã aũt blasphemant ex coactõe ⁊ hi peccant in p̃rem per infirmitatẽ que est ꝓpria patris potentie. quidã ex deceptõe ⁊ hi peccant in filiũ p ignorantiã q̃ ꝓtrariat filij sapĩe. quidã ex studio ⁊ hi peccant in spũm scũm per maliciã que est ꝓtraria bonitati spiritus sancti. Primũ ⁊ secundũ dimittet digne penitentib⁹. qꝛ ex aliq̃ circũstantia ⁊ remissione dignũ est. s. qꝛ per infirmitatẽ vel ignorantiã ꝓmissum est. q̃ peccatũ attenuant. sed terciũ non remittet. i. remissione dignũ non erit. qꝛ circumstantiã excusantẽ non hz. Inexcusabiliter em̃ meret suppliciũ. qui si voluisset potuit vitare pctm̃. Unde ber. Potentia ad patrem sapĩa ad filiũ. caritas p̃tinet ad spũm sanctũ. Hoc ẽ qđ alibi dr. peccare in p̃rem. peccare in filium. peccare in spũm sanctuz. Vñ em̃ ex fragilitate peccamus in p̃rem quasi ꝓtra potentiã peccamus. q̃ ex ignorãtia peccamus. in filiũ quasi ꝓtra sapĩam peccamus. q̃ vero ex maliuolentia peccamus in spũm sanctum peccamus quasi ꝓtra dilectõem. Et ideo peccare in p̃rem ⁊ filiũ hic siue in futuro remittet. qꝛ qui ex fragilitate vel ignorantia peccat. sicut aliquã excusatõz hz in culpa. ita etiaz aliquã remissionẽ habere debet in pena. siue in hoc seculo si penituerit vt facilius cõsequaꝛ indulgentiã. siue in futuro si in malo perseueraverit vt tolerabiliorẽ sentiat penã. Qui vo ex malicia peccant. eoꝝ delictũ nullã excusatõem habet. ⁊ ideo pena eoꝝ remissionẽ habere nõ debet. qꝛ si penituerint in hoc seclo plena satisfactõe muletãdi sunt. si nõ penituerint. plena damnatõe in futuro seculo. non qꝛ penitentib⁹ vẽia deneget. sed qꝛ pleno pctõ plena retributio debeaꝛ. hoc ber. Espũs ergo blasphemie non remittet hoĩ. non q̃ ei negeꝛ remissio si peniteat. sed qꝛ hic blasphemus exigentib⁹ malis meritis sicut nunq̃ ad remissionẽ. ita ad pñam puenturus est. Unde ait iohannes Est pctm̃ ad mortẽ non p illo dico vt roget quis Scõm greg. pctm̃ ad mortem est pctm̃ vsq̃ ad mortẽ. p quo non est rogandũ qꝛ. s. peccatum qđ hic nõ corrigit. eius vẽia frustra postulat. Peccatum ergo in spũm scũm est obstinatio vel ptinacia mentis in nequicia obdurate procedens ex p̃sumptõe vel desperatõe. Qui enim p̃sumit de misc̃ia dei. p̃mittens sibi impunitatẽ putãs ita deũ pctã impunita relinquere eoipso obstinatur. i. ptinaciter in pctõ obduraꝛ pctã peccatis supaddens. ⁊ ita peccat ĩ iusticiã spũsancti qui ita misericors ẽ in iusticia q̃ est ⁊ iustus in mia. qui oleũ hz cũ vino ⁊ vicenersa. Qui aũt ꝓpter magnitudinẽ sceleris desperat de misc̃ia dei. tanq̃ magnitudo peccati sui excedat magnitudinẽ misc̃ie dei. inde obstinatur pctã peccatis supaddens de pctõ in peccatum effrenata libertate ruens quousq̃ ad cumulũ dãnationis veniat. Sed q̃uis tota etiam trinitas pctã remittat. hmõi tñ peccatum ideo specialiter attribuit spiritui sancto. qꝛ spũsanctus amoꝛ est patris ⁊ filij ⁊ benignitas vtroꝝq̃. Qui aũt desperat vel p̃sumit specialiter facit illi iniuriam. cuius benignitati attribui

# Capitulum. lxxiii.

tur remissio pcc̃atoꝝ. qz putat eũ immisericordem vel iniustũ qz sicut ex mĩa pctã remittit ita ex iusticia ea impunita nõ relinquit Vale ergo de iusticia vel mĩa spũsancti sentit qui desperat vel p̃sumit Sicut ergo morbo incurabilis dr. qui directe tollit remedia. p̃ que expellit morbo ꝛ curat vt cũ tollit vtutem nature. vel virtũ naturaliũ. deus tñ qui ẽ sup oĩa p̃t curare eũ. sic pc̃catum in spiritum sanctũ ꝓtemnit ꝛ excludit illa p̃ que pctm̃ deber curari ꝛ vitari. vt timorẽ dine iusticie. ꝛ spem venie ꝛ hmõi. ꝛ sic ex sui natura dr irremissibile. deus tñ sua benignitate omne pctm̃ penitentib remittit. Vñ dr irremissibile. ꝯsi de difficili ꝛ vix remissibile. De hac materia sic dr aug. Dico caritati vre forte in oĩb sanctis scripturis nulla maior qstio nulla difficilior inuenit. in eo q̃ ait. qui blasphemauerit in spũm sanctũ. nõ hz remissionẽ in eternũ. nõ quocũq; modo blasphemauerit. reus erit huius remissibilis delicti. sed modo quodam. quem nos querere atq; intelligere voluit. qui hanc sententiã veram terribilemq; depromsit. In spũ em̃ sancto quo in vnũ dei pl̃s ꝯgregat. ejcitur spũs immundus qui in seipsum diuisus dr Contra hoc donũ gratuitũ. ꝓtra istam dei grãm loquitur cor impenitens Ipsa ergo impenitẽtia est spũs blasphemie. q̃ non remittet neq; in hoc scl̃o neq; in futuro. Contra spũm em̃ scũm quo baptisant. quoꝝ pc̃cata oĩa dimittunt. ꝛ quã accepit ecclesia. vt cui dimiserit pctã dimittant ei. verbũ valde malũ ꝛ mimis impiũ. siue cogitatõe siue etiã lingua sua dicit. quẽ patientia dei cum ad pñiam adducat. ipse sm̃ duriciã cordis sui ꝛ cor impenitens thesaurisat sibi irã in die ire ꝛ revelatõnis iusti iudicij dei. q̃ reddet vnicuiq; sm̃ opa eius. Hec ergo oĩno impnĩa non hz remissionẽ neq; in hoc seculo neq; in futuro. qz penitẽtia impetrat remissionẽ in hoc seculo que valet futuro. sed ista impña vel cor impenitens q̃diu quisq; in hac vita viuit non p̃t iudicari. de nullo em̃ desperandũ est q̃diu patĩa dei ad pñiam adducit. nec de hac vita rapit impiũ. qui nõ vult mortẽ impij sed vt cõuertat̃ ꝛ viuat. Ideo aũt omne p̃ius pctm̃ ꝛ blasphemia remittet̃ hoĩbus. qz vbi hoc pc̃catũ non fuerit cordis impenitẽtis ꝓtra spiritũ sctm̃. quo i ecclĩa pc̃cata soluunt̃. cũcta alia dimittunt̃. Quomõ autem hoc dimittet̃. quod etiã remissionem impedit alioꝝ. Oĩa ergo dimittunt̃ eis. in quib hoc non est qđ nũq; dimittet̃. In quib aũt est. qm̃ hoc nũq; dimittitur. nec alia dimittunt̃. qz omniũ remissio vinculo istius impeditur. Jõ pctm̃ omne atq; omĩs blasphemia dimittet̃ hoĩbus in hac ꝯgregatõe. quã in spiritu sctõ ꝛ nõ aduersũ seipm̃ diuisio ꝯgregat rp̃s. Ipius aũt spũs illa blasphemia. qua vt sit corde impenitenti hunc tanto dono dei. vsq; ad finem vite istius resistatur. nõ remittet̃. Vnũ g̃ suffugiũ est. ne sit irremissibilis blasphemia. cor ipenitens caueat̃. nec aliter pñia ꝓdesse credat̃. nisi vt teneat̃ ecclĩa vbi remissio pcc̃ꝝ dat̃. ꝛ societas spũs i pacis vinculo custodit̃. Hec aug. De inde ad revellendũ ꝛ corrigẽdũ phariseorũ errorem. inducit sententiã sub fititudĩe arboris. oñdes q̃ miracula sua nõ sunt a vtute maligna ꝛ diabolica. sed a vtute bona ꝛ diuina. Vñ dicit aut facite arborẽ bonã ꝛ fructũ eius bonũ. aut facite arborẽ malã ꝛ fructũ eius malũ. Loquit̃ vulgariter. facite. i. dicite. sm̃ q̃ dr ille facit bonum. i. dicit Et bor aũt hic accipit̃ principiũ ipsoꝝ operum ꝛ fructus ipa opa. Inter arborẽ vo ꝛ fructũ semp̃ est similitudo. quia arbor bona semp̃ fructũ bonũ. ꝛ arbor mala fructũ malũ ꝓducit. ergo qz opa miraculosa q̃ xp̃us faciebat nõ erãt mala ꝛ vana. sicut que fiunt arte magica. sed erãt bona ꝛ salubria ꝯcludit q̃ principiũ p̃ quod talia faciebat erat sanctũ ꝛ bonũ. Quasi diceret. Cõsiderate fructũ arboris bone ꝛ fructũ arboris male. vt ex fructu cognoscatis vtrum sit bona an mala. qz ex fructu arbor cognoscit̃ Similiter ꝓsiderate opus actoris. vtrũ sit bonũ an malũ. qz opus bonũ p̃cedit a bono principio. ꝛ malũ a malo ꝛ sic ex bonitate opũ que ego facio potestis ꝑpendere q̃ virtus p̃ quã ego facio. nõ est mala sed bona ꝛ ex opib que fiunt p̃ artem magicã. cũ sint mala ꝛ vana potestis ꝑpendere. que fiunt virtute maligna. opus ergo ejciendo demonia cũ sit bonũ non est a malo principio. quale est demoniũ. sed a bono principio. qđ est spũs sctũs. Male g̃ dicitis. qz ego i beelzebub ejcio demonia. Ubi aug⁹. In hoc admonuit nos dñs vt bone arbores simus. ꝛ bonos fructus hẽ possimus Ubi em̃ ait. Facite arborẽ bonã ꝛ fructũ eius bonũ est preceptũ salubre cui obedientia necessaria est. q̃ aũt dic̃. facite arborẽ malã. ꝛ fructũ eius malũ. nõ ẽ ꝑceptũ vt faciatis. sz monitio vt caueatis Hec aug.

Deinde quasi explanãdo ꝛ optãdo dictã fititudinẽ phariseis. oñdit falsitatis eoꝝ radicẽ. radix em̃ ista erat invidia ꝛ odiũ. qz licet pharisei ꝛ legisperiti primo cognouerũt xp̃z. cũ qz cepit reprehẽdere vitia eoꝝ iõ ꝯceperũt odiũ ꝛ invidiã ꝓtra ip̃z. ex quib excecati ceciderũt a prima noticia in errorẽ. quia talia puertunt iudiciũ rõnis rectũ. ꝛ extũc inceperũt oĩa facta eius interpretari in malũ. ad defamandũ ipsũ. Oñdit ergo illos esse malã arborẽ et mala radice. ꝛ malos fructus dare. cũ in intentiõe cordis corũ malitia abundat invidie dicens. Progenies seu gemĩa viparũ. i. venenati filij venenatoꝝ indoctoꝝ q̃ venenũ invidie ex vris pntib traxistis. qui p̃secuti sunt ꝓphetas ex invidia. ꝛ vos ex eadẽ rõne p̃sequimini me prẽm xp̃m ꝛ matrẽ ecclĩam. qũo potestis bona loqui cũ sitis mali. Quasi dicerz. Nõ potestis de me bona loqui invidia prohibẽte. cũ em̃ sitis arbor mala. nõ poteritis fructũ bonũ facere. vtilia quidez alĩs possunt loq̃. sz nõ meritoria sibi. Ubi crix. Nõ potest fieri vt alia germina ꝓducant̃. nisi q̃lis fuerit radix in terra. Voluntas em̃ hoĩm radix est. ꝟba aũt ꝛ opa fructus sunt voluntatis Jõ quale cor vnusquisq; habuerit. talia ꝛ ꝟba loquit̃ ꝛ opa fac̃. Hec crix. Et ideo subdit̃. Ex abundantia em̃ cordis os loquitur. qz ꝟbum exterius est significativũ interioris cõceptus. Quasi diceret. Cor vestrũ plenũ est veneno. ꝛ eructuat de pleno. Aperte aũt totũ intellige. s. per locutionẽ oris. locutionẽ cordis ꝛ locutionẽ operis Per oris em̃ locutionẽ vniuersa que actu vel cogitatu vel sm̃one de corde ꝓferunt̃ dñs significat. Naz ꝟbum ꝓ facto q̃q; pon̄ solet. Vñ ysaias de ezechia. Non fuit ꝟbum quod non oñderet eis. i. res digna

ꝟbo. Ubi crisᵹ. Et vide ad maiorē accusatōem malo⁊ ⁊ maiorē laudē bono⁊ qō dr Ex abūdantia cor dis os loquit Id est cū homo locurus fuerit ꝟbū bonū vel malū. ne putes quia tm̄ boni vel mali habet in corde. quantū oñdit in ꝟbo. sed multo amplius Ex habūdantia em̄ boni vel mali que est in corde sermo ꝓcedit Quod em̄ exterius dr est superfluentia eius qō intus est In quo eos vehementer tetigit. Si em̄ qō dictum est ab eis ita malum est. excogitata radix ꝟbo⁊ q̄ est magna. Hec crisᵹ. Et ideo vt dr grego. Curandū ē ⁊ oī custodia mens seruāda. nō em̄ ante oculos dei transuolāt cogitatōes nr̄e ⁊ nulla momēta tp̄is ꝓ aīm transeunt sine statu retributōis Et qr ex habundantia cordis os loquit. ideo bene sequit Bonus homo de bono thesauro. i. de bona intentōe ⁊ voluntate. que sicut thesaurus absconditus latet interius in mente. profert bona cogitationis. locutōis ⁊ opis. ⁊ malus homo de malo thesauro suo ꝓfert mala. qr ꝓtrarie cause hñt ꝓtrarios effectus. Ac si dicat Vos mali estis. ideo de thesauro cordis vr̄i nō mi mala ꝓfertis. sm glo. thesaurus cordis ē intentio. ex qua deus iudicat opa. vñ aliqñ minora maiorem ⁊ maiora minorem hñt mercedem. Sepe em̄ maiora in genere minori fiunt caritate ⁊ ecōuerso. sicut sepe aliquis maiori caritate dat elemosinaz q̄ alius cantat missam. ideoq̄ hic magis meret de elemosina q̄ ille de missa Vñ paupcula vidua dān̄o duo minuta. parificata ē diuitizachęo. qr deus non ꝑpensat quantū. sed ex quāto De ꝓdicto filitudine arboris ⁊ alīs iā tactis. habes etiā supra circa finē sermonis dm̄ in mōte. vbi plura de his videre poteris Postq̄ aūt ꝓcessit ꝓbando ⁊ arguendo. ꝓñt ꝓcedit ꝓminando. ne credant paruū vitium male loqui. ⁊ mala ꝟba nō puniri. Ita q̄ malus ꝓfert mala ꝟba. q̄ quidē nō sunt ꝑpendēda qm̄ de oī verbo ocioso nō tm̄ ꝓmitioso reddent hoīes rōem. qō erit valde difficile. qr locuti sunt fine rōe. vel reddent rōem. i. soluent in die iudicij penā. qō iudiciū erit terribile qr sine sp̄erenie Si aūt dr q ꝟbum otiosum ē. quod rōne vacuum est. ergo de eo non debet queri. nec pōt rō reddi. respondendum q licet otiosum sit ratōne vacuū. tm̄ qr ꝟbum debuit habere rōnem. tō de ipso exigit ratio. s. obmissionis rōnis Et ex hoc patet q longe magis ꝟbuz nociuū ⁊ criminosum acriter puniet. ⁊ reddet hoīes in die iudicij ꝓdemnabiles. q̄ le est ꝟbum eorum. qui opa sp̄ūsancti calummiabāt ur ⁊ blasphemabant dicentes. in belzebub eycit demonia Et est sensus sm hiero. Si otiosum ꝟbū nō est absq̄ ꝑiculo eius qui loquit ⁊ in die iudicij reddet vnusquisq̄ rōem sermonū suoꝝ quanto magis vos reddituri estis rōem calummieꝝ. Caueāt ergo sibi doctores. opa ꝓmoꝝ minuentes vel infamantes dicendo illa eē facta in ypocrisi. vel ꝓ vana gloria. vel aliquo īdebito fine. ⁊ ira in belzebub demonioꝝ p̄rincipe. Si em̄ ira iudicat dn̄s de verbo otioso quātomagis de nociuo⁊ criminoso. Et āt dr hiero. Otiosum ꝟbū est. qō sine vtilitate loquentis dr ⁊ audientis. si obmissis seriis. de rebꝰ friuolis loquamur. ⁊ fabulas narremus antiquas. Ceterum qui scurrilia replicat. ⁊ cachinnis ora dissoluit. ⁊ aliqd ꝓfert turpitudinis. hic nō ociosi sermonis. sed criminosi tenebit reus. ideoq̄ in verboꝝ ponderep̄batio ꝓsistit hūa nevite. Et ite Quicqnd nō edificat audientes in ꝑiculū vertit audientiū. Et origenes. Inanis est oīs sermo in quo nō est intrinsecus aliqd ꝓ deo vel ꝓ dei mandato. Unde etiā greg. Ociosuz verbū est qō aut rōne iuste necitatis aut intentione pietatis caret. Et si de ꝟbo ocioso ⁊ cogitatōne minutissima reddenda est rō in die nouissimo pensandū est quanta pctā sequant multos Sic em̄ deus vniuscuiusq̄ vias ꝓsiderat. sic gressus enumerat. vt nec minutissime cogitatōes. aut tenuissima verba q̄ apud nos vilescūt eius iudicio indiscussa remaneant. Ait⁊ crisᵹ. Ociosum verbū intelligit nō maluz sed bonū qō non opat. i. qō non edificat audientē. Si ergo ꝓ bono ꝟbo⁊ ocioso rōnem sumus reddituri. quid spamus de malo. Et si de malo ꝟbo rōem daturi sumus. q̄d spamus de ope malo. hec crisᵹ. Et ideo cauendū est a ꝟbis ociosis ⁊ malis Et a ꝟbis em̄ tuis si fuerint bona ac bonitati mentis ꝓsona. ⁊ sub debitis circūstantiꝫ plata. iustificaberis. i. mercederis vel tanq̄ iustus remuneraberis. ⁊ ex ꝟbis tuis cō demnaberis si fuerint mala ⁊ ꝓdictis ꝓtraria. Scriptū est em̄. qr moꝛs ⁊ vita in manibꝰ lingue. Et iō ex sermonibꝰ tuis iustificaberis vel ꝓdēnaberis qō oīm est iustissimū. etem̄ tu dn̄s es ⁊ dicendi ⁊ nō dicendi Ait crisᵹ. Mansuetū iudiciū. non em̄ ex quibꝰ alius dr de te. sed ex quibꝰ ipēmet locutus es calculatiōes iudex feret. ⁊ tu dn̄s es dicendi. Et ite. Unusquisq̄ hoīm exvolūtate sua sola aut pctōr aut iustus ꝓsistit Conuincit aūt vniuscuiusq̄ pctōris voluntas testimoniis tribꝰ. i. cogitationū. verboꝝ ⁊ operꝝ. hec crisᵹ. Hic ergo docemur vt os nr̄m custodiamus neverba ociosa vel mala loq̄mur. qr sicut vas qō non opit cito immundū fit. ⁊ quicquid est interius frigescit. sic est ⁊ de corde. nisi os qō est eius opiculū teneat cū discreta custodia clausum. Et vt dicit greg. Ab omi rectitudinis statu ꝑeunt qui ꝓ noria verba dilabunt Et ideo frequēter oremus dicētes. pone dn̄e custodiam ori meo. ⁊ ostiū circūstantie labijs meis. Unde crisᵹ. Magis vtiq̄ virgine aliqua custodi linguam. Equus est regalis lingua. Si igit impositueris frenū ⁊ docueris ambulare cū bona ꝓpositōe quiescit sup eam ⁊ desup sedebit rex. Si āt infrenatā dimiseris ferri ⁊ saltare. drabolī ⁊ demonū festio fit. hec crisᵹ. Unde ⁊ origē. Eoꝝ qui verba dei loquunt os deus aperit. illoꝝ ꝟo qui loquunt mendaciū. falsum testimoniū. scurrilitates. turpitudines. susurronū quoq̄ ⁊ detractoꝝ ⁊ eoꝝ qui ocia loquunt drabolus os aperit. Magnū ergo ꝑiculū est loqui de secularibꝰ ⁊ vanis. cū multa sint diuina ⁊ vtilia de quibꝰ loqui possum? Vñ ambro Non mediocre ꝑiculū est cū tanta habeamus eloquia dei ⁊ opa que fecit. his ꝑetermissis loq̄ que seculi sunt. ⁊ maxīe a verbis detractoris cauere debemus ne mala loq̄mur de alīs. Unde aug. Vide quō irascaris si quis de te mala loquatur. quō irascaris alteri q̄ de te male loquit. sic irascere tibi q̄ de altero male loqueris Et non solū cauere debemus neverba detractoria loquamur. sed etiā ne audiamus. qr si non esset audito⁊ non esset detractor Vñ

Berū. Petralxre ꝛ petralxrē audire. qđ hoc dāna lius fit. nō facile dixerim Et iteꝝ Lingua tetracto/ris ꝛ auris auditoris. dyabolus sedet supꝝ utrumqꝫ Cauendū est etiā valde a vbis otētiosis ꝛ rixosis. qꝛ occasionē dāt multis malis Vñ crisꝰ. Contentio est altricatio longa. nascit autē ex vana gloria q̄ dꝛ amor victorie. Nemo cū diu otēdit. misi q̄ vincere ocupiscit Glam tibi putas eē si viceris. sz occidi/sti gladio amicū ꝛ amicitiā eius ī ipo. iō q̄si de ami/co occiso dabis rōem. Nā si hoiem nō occidisti fer reo gladio. amicū tū occidisti gladio otentiosi ſmo nis Hec crisꝰ. Multū insup cauere debemus. ne pri mū vbo vel cogitatu iudicemus Vñ crisꝰ. Ex sermo nib tuis odemnaberis ait. Nō audis. qm̄ ꝛ phari seus va locutus ē. sz tū vltimā dedit vindictā Etei hz iudicē. qui deliquit. Ne igit capias dignitatem vnigeniti. illi iudicij thronus ocseruatus est. Sed si vis iudicare. ē tibi iudiciū. multū lucꝝ habens Se dere fac in oscientia tua intellectū discernentem. ꝛ affer in medium oīa delicta tua. ꝛ inuestiga peccata anime ꝛ expete cū diligentia noxas. ꝛ dic. Propter quid hec ꝛ hec tu facere ausus es. Et si hec quidē fu/gerit omnia. que autē alioꝝ sunt inuestigauerit. dic adsciam. Non p his te iudico. non p his intrasti. te accusatura. Quid em̄ si ille debeat. tu cur hec ꝛ hec de liquisti. Et cusantem te accusa. que tm̄ ꝓprius sunt in tuere. non que alioꝝ. Et ocinue in hanc deduc agoꝛ niam. Deinde si mihil habere dicat sed retardaſ. di lania. flagella. causa velut quandam ancillam elataꝫ ꝛ fornicatam. Et hec ſm vnamquamqꝫ diem ocstitue iudiciū. ꝛ subscribe flamen igmis. vermē ocscientie ve nenū emittentem. ꝛ alia loca tormentoꝝ ꝛ ne dimit tas eam esse cū dyabolo. Et si voluerit hec audiens. nec subtrahas manū. non em̄ morieſ si percusseris. a morte autē eam eripies. Et paruoꝝ magnas expete noxas vt neqꝫ pe magna deueiat Si hec feceris ſm vnamquamqꝫ diem. cum libra ꝓpalatione stabis se cus tribunal illud terribile. Ita paulus factus ē pu rus. propter hec ꝛ dixit. Si nosmetipsos iudicare/mus. non vtiqꝫ iudicaremur. Hec crisosto. ¶ Mo/raliter aūt in vbis siue in loquendo attendēda sunt quiqꝫ. s. quid. cui. vbi. quādo. ꝛ qualiter dicaſ. Isti sunt quiqꝫ digiti in manu lingue. Quid dēterminat apls dicens. Sermo vester sit semꝝ in gra sale ocdi tus. i. gratus vtilis. sine ociositate. Ociosa sūt oīa que aut inutilia. aut inhonesta. aut nociua sunt. In utilia sunt que nec loq̄ntib nec audiētib ꝓsunt In honesta que nec dignitati loq̄ntis nec audiētis ꝓue/niunt. nociua sunt. que vel ad errorē vel ad prauitatē ducūt. Cui dēterminat sapiens dicens Cū stulto ne multū loquaris. Qui ergo cū alio loquiſ. ꝓsideret an ꝓpter se vel ꝓpter aliū qui habeat. Si ꝓpter illū. Vtrū sit talis. qui sua correctōe indigeat. vel q̄ correctōnē nō recipiat. Ubi. q̄dā em̄ sunt loca. vbi nullo modo. vt in sanctuario. quedā vbi raro. vt in ocinio. quedā vbi moderate. vt in locutorio ē loq̄n dū. Quando dēterminat ecclastes dicens. Tēpus tacendi ꝛ tps loquendi. Tacendū est aliqñ ꝓpter audituꝝ infirmitatē. aliqñ ꝓpter vitādā precipitatiō nem aliqñ ꝓpter psone alterius reuerentiā. aliqñ ꝓpter auditoꝝ indignitatē. Quomō aūt loq̄ndum id est quo gestu. quo sono. qua significatione. Dic gestus simplex ꝛ hūilis. sonus mitis ꝛ suauis signi/ficatiovrar ꝛ dulcis. Cōpendiū aūt oīm predictoꝝ hoc esse videt. vt tardet raro quis loquaſ. Unde se neca. Sūma summarū hec ē. tardiloquū te cē iubeo. Et iterū. Quicqd dicturus es. aūcqꝫ alti dixeris ti bi. Magna ē res vcis ꝛ silēti ꝛpamentū. Et iterū Dō tacitū esse vis. nemini dixeris. qꝛ nō poteris ab alio exigere silētiū si tibi ꝓpi nō prestas. Hec seneca Sed hec sunt aliqui nō solū seculares. sz ꝛ religiosi qui q̄ncqꝫ etiā sine causa rōnabili altis irati. toruos oculos ꝛ vultus oñdunt. ac insup dentib stridēdo. v ces furiosas emittūt. ꝛ sic demonē qui intus eos pos sidet. altis extra prodūt. Hi tales. bñ ī hoc daciano in tratū vincentiū seuiēti assimilanſ. dō quo in ſmo ne aug. sic dꝛ. Per furiosas em̄ daciani voces ꝓtru/ces oculos. ꝛ minaces vultus. ꝛ totius corpis mo tus. ille habitator eius interior mōstrabaſ. ꝛ p hec signa visibilia. tanqꝫ p sui vasculi qđ impleuerat cre pātis rimulas videbaſ. Hec aug. Tales etiā q̄ncqꝫ suis linguis acutis parcūt. ꝛ se abscōdētes. tacitur nitati insistūt. ac silentiū qđ boni er religionis obedi ētia deo sacrificāt. ipi ex puersitatis malitia demoni is ꝛ nō deo īmolant. Vñ in collatōe abbatis ioseph de amicicia. sic de talib dꝛ. Illud ꝛo quale est. q̄ in terdū patientes esse nos credimus. qꝛ rīdere octem nimus lacessiti. sz ira ocmotos fratres amara tacitur nitate. vl motu gestuqꝫ irrisorio subsannam?. vt eos magis ad iracūdiā vultu tacito ꝓuocemus. q̄qꝫ tumi da potuissent incitare ocuicia. ī eo nos estimātes mi nime apud deū reos. qꝛ nihil ore ꝓtulimus qđ nos notare hoīs iudicio. aut ocdēnare potuisset. Ita igit tacere mihil ꝓdest. si idcirco nobis īdicimus silētiū. vt qđ agēdū ocuicio fuerat hoc taciturnitate faciam? assimulātes quosdā gestus. quibus ꝛ ille quē curare nos oportuit velꝛmītiore inardescat iracūdia. Utiqꝫ em̄ silētiū erit eq̄liter noxiū. qꝛ sicut exaggerat in al terius corde tristiciā. ira in suo nō ꝓmittit extingui Nōnulli quoqꝫ cū tristificati fuerint vel irati. ab ipo etiā ꝓtinaciter abstinent cibo. In quo plane sacrile gq crimē euidenter incurrūt. ieiunia. s. que soli deo ꝓ hūiliatiōe cordis ꝛ purgatione vitioꝝ sunt spe cialiter offerēda ꝓ diabolico tumore tolerātes Dō tale ē ac si oīoes atqꝫ sacrificia nō deo sed demonib deferāt. illā quoqꝫ mosaycā increparionē mereanſ audire. sacrificauerūt demonijs ꝛ nō deo. dijs quos ignorabāt. hec vbi supra. Sic ergo p̄dicti miseri tā p̄ se litigando q̄qꝫ maliciose tacendo demonib ser uiunt qui vtrobiqꝫ se ingerendo. eis illudūt. Quoꝝ illusiones nō incurrerent. si nō fictā sed vrā hūilita tē ꝛ caritatē haberent. quia nec tūc ad tantā impati entiā veuenirent. Et quod adhuc peius est. tales se p̄ absqꝫ fratris offensi recōciliatiōe accedūt ad alta re. ꝛ sic accedētes iudiciū sibi māducāt ꝛ bibūt. Et insup a dyabolo excecati. q̄ncqꝫ se excusando dicunt. qꝛ nihil aduersus aliū habēt. nō intelligētes qꝛ ſm euāgeliū attendere debent. si aluus aduersus eos q̄d habet. Auferꝫ dñe obprobriū taliū puersoꝝ a religi one seruorum tuorum. ¶ Oratio.

olim ab eis electo

Quera vtus eijce a me demoniū p̄ confitiōem o vbū p̄is. sana mutū p̄fessionem. o inti ma lux illuminat cecū p̄ satisfactōnem. vt fortis armatus me nō possideat omnia arma eius .s. vires aīe mee interiores. et corpis sensus exterio res in tuū ꝙuerte obsequm Opto etiā et desidero ds altissime vt quotiēscūq̄ malignus spūs abhominā das cogitatōes blasphemie mihi īmiserit. totiens erroto olim desiderio meo ineffabl laus et gr̄a ac tio tibi fit i p̄petuas etermitates. et blasphēia sua se cū sit in p̄ditiōem Amē ¶ De iudeis signū de celo q̄rentibus. et de spū immūdo olim electo ab eis

Capitulum LXXIIII

Initis aut̄ verbis dnomini aduersus blasphemiā scribarum et phariseorū. quidam ex eis p̄catiores volentes experiri voluntatē xp̄i et capere cum dixerūt Magister volumus a te signū videre. s. nō quodcūq̄ sed de celo Reputabāt em̄ miracula ip̄i parua. eo q̄ erant vt ꝓmuncr circa inferiora. vtpote circa fam tates corpor et similia. ō querebant ab eo signa fie ri circa corpa celestia. forte mānā descendere vt tpe moysi. vel sonare tomitrua. sicut tempore samuelis. q̄d magnum fuit in palestina tpe estatis. ꝓpter defe ctū materie et potentiam agentis. s. solis oēs vapo res ꝓsumentis. vel ignem de sublimi descendere vt tpe helye. vel solem stare sicut tpe iosue. vel retroce dere vt tpe ezechie. vel alia hmōi. q̄si non possent et illa calumniari. et dicere et occultis et variis passio nib accidisse. Nam qui calumniatur eis que oculis videt. manu tenet. vtilitate sentit. quid facturus ē de his que de celo venerint. Utiq̄ respondebit et ma gos in egipto multa signa fecisse de celo. vel calum niabitur alio modo Unde crisosto. Cum multa sig na vidissent tanq̄ si nullum vidissent ita signū pete bant. Vere em̄ nullum viderūt. q̄ corporali aspectu viderunt. non spūali affectu ¶ Ubi sciendū q̄ alīq̄ malignantes detrahebant miraculis xp̄i dupliciter vno mō attribuebant ea vtuti demonis. vt visum ē supra in precedenti capitulo. alio mō reputando ea parua vt dr hoc loco. Isti em̄ ac signa eius non vi dissent vel quasi que viderāt parua vel nulla fuissent temptantes eū. de celo signū querunt. nō ex devotio ne vt ex hoc credant. sed magis ex curiositate. et vt facilius q̄q̄ primis contradicant. Adulantes aūt di cunt magister. vt blandius alliciant. quem ꝓtius blasphemauerāt. Unde crisō. Di quos oportebat ad mirari et obstupescere et credere. nūc a nequitia non desistunt Unō eor verba et adulatōe et yronia sunt ple na Putabant em̄ allicere p̄ hoc Et nūc quidē ꝓuici ant. nūc adulant. nūc aūt demoniacū vocant. nunc mgēm. Utraq̄ p̄mitioso ꝓfilio. et si contraria sint que dicebant. ꝓpter hoc et eos et vehementer tetigit Dec crisō. Et q̄r male querebant ideo nō eis signū. sed rū dens ait illis ¶ Generatio mala in ope. et adulte ra in fide. q̄r relicta ꝓprio viro. s. deo ydolis seruie bant. et si ydola nō colebant. tū a vero sponso xp̄o se alienabant. signum de celo querit ad calumniam cō tra me. quasi alia que viderūt signa non fuerint Ui de quomō cū iudei xp̄o ꝓuiciabant dicētes. in prin

Capitulum. Lxxiiii.

ci pe demonior eiecit demones. mansuete eis respon det p̄ rōnes improbans dictū eor. hic vero cū laudā do adulant magistr vocantes aspe eos tangit demon strans sm crisō. q̄ vtraq̄ passione erat supior et neq̄ ꝓuitus in ira ꝓducit. neq̄ adulatōe mollit. in quo ondit amplectēda esse obprobria. et adulatōes vitā das Hāc ait crisō. Vir sapiens in facie cedit q̄ in facie laudat. Non sic multi maiores huius tpis fa ciunt qui bona suadentes ꝓtemnūt. et eis tanq̄ ꝓui tiantib trascunt. sed mala suggerentes audiunt. et eor adulatōe molliunt Ultimā attenderēt ꝓfitū sa pientis qui dr. Melius est a sapiente corripi q̄z siul tor adulatōe decipi. Deinde subiūgit. Et signū nō dabit ei. s. ptātis et celestib q̄le petit ad calumniā misi signū ione ꝓphete. q̄d fuit humiliatis et abiectō nis ꝓtra eor superbiā. quasi diceret. Tu generatō p̄a va petis signū celeste et signū potētie vel glorie de sub limi. et tibi non dabit misi signū terrenū et signū pas sionis et infirmitatis significatū signo et facto ione ꝓ phete. Jonas em̄ fuit minoritis signū dupliciter. s. v bo et facto. verbo. q̄ viua voce eis significauit q̄ peri rent misi ꝓuerterent. facto. eo q̄ fuerit in ventre ceti tribus diebus et noctib. Ubi fuerunt tria. s. absorptio. detentio. euomitio. Absorptio fuit signū mortis xp̄i detentio sepulture. euomitio resurrectōis. Et sic da bit eis signū. i. significatio in facto ione. vt. s. ꝓuer tant et saluent. Non hoc est dictū. quasi alia signa ante mortē xp̄i non fuerint data. sed q̄r mors et pas sio xp̄i fuit signū p̄cipuū et vltimū. et signū signor in q̄ omia signa ducebant. Ideo dandū iudeis dr. q̄r si illi crederent saluarent. si non crederēt damna rent. sicut ionas fuit signū minoritis. vt si vellent cre dere saluarent. finaliter subuerterent Non ergo dat eis signū diuinitatis de celo q̄d querebant. q̄r ꝓpter eor curiositatē et malicia videre indigni erāt. sed de abisso maris et ꝓfundo infernali ionas ceto furatus fr de abisso mortis liberatus. et accepit et dedit signū viz incarnationis nō diuinitatis. passionis nō glorifi cationis Discipulis aūt suis signū de celo dedit qui bus eterne beatitudinis gloriā et prius figuraliter in mō te transfiguratus. ac postea veraciter in celū subleva tus ondit. Quia em̄ iudei terreni et infirmi erant. iō de terrenis et infirmis signū debebant hre Unde dat eis signū de ymo sue passionis et sepulture dicēs Si cut em̄ fuit ionas in ventre ceti tribus diebus et tribus noctib. ita erat filius hoīs in corde terre tribus diebus et tribus noctib. p̄ synodicen accipiendo. s. ptem forte ferie et totā diem sabbati. et ptem diei dnice re surrectionis ꝓ tribus diebus et noctib. Per istos qui querebant signū de celo signant curiosi et superbi qui supra vires celestia rimant. et nimis curiose divina scrutant. de celo et celestib ac secretis dīs disputā tes. vel de revelationib et visionib presumentes ob missa via. s. preceptis dīi et ꝓfitis quibus venit ad illa ꝓpter q̄d opprimunt a gloria q̄r per hoc aliq̄n labunt in erronea documenta vel q̄nq̄ in petā spūalia et car nalia. ꝓpter q̄d dr eis. generatio mala et adultera et quia querunt que non sunt scibilia. nec ad fidem vel mores vtilia. et ideo non dabitur eis signum nisi sig num ione ꝓphete quem deglutiuit cetus et sic deludit et deglutit eos dyabolus ¶ Deinde iudeorū mali

tiā. quā obstinatā ⁊ obduratā dñs preuidit. erēplis quibusdā ꝺdemnat. q; ꝺuersio minuitarū. ⁊ factū regine austri. oñdit istos in iudicio. quo oēs taz boni q̄z mali surgēt. grauius puniendos. ⁊ ꝺdēnabit eos .i. oñdet ꝺdemnādos. q; ex illoꝝ facto apparebit iusta istoꝝ ꝺdemnatio. Ad̄ dicit. Viri minuite q̄ sunt assyri. surgent. s. in resurrectione generali. in iudicio futuro cū generatione ista. s. iudaica. que similiter tūc surget. ⁊ ꝺdemnabit eam. i. ꝺdemnandā oñdet scz primo ex cōpatione populi ad populū. q; ibi minuite gentiles ⁊ barbari. hic iudei ꝑplus dei. Secundo ex ꝺpatōe predicātis ad predicantē. q; ibi ionas ꝑplxta puerus hō. hic xp̄us dñs ꝑplxtarū deus ⁊ hō ibi ionas ꝑegrin⁹ hic xp̄s ꝺciuis suus Tercio ex cō paratiōe p̄dicatōis ad predicatōnē. q; ibi ionas tm̄ tribus diebꝫ. hic xp̄s tribus annis predicauit. ibi ionas nullū miraculū. hic xp̄s mlta fec̄. Quarto ex cō patōe effectus ad effectū. q; ibi egerūt pn̄az. isti no nō sed etiā addiderūt blasplxmiam. Ubi crisᵗ. Illi ꝑplxtam susceperūt. isti dñz ipsum repulerunt. Illi neq; in lege instructi. neq; ꝑplxtis admoniti. ad dñz ꝺuersi sunt cognoscentes suum pcm̄. isti tot p̄ceptis eruditi legis ⁊ ꝑplxtaꝝ a dño recesserūt. Illi qui sp fuerunt ꝑ's ꝺyaboli infra tres dies facti sunt populus dei. isti qui spvidebanᵗ populus dei infra tres dies facti sunt crucifixo xp̄o pl's sathane. Deinde subdit. Regina austri. i. regina saba cuius regnum erat in australi ꝑte respectu hirl'm que non dubitatᵗ electa esse. ⁊ ꝑm quosdā dicebatᵗ sibilla. surget. i. resurget in iudicio extremo cū generatōe ista pessima ⁊ ꝺdemnabit eā. i. oñdet ꝺdemnandā. hoc est ex facto suo oñdetur iusta istoꝝ ꝺdemnatio. q; venit a finibus terre. i. a longinquis p̄tibus audire sapiam salomonis. qui tñ non fuit nisi solū forma xp̄i. Ex his aggrauaᵗ iudeoꝝ malicia. q; illa mulier. isti viri. illa a remotis venit. isti p̄sentem habuerunt. illa cū labore. isti sine difficultate. illa laudauit alienigenā. isti ꝺdemnauerunt ꝓprium terrigenā. illa ad ip̄m venit. quem sola fama cognouit. isti ꝓbatū miraculis ꝓtē pserunt. illa ad puꝝ hoīem. isti ad deum ⁊ hominem illa cū muneribꝫ. isti cū obꝓbriis ⁊ vulneribꝫ. Et ecce plusq̄ salomon hic. s. xp̄s p̄sentialiter positus q; hic deus. ille hō. ille scientiā habuit terrestrium hic oīm. ille edificauit templū defectibile. hic indefectibile. Ubi crisᵗ. Regina austri cū eēt gentilis ⁊ mulier. ob tantā longitudinē itineris venire ad eum nec ꝑpter infirmitatē sexū impedita ē. ꝺcupiscētia em̄ sapientie infirmitati dabat virtutē. isti aūt viri ⁊ sacerdotes quoꝝ ꝓpriū esse debuerat amare sapientiā. añ oculos suos. ⁊ in medio gremio sapientiā positā ꝓtē pserūt. Illa ad hoīem currit. isti a deo recesserūt Illa munera multa obtulit vt audiret eū. isti aūt nec p̄mia regni celoꝝ accipere wlūt vt credūt. Et iteꝝ Regina austri venit a finibꝫ terre. ad audiendū salomonē. ⁊ xp̄iani nolūt venire de plateis ad audiēdū xp̄m multi etiā de eccīa exeūt. ⁊ ibi xp̄m soluz relinquūt Hec crisᵗ Ojustice hic damnata plebs iudeorum. eccīe misteriū secretū exp̄imitᵗ. que in minuitis ⁊ in regina austri de totius finibꝫ orbis ꝺgregatᵗ ⁊ in illis fides gentiū israhel antefertᵗ. Due enim sunt partes eccīe. vel duo genera hoīm in ea. vnus quod peccauit. sed desistit ꝑ pn̄iam. ⁊ hoc signatū est ꝑ minuitas. de quoꝝ pcō legitᵗ. ⁊ alterū qđ mortaliter nō peccauit ⁊ hoc signatū est ꝑ reginā austri. de peccato cuius nō legitᵗ. Unde ambro. Eccīa fideliū ex gentibus collata. que in minuitis ꝑ pn̄iam p̄terita peccata delet. ⁊ in regina austri. que electa esse nō dubitatur. ꝑ sapientiā cauet futura. in iudicio ꝺdēnabit generationē hanc nequā. damnabit aūt nō sine potestate. sed opationis exemplo. q; p̄fertur eccīa synagoge. Ex duobus igitᵗ cōstat eccīa. vt aut peccare nescias. aut peccare desistas. pn̄a eī pcā abolet. sapiētia cauet. Hec ambro. Per minuitas etiā signātur pcōres ad vocē predicatoris pn̄az agentes ⁊ ꝑ reginā austri simplices. sapiam xp̄i devote q̄rētes quoꝝ salus ꝑm sitam salvatoris. preponitᵗ saluti eorū qui videbᵗ iusti vel sapiētes. ⁊ de sua iusticia vel scientia p̄sumētes Minuite quoq; interp̄tātur germina pulchritudis. iō etiā significare possunt iuuencs existentes in statu potissimo iuuentutis. qui solēt de facili ad vicia declinare. ⁊ ad bonā intentionē desicili p̄mittere ꝓpter qđ subditᵗ. ꝙ fecerūt pn̄az ad predicationē ione. qui colūba interp̄tatᵗ. ⁊ iō ꝑ eū simpliciter admonēs significatᵗ. Per reginā vo austri signari pōt aīa rōnalis. que si bene regat vires inferiores ꝑ dictamē legis nature. dr regina. s; si hoc facit ex caritatis feruore. tūc dicitᵗ regina austri. eo ꝙ ab austro p̄venit fervor caloris. signās feruorē caritatis. Et hec regina venit ad verū salomonē iesum xp̄m ꝑ devotionē afferēs ei aurū sapie ⁊ gēmas virtutū ⁊ aromata bone fame. istis vtendo ad diuinū honorē. Ex facto igitᵗ iuuenū ꝓdictoꝝ. obstinati senes ex facto aīe bene ⁊ ex caritate se regētis aīa frigida ⁊ negligens. ꝺdemnabiles oñdunᵗ. qui ꝑ generationē iudeoꝝ signantᵗ Posit hec dñs ꝺtra iudeos nolentes assimilari minuitis. q; eo pn̄iam predicante nō p̄mituerūt. vel regine austri q; eo vocēte. nō didicerūt. inducit exēplū ad arguēdū ingratitudinē eorū. oñdens eos similes hoī prius a demone obsesso. ⁊ post liberato ⁊ iterū ꝓpter negligentiā plenius possesso. Nā primo ꝺyabolus hītauit in eis qñ erāt in egipto viuētes s; ritū egiptioꝝ. qui expulsis fuit ab eis. qñ in figura xp̄i mactauerūt agnū. ⁊ sanguīe eō limiti sunt. qñ ⁊ legē acceperūt que excludebat cultū demonū. ⁊ inducebat ad colendū vnū deū verū. ⁊ sic eiectus trāsijt ad possidendū plenius gentiles. sine lege ⁊ ꝑplxtarū oraculis viuentes. iō cos tenebat i ydolatria subiectos. Sed aduemente xp̄i predicatione ⁊ aplōꝝ iudei ꝓ maiori parte increduli ꝑmanserūt. gētiles vo devote fidem xp̄i acceperūt. ⁊ sic ꝺyabolus eiectus a gentibꝫ. reuersus est ad possidendū ꝑ'm iudaicū. errore excecatū. ⁊ facta sūt nouissima huius populi peiora p̄oribꝫ. q; peior est modo q̄ a principio ante legē data fuerit status eius. Unde air. Cū immūdus spūs. s. ꝺyabolus. imundū faciens ⁊ imūdiciā diligēs vel inhabitās. demones em̄ dicūtur spūs imundi. vel affectione. q; diligunt imūda. vel psuasiōe q; suadēt immūda. vel inhabitatiōe q; inhabitant corda immūda. exierit ab hoīe scilicz a populo iudaico. q; s; ābro. in hoīe totius iudaici

olim ab eis electo

populi ꝓpatio est. a quo viuēte adhuc sub lege natu
re īmūdus spūs exierat ꝑ susceptōem legis mosaice
ambulat ꝑ loca arida ⁊ inaquosa. i. corda gentiliuz
prius humore gē ⁊ viroze fidei. ac pinguedīe spūs
sancti carentia. ritū ydolatrie ⁊ maculas criminum
eis īmittēdo. q̄rens in eis req̄em. i. ꝑpetuā mansio
nem appetēs ibi finaliter manere per infidelitatē ⁊
dñationē ⁊ nō inuenit q̄ aduenientē xp̄o. ⁊ ꝑdicanti
bus aplis. susceptā xp̄i fidē. inde electus fuit. Tunc
dr intra se Reuertar in domū meā. i. ad populū iu
daicū. vñ erui eos dimittendo Et veniens inuenit
eam vacantē ab obseruantia legis ⁊ opib⁹ virtutum ꝑ
negligentiā. ac fidē ⁊ bonis opib⁹ vacuā ⁊ xp̄m hos
pitē nō hītem. ⁊ scopis mundatā ab opib⁹ vitioꝝ
superficialiter ⁊ fm apparentiā. q̄ ꝑ plus indaicus ha
bebat quandā exteriorē mūdiciā. sicut em̄ scopa nō
tollit tenaces sordes. sed superficiales. ita ipi q̄d de
foris est scopebāt ⁊ mūdabant. ac mundiciā exterio
rem q̄rebant. ſ intus sordidi manebāt ⁊ ornatā ex
terius ypocrisim. ⁊ boni simulatiōem. ꝓpter legis
apparentiā. ⁊ traditionū phariseoꝝ obseruātiā Tā
git ḡ tria q̄ dant locū diabolo. s. ociositatē. sanctita
tis ꝓsumptōem. ⁊ virtutis simulationē. Silr hodie
timendū est eccīe ne olim expulsus ab eo diabolus
cā inueniat vacantē ab obseruantia mādatoꝝ dei. ⁊
scopis mundatā. scōm exteriorē apparentiā. ⁊ orna
tā ꝑ exteriorē cultū. ⁊ obseruantiā hūanaꝝ traditio
nū Multi em̄ hodie plus attendūt ad cultum eccīe
corporalē q̄ spūalem. q̄ pietes eccīe ⁊ altaria ornāt
⁊ de ornatōe ⁊ purgatōe ministroꝝ paꝝ curat. Sed
ecōtrario in eccīa fuit primitiua. maior erat devotio fiebat
in ornatu spūali ⁊ interiori Et iō multū distat nunc
eccīa in hoc tpe malo. a statu suo pristino. Cū hie
ro. xp̄i eccīa prius nata ⁊ post adulta. psecutōib⁹ cre
uit. martiriꝝ coronata ē Et postq̄ ad xp̄ianos ꝓpi
cius venit. potentia quidē ⁊ diuitijs maior. sed virtut⁹
minor ē facta Cūc vt firmius possideat indeos va
dit ꝑ conatū ⁊ assumit. vij. alios spiritus. per quos
vniuersitas demonū ⁊ vitioꝝ q̄b tēptat intelligit q̄
vniuersitas hoc nūero sepe designat. hec sunt septez
gentes pugnātes ꝓtra filios isrl. Iste aūt septenari⁹
us. septē domos spūssancti expellit Et addit neḡoz
ſ. vel ꝓpter numeꝝ vel ꝓpter conatū vel ꝓpter effectū
quē inducūt. q̄ eos ad quos redeūt neḡotes q̄ an
te faciunt. Et intrantes seu ingressi habitant ibi. ⁊
sic oīa cumulant in eis vitia. hec est em̄ intentio de
monū. vt nō transeat ad horā vel tpus modicū. ſ. vt
immorent vsq̄ ad obitū Et fiunt nouissima hoīs. ſ.
populi iudaici. peiora prioribꝫ q̄ iudei ante legem
datā fuerunt pctis irretiti ⁊ a diabolo possessi. sed
post aduentū xp̄i in peccato suo obstinati. sunt peio
res facti q̄ eoꝝ pctā ꝓpter ingratitudinem sunt q̄si
duplicata. deteriores em̄ sunt israhelite blasphemā
tes xp̄m in quenticulis suis. q̄ olim fuissent in egi
pto añ noticiā legis. q̄ maior infidelitas est venien
tem nō suscipe. q̄ venturum non credere. Deinde
similitudinē dictam ⁊ quo tendat parabola exponit.
q̄ que hic q̄si de vno hoīe ꝑ similitudinem dictū. de
toto populo iudaico intelligatur ostendit dicens.
Sic erit generationi huic pessime. s. iudaice. put su

# Capitulum. Lxxiiii.

pra dictum est de hoīe vno. Mala fuit generatio hec
in deserto q̄n vitulum adorauit. q̄n ꝯtra dominū mur
murauit. q̄n terre ꝓmissionis detraxit. sed peior ī ter
ra ꝓmissionis ante aduentū xp̄i q̄n filios ⁊ filias de
monijs immolauit. sed pessima post aduentum xp̄i.
q̄n dei filiū ad eam missum crucifixit. Moraliter ex
ponit istud exemplum de hoīe qui post grām baptis
malem vel penitentialē recidiuat in culpā. fit canis
reuersus ad vomitū. dyabolus em̄ ab hoīe exit q̄n in
baptismo pompis illius ⁊ precedentiū pctoꝝ illece
bris homo abrenūciat vel q̄n per pñiam ⁊ confessionez
a peccatis mundat ꝓponens q̄ ab eis abstinebat. qui
electus ambulat per loca arida ⁊ inaquosa q̄ corda
iustoꝝ ab omni carnalis concupiscentie amore siccata
⁊ immunia temptando explorat. si quos ibi neglecte
sue gressus figere possit Sed in eis tanḡ ꝑ gratiam
dei solidatis requiē non inuenit. q̄ qui prauis cogi
tationib⁹ actib⁹ pascit in mentib⁹ fidelium omīa sua
temptamenta cessare ꝓpendit. Et volens reuerti in
domū priorem. pctōr em̄ est domus dyaboli. sicut iu
stus templū dei. inuenit eam vacantē a bonis actib⁹
per negligentiā. ⁊ scopis mundatā a sordib⁹ vitioꝝ
fm apparentiā. ⁊ ornatā simulatis virtutib⁹. ſ. exte
rioribꝫ ⁊ apparentib⁹ nō interioribꝫ ⁊ veris Tūc assu
mit alios septez spūs nequiores se. i. vniuersa vitia
dyabolo nequiora q̄ dyabolus solū suggerit malū.
hīntus aūt vitiosi intranei cū quadā violentia ad ma
lū inclinant. ⁊ ingressi inhītant vacantē ⁊ torpentē
At tot em̄ demonib⁹ homo possidet quot vitijs subiici
tur. singulis em̄ vitijs singuli demones presidere di
cunt Et fiunt nouissima hoīs illius peiora prioribꝫ.
⁊ hoc ꝓpter ingratitudinē domi ⁊ gē precedētis. gra
uiora em̄ sunt crimina post baptismū vel pñiaz. quia
melius est. i. minus malū est viā veritatis nō agnos
cere. q̄ post agnitā retrorsum ꝓuerti. i. leuius est cō
mittere aliq̄d pctm̄ cum ignorantia q̄ idem cū scia
quo ad penam. minorem em̄ ꝑ illo patiet penevindi
ctam. q̄ per ꝓtemptū gē quam de se male viuendo
pellit deteriora supplicia meret. ⁊ vulnus iteratū tar
dius sanat. Unde crisi. Hec aūt non solū ad illos.
sed ad nos etiam dicta esse rōnem habet si illuīati ⁊
a prioribꝫ eruti malis. rursus ab eadē possideamur
nequicia. Etenim difficilior iaz erit pena posterioꝝ
pctōꝝ. ꝓpter q̄d ꝑalitico dixit xp̄s Ecce sanus fact⁹
es noli peccare ne deterius aliq̄d tibi ctīgat Et ite
Cū semel aliquis liberatus a malis nō sobrius effici
tur multo difficiliora patiet prioribꝫ. etei difficilior
erit pena posterioꝝ peccatoꝝ. hinc aūt nō solū penā
excogita sed etiā infimitā dei lōganimitatē. Sed ne
ꝓfidamus sed timeamus. Etem̄ pharao si in prima
plaga eruditus fuisset. nōvticꝫ accepisset experientiā
posterioꝝ. nōvticꝫ postea fit cū ipso exercitu submer
sus esset. Sed nō rubꝝ mare iā ꝑtransire nūc est. ſ
pelagus est ignis. pelagus nō tale neḡ tantū. ſ mul
to maius ⁊ siluestrius Ideoq̄ rogo vt ꝓpungant ser
mones gelxnne audiētes. Nihil em̄ delectabilius ē
dispositōe hac. q̄re hac nihil amarius Conuertit ei
aīas nras ⁊ erigit intellectū. ⁊ pniciosam ꝯcupīaꝝ
captiuatōem ꝑcit ⁊ medicīa nobis hec fit. Ergo qi
tem? igit ⁊ mittam? principiū vel nūc ⁊ ostiū pñie ⁊

tangamus viā artam Usq; quo lasciuia. usq; quo remissio. nō ipleti sumus pigritantes. teridētes. tardantes. Hō cadē rursus erūt mēsa ⁊ saturatio. ⁊ sup abundantia. ⁊ pecunie ⁊ possessiones ⁊ fabricatōes Et ḡs fimis. Cimis ⁊ puluis ⁊ sepulcra ⁊ vmis Oñ damus itaq; nouā quandā viā. faciamus terrā celū ⁊ ommino assumamus vtutem. vt futuris potiamur bonis. Hec crisostomus.

¶ Oratio.

Omine ihesu xpe mgr bone fac mecū signū gratie tue in bonū vt me miser quē cetus ⁊ draco ille magnus absorbuit peccatis spūalib ⁊ carnalibus tanḡ diebꝫ ⁊ noctibꝫ. ⁊ hoc tribꝫ. quia ꝯsensu ⁊ ope ac ꝯsuetudine. tu misericorditer de faucibꝫ eius digneris liberare. Fac etiā me ꝑteri ta petā plangere ⁊ futura cauere. Exicca me ab humore ꝯcupiscentie. vt quietē nō inueniat in me. mūda me scopis ꝯfessionis a vitioꝝ sordibꝫ. ⁊ orna me veris virtutibꝫ. ne me a bonis vacantem inueniat ⁊ iterato deterius peccare faciat Amen.

¶ De muliere vocem de turba extollente. ac de matre ⁊ fratribus domini eum querentibus.

¶ Capitulum. LXXV.

Factum est autem cū dominus ihesus hec diceret respondēs blasphemijs iudeorum. extollens. i. erigens corde tollens ac constanter ⁊ alte proferens vocem in christi commendationem ⁊ iudeorū blasphemantiū confutationem. quedam mulier non diues. non potēs non nobilis. sed paup de turba ⁊ de cōmuni plebe et popularibus. Solent em populares deuotiores esse maioribus. prorupit in laudem xpi ꝯtra vituperiuꝫ iudeorū. Et dicit fuisse sancta marcella. ancilla beate martis. que nō potuit amplius blasphemias iudeorū ꝯtra xpm sustinere ⁊ ꝯtra blasphemos vocem extulit in laudem xpi ⁊ matris sue ꝯmendans eius cōceptū ⁊ partū corporalē ⁊ dicens. Beatus est venter qui te beatū portauit. p quem oēs beatificamur ⁊ beata sunt vbera que suxisti. Matrē beatificat ⁊ laudat ex filio. ⁊ nō ecōuerso. q; gīa ⁊ gloria prouenit principaliter ab ipso. Ubi apparet magna ꝯfidentia ⁊ audacia ⁊ fides ⁊ deuotio istius mulieris in duobus. Prio in eo q nō silenter ⁊ in aure loqbat. sed extollens vocē in altū nō timuit. suauitate em verboꝝ xpi accensa fuit. Secō in eo q scribis ⁊ pharisei dñm temptantibꝫ sil ⁊ blasphemantibꝫ ipsa magna fiducia dei filiū ꝯfitet. vt ⁊ pōtium iudeoꝝ calumniā. et futuroꝝ hereticoꝝ pfidiā ꝯfundat. nā sicut tūc iudei blasphemantes ⁊ eū in beelzebub ejicere demonia dicentes negabant eum esse filiū dei. ita postea quidā heretici negabāt eum esse exꝝ hominem dicentes eū nō verā carnē ex maria ṽgine assumpsisse sz corpus celeste attulisse. Hec aūt mulier vtroq; ꝯfutat. q; vex dei filiū patri ꝯsubstātialē aduersus blasphemātes ꝯfitet. cū matrem ex filio tanḡ principio rōne divinitatis beatificat. vex non fantastice hoīs filium matri ꝯsubstantialē testat. cū eū ventre portatū vberibusq; lactatū significat ¶ Spūaliter aūt ista mulier sanctā ecclesiam signat q̄ inter turbas iudeoꝝ paganoꝝ ⁊ hereticoꝝ credula voce dñm iesum xpm ꝯfitet



cuius reuerawceventer marie ṽginis beatus ꝑdicat qui totius mundi redēptorē portare meruit. sic ipsa de se ait. ex hoc beatā me dicēt oēs generatiōes Ubi beda Et nos igit extollamus vocē cū eccia catholica cuius hec mulier typū gessit. extollamus ⁊ mentem de medio turbarū. dicamusq; saluatori. Beatus venter qui te portauit. ⁊ vbera que suxisti. Vere em beata parēs. que sic quidā ait. Emira est puerpera regem. Qui celū terrāq; regit p secula cuius Nomē ab eterno ꝯplectens oīa gyro. Imperiū sine fine manet. queventre beato. Gaudia matris habens. cū virginitatis honore. Nec primā similē visa est nec habere sequentem. Ut iesus cōfirmando verbum mulieris ⁊ cōmendando laudem matris. ac ⁊ cōstantiam eiusdē mulieris alioꝝq; similiū dixit. Quinimo. beati qui audiūt verbum dei. ⁊ custodiūt illud. Per quod significauit beatā virginē se cōcepisse felicius p fidem ⁊ deuotionē spūaliter q̄ corpaliter. Ac si dicat. Iurta tuā sniam principaliter. beata est illa cuius venter me portauit. sed nō solum ipsa beata est. imo etiam omnes sunt beati in pūti in spe. ⁊ tandē in futuro in re. qui audiūt verbū dei corde credentes. ⁊ custodiunt illud ope adimplentes. Beata quidē ⁊ felix est mater mea. que me portauit ⁊ lactauit. sz magis iō felix at q̄ beata. q; verbū dei audiuit. audiēdo credidit. credēdo custodiuit. hoc em nisi fecisset. nec felix nec mater mea esse potuisset. Unde elizabeth ad eā ait. Beata que credidisti. qm̄ pficiēt in te que dicta sunt tibi a dño. beatior em fuit q; verbū spūaliter mente ꝯcepit. auditu fidei suscepit. memoriterq; ac studiose operatiōe custodiuit. q; ꝯceptio spūalis qua xps in corde ꝯcipit. felicior est q̄ carnalis. Fides em p dilectionē operans bītudinē eternā ꝓmeret. nō aūt ꝯceptio vel portatio sine fide. q; impossibile ē sine fide deo placere. Unde sm aug. Beatior fuit maria ꝑ fidē q̄ fide xpi. q̄ ꝯcipiendo carnē xpi. ⁊ felicius ꝯcepit deū mente p fidē q̄ corpe p carnis assumptionē. Nihil em marie materna ꝓpinquitas ꝓfuisset. nisi illū felicius cordevel carne gestasset. Ut crisi. Nec ꝯcipere xpm mirabilē illū fetū pere habz aliquā vtilitatē vtute nō existente. qm̄ nulla huius ei vtilitas. si non vniuersa q̄ oportet fecerit ⁊ nihil partus ei ꝓfuisset nisi valde bona ⁊ fidelis esset. Si vo marie nihil prodesset. sine ea que sm aīaz est vtute. genitū eē ab ea xpm multomagis nos ⁊ si patrē ⁊ si filiū habuerim? vtuosum ⁊ nobilē. ipi vero erimus lōge a vtute illi? nobis ꝑdesse poterit. Hec crisi. Ubi beda. Pulcre attestationi mulieris annuit. nō eā tm̄modo que verbū dei corpaliter generare meruerat. sed ⁊ oēs qui verbuz dei spūaliter auditu fidei ꝯcipere. ⁊ bonī opis custodia. vl in suo vl in ꝓximoꝝ corde parere ⁊ q̄si alere studuerint. asserēs esse beatos. q; ⁊ eadē dei genitrix ⁊ inde quidē beata. q; verbi incarnandi mīstra facta est talis. sed inde multo beatior. q; eiusdem sēp amādi. custos manebat eterna Qua snia sapiētes iudeoꝝ tanḡ indignos'bītudine clam pcurit. q̄ verbū dei nō audirent custodire. sed negare ⁊ blasphemare querebāt. Hec beda. Et sm eūdē. tota vite celestis ꝓfectio duobus his ꝯprehendit vt verbum dei audiamus ⁊ faciamus. Quē ergo beatitudo marie

et fratrib⁹ cũ querentib⁹

delectat. ⁊bum dei libenter audire ⁊ custodire stude at. ⁊ beatus erit. Quisquis em̃ ⁊bũ dei libẽter audit xp̃m ꝯcipit. si aũt ope ꝑpleuerit. xp̃m parit. quẽ ma ria portauit corporaliter. ipe portat spũaliter. Unde aug. Qui corde credit ad iusticiã. ꝯcipit xp̃m. ⁊ qui ore ꝯfitet ad salutẽ. parit xp̃m Un dns alibi. Si qs fecerit voluntatẽ patris mei. ipe meus frater soror ⁊ mater est. Hac laude xpi mr̃isq; eius. cũ se audiret laudari a quadã muliere Norbertus fundans ⁊ edi ficãs monasteriũ p̃monstratẽse. ait ei Et maledicta tu. ⁊ qui tibi suggessit ⁊ba dñica ⁊ laudẽ eius in me miserũ reꝯquere. qui etiã modica laude capi ꝯsue uerã Uerbũ dñi debet audiri reuerenter ꝓpter p̃ci ositatẽ. Si em̃ aliquis haberet pticulã de veste dñi. vel lacrymã que exiuit de oculis eius. vel stillã san guinis. q̃ exiuit de carne ipius. valde reuerẽter sus ciperet ⁊ seruaret multo fortius ⁊bũ dñi. qđ non solũ egredit de ore eius sed de intimis corde ipius. Itẽ patienter. non cũ tedio vel murmure ⁊ detractione. Item obedienter vt. s. qđ quis audit. ope impleat. Uali libenter debent audire ⁊bum dei vt corrigant nam ⁊bũ dei est medicina aĩe ꝯtra morbũ pcti. Bo ni etiã qui sunt in statu triplici. libenter debent audi re ⁊bũ dei. Incipientib⁹ em̃ hoc ꝯuenit vt erudiãt. ⁊ illis ⁊bum dei est lac. Proficientib⁹ etiã ꝯuenit au dire ⁊bũ dei vt dirigant in via ꝓfectus spiritualis. Perfectis etiã ꝯuenit audire ⁊bũ dei vt amplius p ficiant. quib⁹ ⁊bũ dei est solidus cib⁹. Est em̃ ⁊bus dei manna celeste. ⁊ sapit cuilibet ꝑ suo velle Unde Origenes. Nunc g̃ festinemus celeste manna susci pere. illud em̃ manna ꝑut quisq; desiderat. talẽ sap rem reddit in ore eius Tu g̃ si ⁊bum dei qđ in eccĩa ꝓdicat. tota fide ⁊ tota deuotione suscipias. fiet tibi ip̃m ⁊bũ qđcunq; desideras Uerbi gr̃a Si tribula ris. ꝯsolat te dicens Corꝯritũ ⁊ hũliatũ deus nõ despicies. Si letaris ꝓspere futuroꝝ cumulat tibi gaudia dicens Letamini in dño ⁊ exultate iusti. Si iracũdus es. mitigat te dicẽs Define ab ira ⁊ dere linque furorẽ Si in doloribus es. sanat te dicẽs Do minus sanat oẽs languores tuos. Si in paupr̃tate ꝯsumeris. ꝯsolat te dicẽs. Dñs alleuat de terra ino pem. ⁊ de stercore erigit paupem Sic g̃ manna ⁊ba dei. reddet in ore tuo saporem. quẽcunq; volueris. Hec origenes. Adhuc aũt dño ihũ p̃dicante. ⁊ q̃ supra dicta sunt ad turbas loquẽte. mater eius ⁊ fra tres. i. ꝯsanguinei venerũt q̃rentes eũ. licet em̃ pha risei eẽnt mixti cũ turbis. tñ pricipaliter p̃dicabat ꝓpter turbas erudiendas. Et q̃ faciliter eũ adire p̃ turba non poterant. ⁊ etiã ne fructũ diuini ⁊bi im pedirent. foris stabant. ⁊ miserunt ad eum vocãtes ipsum. Fratres hic vocant ꝯsobrini domini ſm mo rem scripture. que sepe ꝯsanguineos solz fratres no minare. Et cũ dominus erat occupatus in officio p̃ dicandi. primo vnus ⁊ post illũ plures de turba dice runt ei. Ecce mater tua ⁊ fratres tui foris stant que rentes te Isti insidias rendebãt. ac maliciose ⁊ insi diando hec dicebãt. s. ad tẽptandũ ⁊ explorandũ. si carnis affectu p̃dicationẽ inceptã dimitteret. vel in terrũ peret. vt si spũali opi p̃ferret carnẽ ⁊ sanguinẽ arguerent ip̃m esse purum hoĩem. natum ꝓpter affe

ctionem carnaliter ⁊ vt pl̃s videns q; pentes carna les haberet. ipsum filiũ dei non crederet. cũ deus car naliter non generet. ⁊ iõ multas implicant circũsti as q̃ ipsum movere poterant ad cessandũ dicentes Ecce mr̃ tua que precipit honorari. ⁊ frẽs tui. quos ⁊ natura ⁊ ler iubet diligi. foris stant expectantes te in loco exteriori vbi verecundũ est stare. querentes te quasi ꝓpter te tñ venerit. ⁊ ideo debes merito ad eos egredi. Unde crisꝰ. Uidens dyabolus q; psuadebat pl̃o rps se esse filium dei dicens. ⁊ ecce plus q̃ salo mon hic. timens ne si dei filius cognosceret qui pu tabat homo. ipse dereliqueret ab oĩbus ad ꝯincẽ dos sermones eius. subintrodurit pentes ipsius car nales vt p̃ eoꝝ ꝯtemplatõem diuinitatis eius obscu raret naturã. Ideoq; venit aliquis quasi dyaboli ad uocatus. qui humano ore verba dyabolica loqueret dicens Ecce mr̃ tua ⁊ frẽs tui foris stant volentes lo qui tecũ. Ac si dicat. quid gloriaris o iesu de celo di cens te descendisse qui radices habes in terra. Ecce mater tua ⁊ frẽs. Non p̃t esse dei filius quẽ hoĩes ge nuerunt. nõ potes in te illũ abscondere. quẽ natura ꝯuincit. hec crisꝰ. Sic ⁊ hodie multis prelatis procu rat dyabolus ꝑ inquoꝝ multitudinem vt in carnali affectione obscuret eoꝝ dignitatem ⁊ sanctitatẽ. Et bene dr. foris stant. ad significandũ q; carnales amu ci clericoꝝ debent esse remoti ab eis vel saltem a cor dibus eoꝝ quantum ad carnalem affectum. ⁊ tamẽ in multis videmus hodie ꝯtrarium Mistice ſm bedam. Mater ⁊ frẽs hiesu possunt dici synagoga ⁊ iudei er quib⁹ ſm carnem est editus. qui foris stare dicunt xp̃o predicante. q; gentib⁹ christo credenti bus. synagoga cũ iudeis extra fidem manſit ꝑ ma iori parte. Et notandũ de beata virgine q; tanq; pia mater filium querebat puulum. q; eius absentiam non sustinebat. s. q̃ em̃ amiserat. querebat adultũ quia eius p̃nția satiari non poterat. vt hic ptz. que rebat maĝstr̃ factum. s. crucifixum. q; iam eius p̃nti am amittebat q̃ iuxta crucem stabat. Sed inuenit primo in medio doctoꝝ interrogantem. nunc in me dio populoꝝ predicantem. vltimo in medio latro num patientem. Primo in templo. secũdo in domo tercio in patibulo. Ibi cupiebat inuenire. ⁊ ideo la borabat ⁊ dolebat in querendo filiũ. hic cupiebat vi dere. ⁊ ideo stabat foris expectando eius aspectũ. ibi cupiebat simul crucifigi. ⁊ ideo stabat iuxta crucem vsq; ad finẽ suum Jesus aũt ad requisitõem mr̃is vocatus. predicationis officiũ ꝓpter matris affectũ licet eam summe diligeret ⁊ honorare et relinquere vel interrumpe noluit. q; nobiliora sunt opera miseri cordie spũalis q̃ corporalis. ⁊ vtilitas matris eccle sie preferenda est vtilitati matris ꝑprie. In quo fer uor xp̃i apparuit quem in predicando habuit. Unde insidiantes ꝯfutauit. ⁊ sicut qui intus prauã inten tõem vidit. malignũ eoꝝ verbũ rõnabiliter reppulit. oñdens q; spũalis occupatio carnali affectioni. ⁊ o pus dei negocijs familiariũ psonaꝝ prepoñi debet. ⁊ dicens Que est mr̃ mea ⁊ qui sunt frẽs mei. Ac si di ceret matri ⁊ ꝑprijs. Nescio vos in opere spũali. ⁊ patris mei predicatio non est ꝓpter vos dimittenda seu etiam interrumpenda. Et quasi ad ꝑtestandum

veritatem. extendẽs manus in discipulos suos q̃ in circuitu eius sedebant dixit Ecce mater mea. s. hi q̃ me in suo corde ꝯcipiunt. ⁊ me p̃ predicationem in cordibus auditoꝝ pariunt. ⁊ fratres mei qui opera p̃tis mei fac̃t. ⁊ mihi in cleo coꝛedes cr̃t Qua si diceret. in tantum est mihi aliq̃s ꝓpinquus inquã tum est spũalibus actibus intentus. Et ille est mihi magis ꝓpinquus qui spũalibus operibus est magis intentus. Spũales ꝓmos prefero carnalibus. ⁊ vtiliora opa minus vtilibus. adeo vt spũali opi va cans. ommino carnales posponam affectus Dñs se nosse matrem dissimulat. ⁊ pr cognatõem primos dicens sibi ꝓmos esse per spũm ꝯiunctos. Quo ex emplo nobis monstrauit quod verbo docuit. scꝛiꝑ q̃ amat patrem aut matrem plus q̃ me. non est me di gnus. id est qui operi spũali carnales ꝓponit affe ctus. Qui ergo in ꝯferendis beneficijs ⁊ dignitati bus ecclesiasticis personas accipit. preferens carnẽ spiritui. ⁊ opus minus vtile vtiliori. formam a do mino prescriptã relinq̃t ⁊ maxime deũ offendit Vñ hiero. Non mihi fem negauit. ne natus de fantasmate putaret. sed apl̃os cognationi pretulit. vt ⁊ nos in ꝯpatione dilectionis. carni spũm p̃feramus. Vñ ⁊ ambro. Nec tũ iniuriose refutant parentes q̃ religi osiores copulementiũ docent esse q̃ corpoꝝ. nec pu tet eẽ aliquis offendiculũ pietatis vbi mandatũ le gis implet Unde etiã cri. Non spernens generati onẽ carnalẽ. neq̃ erubescens humanam ꝯceptiõem tale dedit rũsum. sed volens ostendere q̃ preponẽda est cognatio spiritualis carnali. Deinde dñs iesus quasi rationẽ dicti sui reddit q̃si dicendo. nec solus discipuli specialiter. q̃ etiam quicũq̃ fideles ⁊ iusti eternaliter. sunt mater mea ⁊ fratres mei. Quicũq̃ em̃ fecerit corde. ore ⁊ ope. voluntatẽ in preceptis ac ꝯsilijs ⁊ exemplis p̃tis mei. qui in celis ẽ. ipe me us frater ⁊ soꝛoꝛ ⁊ mater est. frater ⁊ soꝛoꝛ credendo quia filius dei est. dedit enim eis potestatem filios dei fieri his qui credũt in nomine eius Frater quip pe ⁊ soꝛoꝛ dicitur propter vtrumq̃ sexum. qui ad fi dem colligit Qui aũt x̃pi frater ⁊ soꝛoꝛ est credendo mater eius fit predicando. ⁊ in cordibꝫ primoꝝ dic tor el exemplo eũ generãdo. Igit̃ qui filꝫ ⁊ filie ac hꝛedes dei sunt per gr̃am. fratres ⁊ soꝛores ⁊ mr̃es ac hꝛedes x̃pi sunt. qui est dei filius p̃ naturã. Hinc eti am eos ⁊ fratres ⁊ soꝛores ac matres vocat. q̃m q̃si fratres ⁊ soꝛores ac matres diligit. Et his quidẽ ꝛr bis aptissime monstrat̃. q̃ carnali amore spũalis a moꝝ dꝫ preferri. ⁊ ꝓpinquitas caritatis ꝓpinquitati ꝯsanguinitatis. Eo em̃ amore ⁊ matrẽ ⁊ fratres oẽs q̃ ꝓpinquos nr̃os diligere debemus. quo x̃ps matrẽ ⁊ frẽs suos dilexit. Diligebat em̃ eos. nõ q̃ magis fm carnẽ ꝓpinqui erãt. sed q̃ voluntatẽ patris ei⁹ ma gis faciebãt. Ille g̃ magis x̃po est ꝓpinquior. qui est melioꝛ. q̃ vt dicit hiero. nõ in scribus. sed in factis discernit. Et vt ait greg. apud dñꝫ nõ gradus elegã tioꝛ. sed vite melioris actio ꝯprobat̃. Hanc aũt sen tentiam fm cri. dñs induxit. vt nullus de generis nobilitate aut sectoꝝ propagine fine ꝛture ꝯfidat. do cens nos in nulla cognatione ꝯfidentes virtutẽ ne gligere. Si em̃ marte nihil prodesset matrem esse misi virtus adesset quis vtiq̃ alius p̃ cognationẽ sal uabitur. Una cũ nobilitas sola est voluntatẽ dei fa cere. ⁊ hic nobilitatis modus est illo melioꝛ ⁊ princi palioꝛ.

Oratio.

Omine ieſu x̃pe da mihi vt verbũ tuũ audi am fide credendo. ⁊ custodiã ope adimplẽ do. fac me spũaliter p̃ auditũ portare. ⁊ p̃ cu stodiã nutriri idip̃m dei verbũ. Da mihi dñe de⁹ me us. vt occupationẽ spũalem omni affectioni carna li. ⁊ opus dei negocijs humanis. ac vniuersaliter vti liora. minus vtilibus. te rectore. te duce preferam semp̃ ⁊ preponã. Fac me corde ore ⁊ ope. tuã in pre ceptis. ꝯsilijs ⁊ exẽplis facere voluntatẽ. vt merear fulcoꝛ tibi gratus fieri ⁊ tandẽ inter dei filios ⁊ hꝛe des p̃ tuam gratiã computari Amen.

De increpatione phariseoꝝ ⁊ legis doctorum Capitulum. LXXVI.

Cum autẽ dominus iam premissa loqueretur. rogauit eũ quã dam phariseus vt pranderet cum illo. Invitabant pharisei dominum. non vt reficeretur. sed vt comprehenderent. accusarent ac perderent. Unde ad domum phariseoꝝ non intrabat nisi roga tus. sed ad cõuiuium publicanoꝝ bene ibat etiã nõ inuitatus. Supponendũ est q̃ dñs post sermonem exiens de domo in qua hoſpitatus fuerat ⁊ docuit. locutus est matri de centem honoꝛem exhibens ei. et deinde iuit ad domum pharisei magis intendẽs re ficere q̃ refici. Unde cirillus. Sed x̃pus qui phari seoꝝ nequiciã nouerat dispensatiue cõdescendit. sa tagens ꝯmonere eos ad similitudinẽ optimoꝝ me dicoꝝ qui grauiꝰ infirmãtibus afferũt remedia siue industrie. Et ingressus domũ recubuit ⁊ quieuit. i. ad ꝯmedendũ se posuit. Obmisit aũt lauare manꝰ vt illoꝝ erroꝛẽ corrigeret. qui credebãt q̃ illa lotio ad salutẽ necessaria esset. ⁊ vt p̃ eam interioꝛ mũda tio a pct̃is fieret. ⁊ vt demõstraret q̃ nõ lotis mani bus mãducare hoĩem non coinquinat. Unde phari seus intra se murmurauit ⁊ reputauit magnã eẽ cul pã. q̃ fm traditiões iudeoꝝ nõ eẽt lotus añ prãdiũ Mira siultricia filiũ dei arguit. q̃ precepta hoĩm nõ seruat. qui traditionibus hoĩm subiectus non erat. Dñs aũt cogitationi illius rñdit. oñdens p̃ hoc se ee sse deũ. cui nuda ⁊ apta sunt secreta cordium. ⁊ arguit ipsos phariseos. qui qõ foris erat a sordibus exteri oꝛibus mũdabãt. ⁊ qõ intus erat a macula rapine ⁊ iniquitatis ⁊ fraudis nõ mũdabãt. q̃ de mũdicia ex terioꝛi invasis ⁊ coꝛpibus suis erãt mlti solicit ⁊ di ligẽtes. ⁊ de mũdicia interioꝛi ipius mẽtis negligẽ tes ⁊ nõ curãtes. cũ tñ merito deberet esse ecõuerso. q̃ interioꝛ mũdicia est necessitatis. exterioꝛ aut̃ so lũmodo honestatis. vñ nõ interioꝛ. sed exterioꝛ sine pcto obmitti potest. Et iõ x̃pus exterioꝛẽ lotionem omisit. vt haberet occasionẽ arguẽdi phariseos. de exterioꝛi mũdicia tñ curãtes. ⁊ interioꝛẽ negligen tes exterius simulãtes iusticiã ⁊ sc̃itatẽ. intus retinẽ tes nequitiã ⁊ iniquitatẽ. Sed o phariſee mũda pri usq̃ ĩtus ẽ. s. coꝛ ⁊ aĩaz a fraude ⁊ malis desideꝛijs vt mũdũ fiat quod est de foris. vt foris p̃ oparaci

ter sanctitatē oñdere possis. Qui eñ vtramq; hoīs naturā. s. corpus ⁊ aīam fecit. vtrāq; mūdari deside rat. Vbi beda. Doc ⁊ra illos qui corpalia pctā for nicatōem vīz immunditiā. libidinē. furtū. rapinaz ⁊ cetera talia q̄si grauissima detestant. spūalia vero q̄ nō minus damnat apls. hoc est amaritudinē. iraz indignatōem. clamorem. blasphemiā. superbiā ⁊ auaritiam que ē ydolo⁊ seruitus vt leuia p̄tēnunt Hec beda. ¶ Per hoc etiā arguūt illi. qui de minoribz magnā vim faciūt. ⁊ de maioribz pa⁊ curant Sicut aliq religiosi plus ponderāt fractiōem silentij. vel aliqd eiusmōi. q̄z iniustū grauamē p̄rimi. vel aliam etiaz transgressionē p̄cepto⁊ dei ¶ Pharisēis etiā similes sunt clerici. q̄ bene tonso capite ⁊ rasa corona. in ve ste alba ⁊ munda ⁊ lotis manibz accedunt ad altare. intus plēi auaritia ⁊ iniquitate aliisq; immūdicijs multipharie. ac dei legē postponētes ⁊ traditiones hoīm in exterioribz solicite custodientes ¶ Deinde dns q̄i bonus p̄ceptor docet q̄liter nūc p̄tagiū corpis mūdare debemus dicēs. Verumtamē dabobis salutis cōsilium. s. qđ superest. i. de eo qđ superest post alio⁊ re stitutionem date elemosinā. q⁊ primo debet fieri re stitutio ⁊ de eo qđ remanet elemosinarum elargitio Vel sm beda. De eo qđ superest victui ⁊ vestitui ne cessario. neq; eñ ita facienda iubet elemosina vt te ipm cōsumas inopia. s. vt tui cura corpis expleta in opem quantū vales sustentes. Et ecce oīa mūda sūt vobis q⁊ elemosina magnā hz virtutem ad pctō⁊ re missionē Ita in daniele dr. Pctā tua elemosinis re dime. Vel verū tamen cōsiliū ⁊ remediū. qđ superest ⁊ restat post tanta scelera do vobis. hoc. s. date elemo sinam. s. ordinate vt incipiatis a vobis Quod dictū sic est intelligendū vt prius homo sibi faciat elemo sinam. mundando se interius p̄ fidem ⁊ baptismuz. credendo in xpm ⁊ si post baptismū īmunditia inno centie fuerit fedata emūdet cōscientiā p̄ pñam Qui eñ vult ordinate elemosinā dare. i. misericordiam facere. a seipo debet incipe. ⁊ eam primo sibi dare. est enim elemosina oē opus mīe. Vnde dr in eccles astico miserere anime tue placens deo. Nullius eñ opus hominis deo placere potest. nisi ipe prius pla ceat. Ita in genesi legimus. q⁊ dns prius respexit ad abel q̄ ad munera eius Et tunc superest vt q̄ p̄rie sub uenit miserie. subueniat ⁊ aliene. dando elemosinā p̄cedentem ex fide ⁊ caritate. ⁊ sic p mīam sui ⁊ p̄ri mi oīa munda sunt. ⁊ nullā mentē inquinant ⁊ im mundā faciunt Ergo mia ⁊ abolitio pctī p̄mittitur omnibus mīam facientibz Quod itaq; hic dr. date elemosinaz ad oīa que vtili miseratione fiunt valet Non enim solum qui dat esurienti cibum. ⁊ cetera hmōi. verumetiam ⁊ qui dat venīam peccanti. atq; orat p eo. ⁊ qui corripit ⁊ aliqua emendatoria pena plectit. elemosinam dat. Vnde aug. Facere elemo sinam. ē facere mīam. Si intelligitis. a te incipe. Quomō eñ es misericors alteri si crudelis es tibi. Audi scripturā dicentem Miserere aīe tue placēs deo. Redi ad cōscientiam tuaz. quicūq; male aut in fideliter vivis. ⁊ ibi invenies mendicantem aīam tuā. invenies egentē. pauperem. erumnosam invenis forte nec egentē. sz egestate obmutescentē. Quādo inveneris aīam talem intus in corde tuo. illi fac pri us elemosinā. In iudicio ⁊ caritate fac elemosinam cum aīa tua. Quid est iudiciū. displice tibi. Quid est caritas. dilige deū. dilige p̄rimū. Hanc elemosi nā si p̄termittis. quantūuis ames. nihil facis q̄ tecū nō facis. hec aug. Et q⁊ pharisei ex ypocrisi nō solū querebant exteriorē mundiciā. sed etiam appa rentem iusticiā ac decimas dabant ⁊ elemosinā faci ebant. putauerunt xpm inaniter loqui. quasi eis qui elemosinā non facerent. ⁊ eū in cordibz suis deride bant. Non solū eñ triticū. vinū ⁊ oleū. sed etiā res p̄temptibiles. s. ciminū. rutam. mentam ⁊ hmōi de cimabant. ⁊ de residuo elemosinā faciebant. qđ nō facile facit xp̄ianus aliquis vt p hoc appareret iusti. quasi volendo implere mandatū dei de decimis red dendis etiā circa minima. vt p hoc crederent multū voluntarij ad implendū dīna mandata. cū tñ essent transgressores in maioribz. vt de eis diceret avidē tibz. qñ oīm decimas dāt qui etiā olej decimas da re nō negligunt. Dns vo cogitatū co⁊ sciens subiū xit dicens Ve. s. dānationis vobis pharisēis. qui de cimatis mentā ⁊ rutā ⁊ omne olus. s. minuta ⁊ tem ptibilia fructuū vestro⁊. ⁊ relinq̄tis grauiora legis. scz iudiciū ⁊ iusticiā subuertendo. ac caritatem ⁊ ope ra misericordie obmittendo. Non est hoc facere miseri cordiā ⁊ elemosinā. hec eñ. s. iudiciū ⁊ caritatē opor tet facere primo loco. q⁊ hec p̄cepta sunt ad dei ho norem. ⁊ illa. s. decimā ⁊ elemosinā nō obmittere q̄ sunt ad sacerdotum ⁊ p̄rimi necessitatem Illa facite ⁊ ista p̄pomite. Nō eñ p elemosinā remittit impu nitas in iniquitate manentibz Decimantes igitur ⁊ elemosinā facientes exteriora mūdabant. sed q⁊ iu diciū ⁊ caritatē relinq̄bant interiora nō mūdabant Oprime aūt coniunguntur iudiciū ⁊ caritas. q⁊ iudici um sine caritate exigit in crudelitatē. caritas sine iu dicio in remissionē. caritas cū iudicio in equitatem. Istud aūt de decimatiōe p̄t dupliciter intelligi. Vno mō respectu sui. q⁊ hz ministri templi accipent de cimas a pp̄lo. tñ de illis acceptis a pplo ⁊ de his q̄ ha bebant ex labore suo. decimas reddebant sacerdoti summo. ⁊ iō ad sustentationem scītatis reddebāt eis de cimas de mīmis Hoc etiā faciebant rōne cupidita tis vt p exemplū sui inducerent pp̄lm ad reddendū sibi decimas de oībz rēbz ad mīma. Alio mō p̄t intel ligi respectu alio⁊ quos per doctrinā suā inducebāt ad decimas stricte sibi soluendas Illud etiam qđ de obmissione grauio⁊ legis addit. silr dupliciter in telligit. Vno mō respectu sui. q⁊ ista q̄ erant magne necessitatis. facere obmittebant. Alio mō respectu alio⁊. q⁊ alios ad talia obseruanda inducere negli gebant. Similiter hodie faciunt sacerdotes ecclie ⁊ p̄lati qui soliciti sunt circa subditos de redditōne decima⁊ ⁊ similiū q̄ eis debent. ⁊ pa⁊ curant si ī ma ioribz criminibz involuant. Et q⁊ honor est premiū virtutis. ⁊ er appetitu apparentis iusticie sequit ap petitus indebiti honoris. ideo cōsequit arguit arro gantiā ⁊ ambitiōem pharisco⁊ cōminando eis ve ⁊ pe nā eternā dicēs. Ve. i. eterna dānatio imminet vo bis pharisēis q̄ diligitis p̄imas cathedras ī synago gis. Non dr qui habetis cathedras sz qui diligitis.

De tractr petente diuidi hereditatem et de diuite

bas em̃ appetere ambitiõis est. iniũctas suscipe cari tatis In quo reprimit oẽm indebitũ appetitũ hõ:is ꝛ instruit nos vt ambitione careamus ꝛ primatũ in eccĩa nõ ambiamus. Ue g̃ miseris ad quos phariseoꝝ vitia transierũt. q̃ ꝓ breue ꝛ incertũ huius vite fue curriculũ. quo pctã hũiliter deplãgere debuerũt ad prioratũ aspicere vel ꝓ eo certare nõ metuũt. Et nõ solũ volebant eẽ doctores ꝛ mgri in synagogis. volentes vocari ab oĩbꝫ rabbi. sed etiã q̃rebant salu tatiões in foꝛo causaꝝ ꝛ negociorꝝ. ex quo videt̃ qꝫ idẽ erant in synagoga mgri. ꝛ in foꝛo aduocati Ez nõ ꝓuenit vt litibꝫ intendãt qui diuino officio manci/ pant̃. nemo cũ militãs deo. implicat se negocijs se cularibꝫ. Unde raba. Culpa nõ caret. si in foꝛo litibꝫ intendãt q̃ in cathedra moysi ꝛ synagoge mgri cupi unt appellari Etqꝫ vitia occulta punient̃ a deo gra/ uius. quanto peccatoꝛes tales volunt alijs preferri in honoribꝫ ideo posit hec arguit coꝛum simulationẽ. ꝯminando eis ve pene eterne. quia erant q̃si sepul/ chra que non apparent. s. exterius. qualia sunt inte/ riꝰ qꝛ aliq̃n exterius ornant̃ ꝛ fetoꝛe interius replen tur ꝛ hoĩes ambulãtes supra. nesciũt qualia sunt in/ tra. Sic quicũq; decepti p phariseoꝝ ꝛ ypocritaruꝫ sniãs eos imitãt̃. quasi sup sepulchra ignoranter gra diunt̃. Et bene cõparat eos mortuoꝝ sepulchris. quia aĩa mortua est in corpe ypocrite ꝛ pctoris. Unde se pulchrũ dicit̃ quasi semipulcrũ. ꝛ tales sunt ypocri/ te exterius mundi. ꝛ interius fetidi. Tales nõ sunt fi lij sponse. i. eccĩe. que dicit. nigra sum. s. exterius. ſz formosa sum. s. interius. sed isti ecõtrario sunt dispo siti. Hic reprehendit̃ quelibet sctitatis simulatio fal sa. vt abstineamus ab ea. Cũ cirillus Per ea q̃bus illos reprehendit. nos facẽ meliores. vult em̃ ambiti one nos carere. ꝛ nõ plus venerari appentiã. q̃ veraꝝ cristentiã qõ tũc phariſei agebant. Un̄ ꝛ crisꝰ. Sed qꝫ tales extiterint phariſei. nõ est mirabile. Si aũt nos dignj reputati fieri templa. fiam⁹ repẽte simula chra. solũ fetoreꝫ ꝺtinẽtia. hoc est extreme miserie.

Quidã aũt legispitus dicta a xpo ꝯ phariseos. i cõ tumeliã legispitoꝝ retoꝛquet dicẽs. Magister hec dicens non tm̃ phariseis. sed etiã nobis legispitis q̃ maiores sumus ꝺtumeliã facis Hic legispitus ig norabat impitus legẽ veritatis. qꝛ redargutio culpe nõ est ꝺtumelia psone. ꝛ qui erubescit redargui cessꝫ a culpa. nec offendit eũ corripientis caritas. sed ꝓ pria iniq̃tas. Ubi beda. q̃ misera ꝺscia q̃ audito dei verbo sibi ꝺtumeliã fieri putat. Et ꝺmemorata pena perfidoꝝ se sp intelligit esse dãnandã. Un̄ mihi me isq̃ ꝺsimilibꝫ vnũ supest suffragiũ dño cũ ꝓpheta sup plicare Uriã dirigant̃ vie mee ad custodiendas iu stificatões tuas. tunc nõ ꝺfundar. dũ respiciã in oĩa mandata tua. hec beda. Coĩter scribe ꝛ legisperiti e/ rant doctoꝛes legis questiones legis soluẽtes. phari seiꝰ ro. s. sacerdotes indeoꝝ dimisi ab alijs q̃si religi osi videbant̃. Dñs aũt liberrimus vitioꝝ correctoꝛ nec legispitoꝝ altitudinẽ verebat̃. sed eos redargu/ it. qꝛ peccata coꝝ publica ꝛ manifesta erant. ꝛ iõ pu blice eos arguendo ꝺtumeliã eis nõ faciebat̃ puriſte legispitus sibi imponebat Sed nõ sic hodie nri ma ioꝛes faciũt qui in corrigendo ꝓsonas accipiũt Un̄

aug. Nostri principes cũ pauꝑes delinquẽtes publi ce arguant ꝛ ꝺfundãt. diuitibus maiora peccãtibus nec nutũ faciũt. quapꝛopter anaxagoras. leges pri cipũ telis araneaꝝ ꝺparabat. q̃ minora aĩalia capi unt. ꝛ maiora transmittũt. Unde crisꝰ. Si possibile esset in diuitis vindictã pꝛocedere. videres ex eis re pleri carceres vniuersos Sed cũ oĩbus suis hec ma lũ habent diuitie. qꝫ in maligmitate peccantes. abol tionibus eruũt Unde etiã valerius maximus narrat qꝫ socrates videꝫ vnũ duci ad suspendiũ. risit ꝛ in terrogatus cur rideret. rndit. Uideo magnos latro nes ducẽtes parũ latronẽ ad suspendiũ. Minuta sacrilegia puniunt̃ sed magna triũphis extollunt̃. Un̄ ꝛ aug. Remota iustitia quid sũt regna. nisi ma gna latrocinia. ꝛ latrocinia quid sunt nisi pua regna Ideo eleganter ꝛ veraciter alexãdꝛo magno. quidã pirata ꝺprehẽsus. cũ abeo interrogatus. q̃d sibi vt mare infestũ haberet. ille libra voce rndit. quid tibi vt orbẽ terraꝝ. Sed qꝛ ego exiguo nauigio facio la trocor. qꝛ tu magna classe imperator. Et revera hec est ꝛ hodie. nam minores ꝛ pauꝑes pro leui trãsgres sione graviter puniunt̃. sed maiores ꝛ potentes etiã ꝓ enormibus nihil patiunt̃. Sed nõ glient̃. quia i pũiti sic intacti pmanẽt. nã in futuro penas debitas cũ vsura recipiẽt. Tũc potẽtibus qui hic ꝓperã pau peres innocẽtes iudicabãt. nullũ erit cõsistoriũ. nul lum tribunal. sed coram illis tũc iudicio stabut. qũos hic suo puerso iudicio nedũ iudicabãt. sed ꝛ sepius ꝺdemnabãt. O quot iniusticie fiunt hodie in vna ci uitate. de quibus nõ esset mirũ si ipa ꝛ tota patria re digeret̃ in nihilũ. Aliter em̃ iudicãt extraneo q̃ do mestico. Aliter minori q̃ maiori. Aliter ꝓ carnẽ cõ iũcto q̃ remoto. Aliter pauꝑi q̃ diuiti. qꝫ omino ꝛ manifeste est ꝺtra legẽ dei altissimi. Nullã quippe le gẽ scriptã in iudicando respiciũt. sed ſm affectiões varias q̃s ad diuersas ꝓsonas hũt snias variaſ ꝓfe rũt dicẽtes fic̃ l' fic mihi videt̃. nec dicũt. ficvel in le ge scriptũ habeꝫ Quãta aũt mala iniusticia inducit patet ex bonis que iusticia facit. de q̃bus ciprianus sic ait. Justicia regis. pax populoꝝ. tutamen patrie vnitas plebis. munimẽtũ gẽtis. cura languoꝝ. gau diũ hoĩs. tempies maris. aeris serenitas. terre fecũ ditas solatũ pauꝑũ. hereditas filioꝝ. ꝛ sibimetipsi spes future btitudinis. Hec ciprianus. Horũ oĩm ꝺtraria timẽda ꝛ expectãda sunt de iusticia. qꝛ in le/ geveteri ꝛ euãgelica legit̃ ꝓlus punitus ꝓter mala iudicia. Et hec iniusticia ꝛ malorꝝ ꝺsuetudo in mlt̃is locis iã tantũ excrevit. q̃ vix extirpari possit. Un̄ qꝛ mala ꝺsuetudo mlta mala inducit. iõ apud lõgobar dos ꝺmũiter dici ꝺsuevit. qꝫ melius est in cuitatẽ ig nẽ ponere. q̃ malã ꝺsuetudinẽ inducere. qꝛ ad extin guendũ ignẽ oĩs currũt. ad malã vo ꝺsuetudinem ampliãdam oĩs intendũt. Sed vtinã seqverentur doctrinã ꝛ cõsiliũ senece qui sic dicit de cõsuetudine Bona ꝺsuetudo excutere debet quod mala instruxit. ꝛ primo redarguit dñs legispitos de ĩmoderata do minatiõe. ꝛ inordinata austeritate. ꝺminãdo eis ve dãnatiõis. qꝛ alijs onera importabilia imponebant ꝛ ipi nec vno digito tãgere sarcinas curabãt. i. alijs imposita nec ĩ mimmis pficiebãt alijs erãt severi. ꝛ

fibi inimis ꝓpicꝫ. ꝺtra ius naturale. in alijs fieri vole
bant qꝺ ſi nolebāt. ꝺicebant nō faciebāt. ꝺocebant
grandia. ⁊ nō faciebāt minora Iſti diuerſa ponderā
bēbant. aliter em̄ facta ꝓpria. ⁊ aliter aliena pōdera
bant. Ubi throphi. Quoties em̄ doctor facit q̄ doc
alleuiat faſcē. tradens ad exemplū ſeipm. Q̄n vero
mi agit eoꝝ q̄ docet. tūc graues faſces videnᵗ eis q̄
doctrinā ſuſcipiūt vtpote q̄ nec a doctore pñt porta
ri. Per iſtos ſignanᵗ p̄lati alijs �somentes grauia ⁊
magna. ⁊ pauca facientes aut nulla Q̄n gre. nicenus
Tales ſunt mō multi iudices ſeueri peccantiū ⁊ de
biles agoniſte. intolerabiles legiſlatores ⁊ debiles
portitores. nec appropinq̄rewlētes. nec palpare vi
te honeſtatē. quā irremediabilr exigūt a ſubiectis.
¶ Deinde redarguit legiſpitos ꝺdēnando eos de fi
mulata deuotōne ⁊ falſa religione. q̄ ob fauorē vul
gi captandū. fimlabāt ſe horrere ⁊ ꝺdemnare acta
pctā. ac pfidiā patꝝ ſuoꝝ. monumēta ꝓphetaꝝ quoſ
occiderūt ꝓres eoꝝ. ypocriſim ⁊ nō er pietate mag
nifice edificando ⁊ ornando. quaſi de morte inno
centiū ꝓphetaꝝ dolentes ⁊ dicentes. ꝙ ſi fuiſſent in
diebꝫ pīm ſuoꝝ. nō eſſent ſocij in ſanguine ꝓphetaꝝ
vt viderenᵗ iuſtiores pribꝫ ſuis. q̄ occiderunt illos
ſz ipō ope teſtificabanᵗ quantū pne nequitie ꝺſen
ſerint. ꝙſequīdo rpm dīm ꝓphetaruz eis ꝓmiſſum ⁊
ab ipis ꝓphetis pnūciatū. defectus alioꝝ videbāt ⁊
ſi ſuos q̄ vt ꝺt hic criſ. Alter alterius culpā facile ī
telligit. ſuā difficile. ſm lēalem ſenſuz hoc faciebāt
vt viderenᵗ horrere crudelitatē pīm ſuoꝝ ⁊ fili facī
unt q̄ vitia vbis teſtanᵗ vt ab eis immunes ab ig
norantibꝫ videanᵗ ¶ Deinde redarguit legiſpitos
ꝺdēnando eos de prauā ⁊ puerſa ſcripturaꝝ expoſi
tione. q̄ gloriabanᵗ ſe hāc noticiā legis ⁊ ꝓphetaꝝ.
quā xps vocat clauē ſcientie q̄ ꝓ hanc noticiā potu
erūt in fidem ⁊ vitatē xpi intrare ſz ipi malicia exce
cati. hanc clauē abſtulerūt. dicta legis ⁊ ꝓphetaꝝ vel
trūcando vel puerſe intelligendo ꝰ exponēdo. ac xpi
dogmata ⁊ opa demigrando. vt ipi ad intellectū veri
tatis ⁊ fidē nō intrarēt. nec alios q̄ intrare deſidera
bant. intrare ꝓmitterēt. q̄ puerſitate doctrine ſue ꝓ
hibebant Clauis q̄ ſcientie eſt auctoritas docendi ꝓ
quā ꝺz intellectus verus latens interius apiri. ⁊ ip
ſi ecōtrario claudebāt puerſe interptando. ⁊ alios
in errorē ducēdo. vt ꝓz circa p̄ceptum de honore pa
rentū. qꝺ ꝓ ſuā euacuabāt doctrinā. ⁊ eriā circa alia
plura dīm p̄cepta. ſm bedam. Dis eriā doctor qui
auditores quos vbo edificat. exemplo ſcandalizat
nec ipe regnū dei intrat. nec eos qui poterant intra
re pmittit. ¶ De premiſſis redargutionibꝫ ſcribaꝝ
⁊ phariſeoꝝ habes latius infra feria tercia poſt pal
mas vbi ponunᵗ multa ſimilia ſed non ſunt eadem.
q̄ diuerſis temporibꝫ dicta. ¶ Ultimo exaggerat
phariſeoꝝ ⁊ legiſpitoꝝ nequitiam ⁊ obſtinationem
qui ex vbis xpi non fuerūt emendati. ſed magis pe
iorati. q̄ cum dominus hec p̄miſſa ad illos diceret.
veritate offenſi ceperunt doctorem vitatis perſequi.
⁊ doloſe ſibi inſidiari. q̄ ceperunt graviter inſiſtere
id eſt reſiſtere ac inſtare. ⁊ os eius cōprimere id eſt
ſermonē eius in pluribꝫ interrumpere ſeu vba oris
eius calūniari. de multis inſidiantes ei ⁊ multa ab



eo inſidioſe querentes vt eum terrerent ⁊ ſtupefacē
rent. q̄ ꝓturbati minus preuident. ⁊ ſic ex variꝫ q̄ſti
is ⁊ abiectis aliquid calūniabile de ore eius extra
herent. ⁊ invbis eū capere vt accuſare eum poſſent.
Doctrina ergo veritatis fiebant deteriores qui in de
debuerant fieri meliores. Q̄n beda. q̄ vera pfidie ſi
mulatōis ⁊ impietatis ſue crimina audierint ipſi te
ſtanᵗ qui tanto intonante turbine nō ipſi reſpicere.
ſed doctorē veritatis inſidijs moliunᵗ aggredi.

O Omine ieſu xp̄e da mihi añ pran
diū ſpūale. ſ. ante p̄ceptōem ſancte euchari
ſtie per ꝓfeſſionē puram ſpūaliter baptiſari
⁊ lauari vt ab inimicoꝝ inſidijs ⁊ accuſationibꝫ te ꝓ
tegente valeam liberari. Da mihi vitare omnē ypo
criſim ⁊ ſimulatōem. omnem arrogantiā ⁊ ambitio
nem. ne peccem in tevel in primum meū per menda
cem vſurpatōem perfectionis. p excellentiā ſingula
ritatis. per temeritatē iniuſti iudicij. vel p prauitatē
cuiuſcūq̄ mendacij. ne cū phariſeis in vanitate pri
cipem. ſed te veritate me ducente. p te viā ad te vitā
miſeōiter peruemiam. Amen.

¶ De fratre petente hereditatē. ⁊ de diuite volente
horrea ampliare. Capitulū LXXVII

Q Uidam autē de tur
ba cognoſcens ieſum eſſe iuſtum dixit ei
Magiſter dic fratri meo vt mecum divi
dat hereditatem. Non fuit iſte expertus q̄ bonum ⁊
q̄ iocundum habitare fratres in vnum. Inconvenien
enter aūt petebat. quia nec tempus nec locus erat. ⁊
chriſtus ꝓpalibus non intēdebat. imo ea ꝓtemnere
docebat. qui etiam tm̄ colligere ⁊ non diſpergere ve
nerat. ⁊ ideo reſpondit dicens. Homo ſi carnalis ⁊
terrenus. humū ſapiens ⁊ ſm hoīem ambulans. q̄s
me ꝓſtituit iudicem. ſ. litium. aut diviſorem. ſ. facul
tatum ſuper vos. ſ. qui frēs eſtis. inter quos nō inde
ſed pietas deberet eſſe ſequeſtra. quaſi diceret. Nō ſuz
miſſus ſiue ꝓſtitutus ad iudicium terrenaꝝ poſſeſſio
num ſed celeſtiū. Non ſum diſſenſionis deus ſz col
lectionis ⁊ pacis ⁊ vnitatis. quiveni hoīes pacifica
re cū deo ⁊ angelis. ⁊ vt multi corvnū ⁊ aīam vnam
habeant. non vt dividanᵗ ꝙ diuerſa. ſed vt colligan
tur ⁊ habeant oīa ꝺmunia. nec ſit aliquis egēs inter
illos. ſed dividat ſingulis ꝓut vnicuiq̄ opus fuerit
Ille qui non colligit mecū eſt fraternitatis diviſor ⁊
diſſenſionis autor. Ubi beda. Qui mgro ſupne pa
cis gaudia ꝺmendanti terrene diviſionis vultinge
rere moleſtiā. merito homo vocat. ſm illud. Cuz ſit
inter vos zelus ⁊ ꝺtentio. nonne hoīes eſtis Ubi am
bro. Bene ergo terrena declinat qui ꝓpter dīna deſcē
derat. Nec iuder dignat eſſe litiū ⁊ arbiter facultā
tum. vivoꝝ hīs mortuorumq̄ iudiciū ⁊ arbitrium
meritoꝝ. Nō ſolū ergo q̄d petas ſed a quo poſſules
intuendū eſt. Nec maioribꝫ intento aīo putas mino
ribꝫ obſtrerendū. Q̄n non immerito refutat hic fra
ter. qui diſpēſatorē celeſtiū geſtiebat corruptibilibꝫ
occupare. hec ambro. Per hoc q̄ xps nolvit ſe intro
mittere de diviſione hereditatis terrene oīt q̄ predi
catores evangelij ⁊ ſpūalibꝫ dediti non dīt ſe intro
mittere de negocijs ſeclaribꝫ. ob que minus ſolliciti

sint de spūalibꝫ. Sic ⁊ apostoli vt possent vacare verbo dei curā tpaliū a se abiecerunt dicentes Non est equū nos derelinq̄re verbū dei ⁊ ministrare mensis. Sed hꝰ hodie plone eccīastice litibꝫ ⁊ causis eoꝝq̄ occupant vt his solūmō vacare videant vtiliora posponentes ⁊ legē dei. auaricia ad hoc tracti ⁊ inuitati. Primo quidē floruit eccīa in strage martiꝝ. secōo creuit in psecutōe hꝰreticoꝝ. nunc aūt corruptione falsoꝝ tractꝫ litibꝫ ⁊ inutilibꝫ crescere non desinit. Quis ergo dīs poterat. tamen diuidere nolebat ne sicut multi faciūt spūalia ꝓpter tpalia intermitteret. ⁊ ne fauere videret auare cupiditati petentis. q̄ ad circūuemendū frēm hoc petebat. ⁊ quē nō tā iusq̄ res ⁊ amor hñdi traxbat. quicq̄ terrena ⁊ nō celestia sapiebat. sicut terrem inter quos hmōi zelus et ꝓtentio diuidende hꝰreditatis eē solet. Cū ⁊ ex hoc ꝓsequīt auariciam que a deo sepat statī reprehendit. ⁊ cauere docuit. dicens tā ad turbas q̄ ad discipulos q̄ auaricia ꝯmune vitium est tam clericoꝝ q̄ laicoꝝ tam religiosoꝝ q̄ seculariū. tā minoꝝ q̄ maioꝝ. q̄ oēs auaritie student. Cū eos ſm bedaz. occasione hui⁹ stulti petitoris aduersus auaritie pestē. q̄ radix oīm malo⁹ est. ꝑceptis pariter ⁊ exemplis minuere satagit dicens Cauete ab oī auaritia. ſ. tam interiori q̄ exteriori. q̄ ꝯsistit ī cupida acq̄sitōe tpaliū ⁊ tenaci retentione eoꝝ. Cū bēda. Dicit aūt ab oī. quia nonnulla simpliciter ab hoīb⁹ geri vident sed interius arbiter qua intentōe fiant q̄ cernit. dīudicat. Vel ſm cirillū dī ab omni. ſ. magna ⁊ parua Quia non in habundantia diuitiaꝝ cuiusq̄ vita eius est. ſ. spūalis ꝑ quā ꝯiungit deo. quia non in solo pane viuit homo. nec etiam corpalis. q̄ tpalis vita diuitiarū multitudine non ꝓtendit. imo frequenter ex solicitudinibꝫ aīaꝝ. ⁊ delicijs coꝛpoꝝ minuit. Vita hoīs tpalis non ꝯsistit in habundantia reꝝ. q̄ q̄q̄ plus minuit ⁊ abbreuiat in ꝓsperitate q̄ aduersitate. Vita em̄ spiritualis non ꝯsistit in habundantia. imo frequenter ꝓficitat. Unde crisᵒ. Nec q̄ enim aie soli. sed ipi coꝛpori sunt nociue delicie. eo q̄ ex forti fit debile. ⁊ ex sano egrotiuum. ex agili graue. ex formoso deforme. ex iuuene exterosum. Unde ⁊ seneca Potest nīa ꝓuidentia lāguoꝛē ꝓrogare huic coꝛpusculo morā. si voluptates q̄bus maioꝛ pars perit. poterimus regere ⁊ coꝛcere. Hec seneca. Propter abundantiā quoq̄ ⁊ supfluitatē ciboꝝ ⁊ potuū. moꝛs plurimū acceleraꝫ. plures em̄ ex repletōe q̄ attenuatiōe moriunt. Cū dic̄ ꝓperas. q̄ ex plenitudine q̄ cunq̄ egritudines generāt Vite etiā paupū nullus struit insidias. diuites aūt in oīi loco ciboꝝ potu timent eas. Cū throphil. Hoc dicit dīs rebellens auaroꝝ intentiōes. qui videnꝫ coacceruare diuitias quasi diu victuri. Dz nūquid te opulentia longeuū efficiet Quid igiꝫ manifeste sustines mala. īcerte tā quietis. Nā dubium est an debes attingere senū. cuius gīa thꝰsaurizas Et ad detestandū auaritiā. ⁊ ad suū ꝓpositū declarādū inducit fiſitudinē. Unde thro phl. Dicto q̄ ex affluentia opū nō ꝓtelaꝫ vita būana. ad huius fidem ꝑabolam subdit. Hominis cuiusdā diuitis vberes fructus ager attulit. i. abundāres. ⁊ multoplures q̄ solito cursu ꝓsecuit. ⁊ cogitabat ꝑ solicitudine. q̄ abundātia diuitiaꝝ inducit solicitudinē. ⁊ ꝓsequens animi anxietatē. q̄ nō sufficient indigentiā. Cogitabat inq̄ intra se dicēs. nō extra se ꝓferens. ne audiret. diues em̄ auarus oēz hoīem timet. nam ſm aug. Videt diuitē. ⁊ estimat predonē. videt pauperem ⁊ suspicat furem. Quid faciā q̄ nō habeo quo ꝯgregē fructus meos. Angustiabat iste diues ex opulētia infelix in pūtibus bonis infelicioꝛ in futuris. ager em̄ ei nō tam reditus q̄ gemitus attulit grauioꝛes. ⁊ solicitudo nimia creuit ei ex auaricia. ⁊ angustia. ex satietate dēstruā hꝰrea mea. ⁊ maioꝛa faciā. Nō oportebat eū hꝰrea dilatare. bñ erāt hꝰrea parata. ſ. paupū esurientiū vētres sed nō meminit ꝯmunis nature. nec sciebat cogitare nisi de ꝯgregatiōe tpali. non de celesti. cuius hꝰrea sunt pauperes xp̄i. Et illud inquit ꝯgregabo. cū econtrario deberet dicere. dispgaz pauperibus oīa que nata sunt mihi. i. ꝓter me solū. vl meo laboꝛe. ⁊ bona mea. in quo dic̄ mendaciū. q̄ ex iniquitate dictū est meū ⁊ tuū. cū oīa iure nature essent ꝯmunia. Bona sua reputat tpalia. cū tamē hoīs vt homo est sint bona spūalia ⁊ nō terrena. Unde grego. Non est hoīs terrena possessio. sz celestis. Et ambꝛo. Nō sunt bona hoīs. que secū ferre nō potest. sola mia ē comes defunctoꝛum. Unde dixit quidā philosophus qui de incēdio euaserat. Ego nichil ꝑdidi bona mea mecū sunt. animo em̄ illa poꝛto. nō humeris. Bona nostra bona interna sunt. Unde seneca. Sapiens intra se omne bonū terminabit. Et dicit ibidē seneca ꝓ quidā capta patria. ⁊ liberis amissis. cū ex incēdio publico solus ⁊ tamē beatus exiret. interrogāte victoꝛi. nūquid aliquid ꝑdidisset. nichil inquit ꝑdidi. bona mea mecū sunt. Et dicā aīme mee. i. aīalitati me. vel michimetipi. ſm q̄ totus hō denominatur a parte digniꝛi. Alia mea hēs multa bona. imo habebaꝫ ab eis. posita. i. reposita ⁊ cōgregata ad obseruandū auare. non ad erogandū libere in annos plurimos. Ubi cirillus. Diues igiꝫ nō parat ꝑmanentia hꝰrea. sz caduca. ⁊ qō stultius ē vite sibi trahit longitudinē. Sed o diues. fructus quidē habes in hꝰreis. sed annos plurimos vī poteris obtinere. Hic arguitur habentiū redditus sibi sufficientes rep̄ hꝰnsibilis detentio. ⁊ collectio sup̄ ānū eoꝝ q̄ singulis āīs redeūt ⁊ innouant. Et subiūgit. Requiesce. ſ. a laboꝛe vbi pesti auaricie pestem iūgit desidie. vt nec ꝓ tpalibꝫ deū interpellet ecce ociosas. comede. ecce gulositas. bibe. ecce ebrietas. epulare splēdide ⁊ supbe. magno delicia⁹ apparatu. vbi ꝑdcis malis etiā lasciuiā ⁊ voluptatē addit. ecce ꝯmessatiōis celebritas. Hic ḡ exprimunt q̄tuoꝛ mala. que euenire solēt ex diuitiarū abundātia. Hec fuit iniquitas sodome supbia in epulatiōe. saturitas panis in comessatiōe. ⁊ abundātia in ebrietate. ⁊ ociū in requie. Ubi bēda. Cui simile est qō ī ecclīastico legit. est qui locupletatur parce agendo. ⁊ hꝰc est pars mercedis illius ī eo quod dicit inuenī requiē mihi. ⁊ nūc mādducabo de bonis meis solus. ⁊ nescit q̄ tempus pretereat. ⁊ relinquat oīa alīs. ſm eūdē bēdā. nō reprehendit iste diues. ī eo q̄ terrā coluerit. ⁊ fructus suare voluerit sed q̄ oēm vite sue fiduciā in sua abūdātia posuerit.

fructuſq; natos. fructus ꝛ ſua bona ꝓputãs. mil pau
pib⁹ erogare ꝓſtituerit. iurta ĩperiũ dñi dicentis qđ
ſuperſt date elemoſinã. ſz ſue in future elemoſine re
ſtuare ſtuuerit. Sz vt ait baſilius Dũ in abſcondito
loquit. eloquia eius examinant. vñ ſibi rñ ſa ꝓuem
unt ¶ Sequit em Dixit aũt illi deus. i. ꝓtrariũ ſue
cogitatõi fecit. dicere em dei facere ẽ. ſm illd pſal.
Ipe dixit ꝛ facta ſunt. Stulte qui nõ cogitas de dei
puidẽtia ꝛ iuſticia Ubi baſilius Audi ꝙueniens tibi
ſtultitie nomen quod tibi nullus impoñit hominum
ſed ipſe deus. hac nocte repetent ſcilicet exactores
ꝛ demones a te animam tuam. tanquam ſuam. ꝛ fi
bi per peccatum venditam ꝛ obligatam. vt decetero
tempus non habeas emendandi. Unde in eccleſia
ſtico. nihil iniquius q; amare pecuniam. hic em ani
mam ſuam venalem habet. Ubi beda. Qui multa ti
bi delitiarum tempa promittebas. prorima hac no
cte morte prereptus alt⁹ ꝙgregata relinques Hec
a deo ad homines dicere eſt prauas eius machina
tiones ſubita animaduerſione compeſcere. Dies
enim exitus tanq; fur in nocte comprehendit. qñ
ſtultor⁹ animas futura nõ premeditantes ejcit. Unde
ꝛ gregorius Eadem em nocte ſublatus. qui multa
fuerat preſtolatus vt. ſ. qui in longum ſibi ſubſidia
colligendo ꝓſpiceret. ſubſequentẽ diem vel vnum
minime videret In nocte aũt ablata eſt anima. que
in obſcuritate cordis eſt euulſa. In nocte ablata eſt
que ꝙſiderationis lucem habere noluit. vt quod pa
ti poterat preuideret. Hec gregorius Que aũt para
ſti. cuius erũt. Quaſi diceret. non erunt tua. q; non
portabis ea tecum. ſolas enim diuitias vtutum por
tat homo ſecum. Unde criſoſto. Nic em ea deſeres
nõ ſolũ nullum inde ꝓcipiens ꝓmodũ. ſz etiam far
cinam pcõrũ portans ſup humeros ꝓprios. ꝛ que
quidem a te ꝙgeſta ſunt. plerũq; in manus inimico
rum puenient. a te vo ſup his ratio requiret. Unde
ꝛ ambroſius. Fruſtra em ꝙgerat opes. qui ſe his neſ
cit vſurũ. Neq; em noſtra ſunt. que nõ poſſumus af
ferre nobiſcũ. Sola vtus comes eſt defunctor⁹ ſola
nos ſequit mia. que tabernacula defunctis acquirit
eterna. Hec ambro. Hec queſtio. ſ. que paraſti. cu
ius erũt potiſſime poteſt fieri pſonis eccleſiaſticis q̃
nõ poſſunt relinquere bona eccie hereditb⁹ ſuis. Unde
in Eccleſiaſtico. Unus eſt. ꝛ ſcõm non habet. non fi
lium. non fratrem. ꝛ tñ laborare nõ ceſſat. ꝛ nõ ſati
at oculi eius diuitijs. Et applicando ad ꝓpoſitum
ſubiungit. Sic eſt videlicet ſimiliter ſtultus. ad ſi
milẽ finem venturus. ac in nocte ꝛ improuiſe a di
uinis iudicijs rapiendus qui ſibi. i. vtilitati prima
te theſauriſat. ſ. bona tpalia. nõ diſtribuens paupi
bus vt ab eis recipiat in eterna tabernacula. talis eĩ
i morte pauperimus erit q; theſauriſat ꝛ ignorat cui
ea ꝙgregabit. an tinee demolienti. an furi effodien
ti. an hoſti diripiẽti. an igni devoranti. ꝛ nõ ẽ diues
in deũ q; vacuus bonis ſpũalib⁹. ꝛ ſine theſauro me
ritor⁹. cuius expectatio nõ eſt dñs. nec apud deũ eſt
ſubſtantia eius. In deũ nãq; diues ẽ qui tranſitoria
ꝓtemnens pauperib⁹ tribuit. cuius expectatio eſt do
min⁹ cuius ſubſtantia. i. ꝙſcientia. fides ꝛ poſſeſſio
qua ſuſtentatur ꝛ paſcitur eſt apud deum. non in fac
culis ꝛ inferioribus terre huius. Sed vt dicit gre
go. Tanto quiſq; minus dolet q̃ deſunt eterna quan
to magis gaudet q̃ aſſunt temporalia. Unde beda.
Diuis qui ſibi theſauriſat ꝛ nõ eſt in deum diues ſi ul
tus eſt ꝛ in nocte rapiendus. ergo qui vult eſſe in de
um diues non ſibi theſauriſet. ſed poſſeſſa pauperib⁹
diſtribuat. ſic enim ſapiens ꝛ filius lucis eſſe mere
bitur. Unde bene ꝛ pſal. Cum de auaro quolibet di
uite premiſſet. ſed ꝛ fruſtra ꝓturbat. theſauriſat et
ignorat cui ꝙgregabit ea. morv bi cordis ſui theſau
rum locaſſet aperuit dicens. Et nunc que expectatõ mea
nonne dñs ꝛ ſubſtantia mea apud te eſt. Hec beda.
Per iſtum ergo diuitem intelligit omnis homo cõ
gregãs ꝛ ꝙſeruãs bona tpalia vt inde ocioſe ꝛ delici
oſe viuat. ꝛ frequenter ꝓtingit q̃ tales ſubito mori
unt. ꝛ ſic a ꝓpoſito ſuo defraudant. Cum iſto enim
diuite multi hodie dicunt apud ſe. Epulare. letare.
quieſce. plenus es bonis. vtere letus eis. non cura
qualia ſint poſt me tempa. fiat tñ par ꝛ fertilitas in
diebꝫ meis Sed timeant tales ne ſubito ꝛ improui
ſe anim̃ ab eis rapiant demones exactores. Unde
bene de talibꝫ ꝛ ſimilibꝫ ſic dicit auguſti. Gaudet pi
ſcis quando hamũ non videns eſcam devorat. Sed
cum piſcator eum adducere ceperit. viſcera eius tor
quent primo. deinde ab omni letitia ſua p̃ ipſam eſ
cam de qua letatus eſt ad ꝙſumptionem trahit. Sic
ſunt omnes qui de bonis temporalibus beatos ſe pu
tant. hamum enim acceperunt. ꝛ cum illo vagantur
veniet enim tempus vt ſentiant quanta tormenta cũ
auiditate devorauerunt. hec augu. Quis intelligẽs
hec in diuitijs ſpem ſuam ponet. cuꝫ ꝛ diuitie tam fa
cile amittant. ꝛ homo tam ſubito morit Qui enim
iſta bene attẽderet de facili ab auaricia caueret. Nã
vt ait hiero. Facile ꝓtemnit omia qui ſe cogitat mo
riturũ. Diuitie ergo ſi affluant noli cor apponere. ꝛ
non affluant. noli ſolicitus p̃ eis eſſe. ne immunda
peſte maculeris auaricie. Nam vt ait ambro. Om
nes cupidi. omnes auari grezi lepra cum diuitijs ſu
is poſſident. Et vt dicit criſ. Qui auaricie ſeruit. ꝛ
pñtibus ꝙpeditus conſtringet. ꝛ futuris incendijs
ꝓparatur Dicit tantum malum eſſe in inferno q̃ ſp
ſitiant. ꝛ nunq; ſatient. ꝛ hanc penã auari iam ſuſti
nent qui tanta cupiditate acq̃rendi diuitias hñt vt
nullo modo ſatientur. Unde dicit Baſilius de iſto
diuite q̃ horrea quidẽ crepabant pre copia ꝙditor⁹
auarus tñ animus nequaq; implebat. Que eſt iſta a
uiditas hoĩm cum ipſius belue modum non habeant
Tunc enim belue rapiunt qñ eſuriunt. parcunt vero
prede cum ſaturitate ſentiunt. Inerplebilis eſt ava
ricia hoĩm. ſemp rapit ꝛ nunq; ſatiat. nec deũ timet
nec hoĩem reueret. nec patri parcit. nec mẽm agno
ſcit. non fratri obtempat. non fidem amico ſeruat.
viduam oppꝛimit. pupillũ inuadit. Que eſt infamia
hec acquirere aut. ꝛ perdere celum. Ut autem dicit
petrus damiani. Auaricia quaſi biceps eſt coluber. v
troq; ꝙſuevit ore mordere. vtroq; peſtifer⁹ virus in
fluere. dum aut aliena res querit. aut habita delecta
biliter poſſidet. Aliena etiam ſm grego. rapere con
uincit. qui vltra ſibi neceſſaria retinere ꝓbatur Unde
dicit hic baſilius. An iniuſtus eſt deus inequaliter

res nobis distribues Cur tu habundas. ille vo mendicat. nisi vt tu bene dispensatiõis merita psequaris ille vo patiẽtie brauꝫ decoꝛet Ar tu nõne spoliatoꝛes. q̃ dispensanda suscepisti ꝓpria reputando Est pa mis famelici quẽ tu tenes. nudi tunica quã ī pclaui pseruas. discalciati calcius q̃ penes te marcescit. in digẽtis argentũ qõ possides. quocirca tot iniuriaris quot dare valeres Ubi vbertim. Clamãt nudi. clamãt famelici. pq̃runt vbertim. Nobis fame ꝛ frigoꝛe miserabiliter laboꝛantibꝫ. q̃d pferũt tot mutatoꝛia. vel extensa in pticis vel plicata in mãticis Nim est qõ effunditis. nobis crudeliter subtrahit. qõ inaniter expenditis Et nos eĩ dei plasmatio. xpi nos sanguine redẽpti sumus Nos igit frẽs vẽi. videte ẽ̃le sit de fraterna poꝛtiõe pascere oculos vros. vita nã cedit vobis in supfluas copias. Nãis necitatibꝫ detrahit. quicq̃d accedit vanitatibꝫ vãis. Duo demq̃ mala de vna pcedũt radice cupiditatis. dũ vos vanitando pitis. ꝛ nos spoliãdo pimitis Unde ꝛ crisostomus Omnia que nobis ds dat. p nos alijs dat. vt de eo q̃ accepimus ptem impotentibꝫ faciamus

Ne reuoces me dñe in dimidio dieꝝ meoꝝ. nec morte improuisa me pire pmittas. sed spaciumꝫ dꝛe ꝛ fructuose ꝛ tibi grate penitentie mihi pcedas vt ficvaleã transitoria ptemnere. ꝛ digna satisfactiõe in hac vita pcã delere. quatenus post hanc vitam merear sine impedimento te videre ꝛ ad te letus ꝛ securus puenire. Tu es em̃ dñe expectatio mea. ꝛ apud te est mea substantia. tu es ps hereditatis mee. qui restitues hereditatẽ meam mihi. vbi cum fratribꝫ meis electis tuis quiescã epuler ꝛ iocunder in pspectu tuo ineternũ. Amen.

De pbatica piscina. ꝛ paralitico.

Capitulum. LXXVIII

Post hec ascẽdit hiesus in hierusalem ad diem festum iudeoꝝ sc̃z pentecostes. ꝛ hoc erat festum nouoꝝ. quia in hac solemnitate mensis primitiuoꝝ offerebantur primitie frugum Ubi notandum q̃ apud iudeos erant precipue tria festa. in quibus debebat quilibet ascendere ad locũ statutum a deo. sicut erat tũc templũ. s. in solẽnitate azimoꝝ. in solennitate hebdomadarũ. ꝛ in solennitate tabernaculoꝝ. Prima solẽnitas. s. azimoꝝ. que vocabat phase. fiebat annuatim in primo mẽse. hoc est in marcio ad pmemoratiõ beneficiũ liberatiõis de egypto. q̃ phase interpꝛetat trãsitus. Istud festũ spũaliter celebramus qñ iam dimissis vitijs ad vtutes transimus. Secũdũ festũ. s. hebdomadarũ hoc ẽ pẽtecostes. fiebat in memoriã legis date. q̃ data fuit quiquagesima die ab exitu de egipto. Hoc festũ nos celebram? cũ legibꝫ obtpamus Tercium fuit festũ. s. tabernaculoꝝ hoc est scenopegia. fiebat ad rememoratiõ dinũ bñficiũ ptectiõis ꝛ deductiõis p desertũ. vbi ī tabernaculis hitauerũt sub vmbra ramoꝝ. ad signãdũ q̃ p aridã terrã dexti eos deduxit ad terrã pmissiõis. Hoc festũ nos celebramus. qñ p hunc mũdũ q̃si pegrini transimus. ꝛ sic trãseũdo virides ramos hẽ ꝛ de virtute in vtutem proficere debemus. Ad dies



festos indeoꝝ dñs ascendit. homo cũ hoĩbus solennitates celebrans. ꝛ cũ eis dies festos agẽs. ne legi cõtrarius videret. ꝛ vt pl'is vndiq̃ tũc pfluẽtibus. fidei doctrinã annũciaret ꝛ imprimeret. salutiferq̃ misteriũ panderet. ꝛ vitatis lumẽ oñderet. ac vtutem suã manifestaret. ꝛ eos p doctrinã ꝛ signa attraheret.

Erat aũt in hier'm iurta templũ pbatica piscina. ī qua aque pluuiales. a templo ꝛ edificijs templi fluẽtes colligebãt. Et dicebat piscina. q̃ aqua nõ habens pisces in aliq̃ pcauitate collecta. etiã piscina q̃si pprariũ dici solet. Et a pbaton grece qõ est ouis latine dicebat pbatica. q̃si ouina seu ouiaria. vel peculialis. q̃ ministri. s. nathĩnei qui aq̃ baiuli in templo erant. extra. ꝛ cadauera pecudũ ꝛ precipue ouiũ. que ꝛ plurimũ in sacrificijs offerebant. ī ea ad sacrificiũ primo lauabãt. ꝛ postea in luteribꝫ in atrio sacerdotũ existentibꝫ. cuius interpꝛetatõẽ ponit in hebraico dicẽs. q̃ cognoĩabat hebraice verba ista. i. domus pecoꝝ seu peculialis. q̃ ibi corpa pecoꝝ in porticu iacebãt donec lauarent a mĩstris Et habebat quilibꝫ porticus ꝛ aditus in circuitu. vt p plura loca possent mĩstri ad aquã descendere ꝛ inde hostias abluere. In his. s. porticibꝫ iacebat in casulis ꝛ locis ꝛ ad quiescẽdũ paratis magna multitudo languentiũ. cecoꝝ. claudoꝝ. aridoꝝ. ꝛ alioꝝ ĩfirmoꝝ. expectãtiũ aque motũ. Et subdit causa. Angelus aũt dñi ſm tempus aliq̃. i. diuersis temꝑibus p interpolationẽ descendebat in piscinã. ꝛ mouebat aqua et descensu angeli. qui dabat vtutẽ sanatiuã aque illi. ꝛ sanabat vnus infirmus. s. qui primus descẽdebat in aquã post eius ab angelo motionẽ. a quacũq̃ detinebat infirmitate. Quia em̃ incertũ erat tempus. quo angelus in piscinã descẽdere. ꝛ aq̃ moueri debebat. iõ languẽtes ptinue ibi iacebãt. vt parati eẽnt. Dicunt aũt languẽtes diu ex quacũq̃ infirmitate infirmati. q̃ languoꝛ est longus angoꝛ. Causa vo descensus angeli ꝛ ipius miracli assignat a quibusdã dicẽtibus. q̃ in piscina fuit lignũ dñice crucis. ꝛ ꝓpter eius pñtiam ꝛ reuerẽtiã fiebãt ista. quod ibi p aque motionẽ enatauit tpe ꝓuenienti. s. appropinquante passione xpi. Per hoc etiã oñdebat. q̃ natura hũana a morbo peccati p lignũ dñice crucis erat sananda. Et q̃ hoc auctoritate nõ pbat. iõ potius est dicẽdũ. q̃ piscina reuerentiã accepit. tũ a facto tũ a misterio. A facto aũt duplici. s. ab ablutiõe sacerdotũ et hostiarũ ꝛ ab hospitalitate pauperũ ibi receptoꝝ A misterio aũt. quia ibi spũs sanctus dignitatẽ figuraliũ hostiarũ oñdere voluit. propter dignitatẽ passionis xpi que in eis significata fuit. ꝛ iõ ãgelus locũ illũ visitauit. ꝛ mouebat aq̃. vt infirmi ex ipo aque motu scirent gr̃am curatiõis adesse. Mouebat autẽ forti motu. ꝛ turbabat. q̃ a fundo ꝓmiscebat. q̃ relictũ fuit ex ablutione de carnibꝫ sanctis. cum aqua sc̃tificationis ꝛ curatiõis vt baptismus significaret ꝓmixtus cũ passiõe xpi. qui curationẽ spũalẽ pfectã fuit exhibiturus. Voluit g̃ dñs expꝛessã figurã baptismi in hac piscina oñdere que ꝓuenebat cũ baptismo in mũdãdo ꝛ sanãdo. vtute occulta dei ad motionẽ angeli. sic̃ baptismus sub sensibili elemẽto mũdat aĩam vtute occulta verbi. ꝛ aliq̃ cum hoc sanat

corpus miraculose Verũtñ q̃ figura est. deficit a figurato. iõ ista piscina nõ sanabat misi corpus ⁊ vna vice nõ sanabat misi vnũ. baptisimus aũt ptingit ad aiaz. ⁊ sanat oẽs quotquot veniũt ad ipm. misi ponãt impedimentũ. Hec itaq̃ piscina sanãs infirmitates inuisibili virtute. apparuit añ baptismũ xpi. ad signãdã virtutẽ hꝰ baptismi. quiq̃ postcus hñs. i. aditus ꝑ quos signãt ler. ꝓphete. agrographia. euãgeliũ ⁊ apostolica doctrina. hec em̃ quiq̃ mẽtionez faciũt de xpi baptismate. q̃si ad xpm p̃bens aditũ. tria prima figuratiue. duo alia exhibitiue. Per angelũ descendentẽ in piscinã signat xps. q̃ dr magni ꝯsilij angelus. ipe em̃ descendẽs in iordane. vim regenerariuã dedit aq̃s. tactu sanctissime carnis sue. Sz q̃m diuina virtus nõ alligat sacris. ideo ad hoc significandũ. lã guidus iste de quo hic agit. nõ fuit sanatus ꝑ descensum in piscinã. sz ꝑ xpi sermonẽ. cũ ei dixit surge ⁊ tolle grabatũ tuũ ⁊ ambula. Multi erãt ibi infirmi sꝫ nus sanabat. q̃ solus in vnitate fidei ⁊ eccie que vnũ deũ colit. ꝯsistens iustificat. vnus dñs. vna fides. vnũ baptisma. Ille ẽ illis q̃ vnitatẽ odiunt. ⁊ in hoĩb ptes faciũt. Erat aũt ibi paraliticus. iacens in grabato ⁊ triginta octo annos hñs in infirmitate sua. In quo oñdit infirmi patientiã. qui tot annis expectauit cripi. ⁊ nõ desistebat. ⁊ ꝑ hoc digꝰ ad sanandũ apparebat. Iste ei ꝓpter pctñ p̃cedens infirmitatẽ incurrerat ⁊ diu punitus fuerat. ⁊ q̃ penã patienter sustinuerat. ideo dignũ erat ei subuenire. Propter q̃ dñs nõ solũ oculo corpis. sz etiã miseratõis eũ videns. dixit ei. Vis sanus fieri q̃si diceret. In voluntate tua est. q̃ tu tibi ꝑ pctñ fuisti cã infirmitatis. ⁊ ideo voluntatẽ ad me a pctõ ꝯuerte. sicut ad auctorẽ salutis ⁊ curaberis. Nõ petit q̃si dubitãs de volũtate. sed vt eũ erigat in spem sanitatis. de qua tam q̃si desperabat ⁊ vt magis excitet desideriũ eius. q̃ ꝑ hoc homo dignior efficit accipe dei donũ. Rñdit ei languidus. oñdens suũ desideriũ. Dñe hoĩem non habeo. vt cũ turbata fuerit aq̃. mittat me in piscinã. Dũ em̃ venio ego. alius añ me descendit. Quasi diceret. Multũ desidero. ⁊ bene habeo voluntatẽ sed inopia tanta est q̃ non habeo adiuuantẽ ⁊ portãtem ⁊ ego tam debilis sum q̃ ita cito sicut alq̃ venire non possum. Peccator em̃ oĩ destituit auxilio humano. ⁊ hoc quidẽ facit peccatũ in hoĩne ipso. q̃ tollit communionẽ sanctoꝝ. ꝑ quam deberet habere adiutorium ab alio. ⁊ vulnerat ipam naturã. ꝑ quam deberet habere auxilium in seipo. Hoc aũt dicebat paliticus quia videbat ihesum fortẽ ⁊ aptum ad portãduz eũ. ⁊ magnũ reputaret si in hoc ei seruire vellet. Sed statim ꝯtulit ei maius beneficium. videlicet sanitatem pfectam. Vñ sequit. Dicit ei ihesus. Surge restitutus sanitati. tolle grabatũ tuum. restitutus pristino vigori ⁊ ambula. ad declarationẽ diuini miraculi. Grabatum syriace dicitur a graba q̃d est caput. q̃ est lectus portabilis in quo tantũ capiti aliquid subtractũ est. ⁊ solum caput in strameto requiescit. sicut paupes infirmi habere solent. Et statim sanus factus est. quia diuina virtus infinita est ⁊ in instanti opat. sanitas autem que virtute nature restituitur. in tempore est ⁊ non in instanti acquiritur. ⁊ sustulit seu portauit grabatũ suum ⁊ ambulabat in signũ restitute virtutis. Et sic portat penitens onus peccati in quo prius requieuit. q̃ inunctam sibi ꝑ peccato pñam suffert. ⁊ ambulat sicut gradu corporis ita ꝑfectu virtutis. Grabatũ em̃ in quo iacet peccator est peccati delectatio. q̃ q̃diu homo portat ab isto grabato vel de eo surgere nõ ꝓt infirmus est. sed cũ surgit de eo ⁊ portat eũ. tunc est pfecte curatõis signũ. sed multotiens impedit homo ne portet grabatum suũ ꝓpter peccati ꝯsuetudinẽ. Sic ergo factũ est miraculũ ⁊ intus in aia ⁊ exterius in corpe. Ad literam quippe ꝑcepit vt surgeret ⁊ tolleret grabatum. ⁊ ambularet. vt oñderet pfectam sanitatẽ hoĩ restitutam. In oĩbus em̃ miraculis fm ipsius nature optimũ dñs opus fecit pfectũ. sicut de aq̃ pfectũ fecit vinũ. q̃ dei pfecta sunt opa. Nichilominus tñ hec tria in iustificatõe p̃cepit pctõris. primo q̃ surgat recedendo a pctis. scõo vt tollat grabatũ portando onus pñe. ꝑ eo. tercio vt ambulet. pficiendo in bonũ. ⁊ de bono in melius. ⁊ eundo de virtute in virtutẽ. Cõsidera hic q̃ triginta octo annos iste infirmus hẽbat. et tñ non desperabat. in quo pctõrib exemplũ dat patientie. ⁊ vt pseuerantes insistant orõi cũ spe salutis ꝯsequende ab eo qui ait. Petite ⁊ accipietis. q̃rite ⁊ inuenietis. pulsate ⁊ aperiet vobis. Unde crisost. Oñditur patiẽtia palitici. triginta em̃ ⁊ octo ãnos manens hic. ⁊ fm vnũquemq̃ annũ alios quidẽ erutos videns. seip̃m vero detentũ egritudine. neq̃ ita recedit neq̃ desperauit. Et mirũ nõ solũ preteritorũ tristicia. sed ⁊ futurorũ despatio sufficiẽs erat eũz misi patiens esset abigere ab hoc loco. Sed tunc quidez infirmitas impedimentũ volenti curari fiebat. nunc aũt dñs vnusq̃sq̃ est accedere. Nõ em̃ angelus est q̃ turbat. sed angelorũ dñator qui oĩa opat. Non ẽ nũc dicere. laborantẽ hoĩem non habeo. nõ est dicere. in quo vemio descendere. alius añ me descendit. sed ⁊ si orbis terrarũ vniuersus veniat. gra non ꝯsumit. neq̃ actio finit. sed sit manet ⁊ talis q̃lis ante hoc. ⁊ sic solares radij ꝓnãquamq̃ illuĩant diẽ ⁊ nõ ꝯsumunt neq̃ a multa largitõe minor eius fit lux. ita ⁊ multo magis spũs actio in nullo minuit. a multitudie eorũ qui potiunt ea. Et iterũ. Erubescamus dilecti ⁊ inge miscamus in multa desidia. Triginta ⁊ octo annos habebat assistens paliticus ⁊ nõ potitus est his q̃ volebat. ⁊ nõ potiebat non a ꝓpria negligentia. sed ꝓpeditus ab alijs ⁊ vim patiens. ⁊ neq̃ ita torpebat. Nos aũt si decẽ diebꝰ assiderimus studiose ꝑ aliquo rogantes ⁊ nõ potiti fuerimus. negligimus de reliquo eodẽ vti studio. Et hoĩb tanto quidẽ assidem? tpe militantes ⁊ afflicti. ⁊ in fine multotiens ab ipa spe excidentes. dñatori vero clementi vbi oĩno est recipere retributõem multo maiorẽ. laboribꝰ nõ sustinemus assidere cũ decenti studio. Et q̃nto hec supplicatio digna. Et si mihil suscipe esset. hoc ip̃m. s. ꝯtinue ei loq̃. nõne infimis dignũ bonis esset estimare. Et laboriosum ais. ꝯtinua orõ. Et que tibi grauitq̃ esset vt eius rei suscipes mercedẽ. si nõ laboriosa hec res esset. Qm̃ circa illa magis anima affectuose disponit ꝓ quibꝰ laborauit. Hec crisꝰ. Confidera etiaz q̃ ficut dñs requisiuit infirmum si vellet sanus fieri

ita nobis sine nō psensu salutē non dabit. Et facili ter pseq uiſ homoxemiā adeo. dūmodoxelit. ꝛ obicē nō ponat. Et ideo inexcusabiles sunt pcōres wlun tati dñi ꝛ sue saluti non psentientes. Quavt ait au gust. Qui creauit te sine te. nō iustificabit te sine te.

Moxaliter pbatica piscina. i. ouilis in qua oues lauabāt. q̄ in sacrificio deo offerebant. ꝙuersationē designat sanctā ꝛ religiosam in qua lauat aīa q̄ ouis debet cē p innocentiā vt offerat dño p opationē bo nam. Habet ista piscina quinq̄ porticus ꝓter quin q̄ sensus corporis. p quos oīs nostra actio ad effe ctū seu pfectum ducit. In his aūt. i. sensibꝫ nostris iacet magnitudo magna languentiū. q̄ multiplex ē corruptio sensuum corporaliū Quotquot em̄ in ali quo sensu illicitos appetitus quis hꝫ tot in eodem sensu languentes ptinet. Aqua in q̄ languidi sana bant. significat ꝙunctionem. angelus dō qui mo uebat aquam spiritum sanctum. Angelus domini descendebat in piscinam. ꝛ mouebatur aqua. ꝛ sa nabat infirmus Sic spūssanctus quotiens in nos descendit. ꝛ in nobis excitat gratiam ꝙunctionis. sanat nostrum animus vel sensus. a quacunq̄ detinet infirmitate corruptionis. Circa istos infirmos pre dictos notat morbi diuersitas Omne enim peccatū aut fit p inertiā ꝛ desidiā. aut p ignorantiā. aut p in firmitatem humanā. aut per certam maliciaꝫ. aut p ꝙsuetudinē longam. Illi qui peccant p inertiā ꝛ de sidiā sunt languidi qui languent ꝓpter inopiā ꝛ defe ctum gratie ꝛ boni. Illi qui peccant p ignorantiā in telligunt per cecos. q̄ ceci sunt qui lumen fidei non habent. vel qui nec dñm. nec eius mandata cognoſ cunt. Illi qui peccant p infirmitatē humanā intelli gunt per claudos. claudi em̄ sunt qui firmū gressum non habent. ꝛ in semita iustitie ac bonoꝝ opeꝝ gres ſus nō dirigunt. vel qui q̄ vident opari non pñt. Il li qui peccant p maliciā intelligunt per aridos. tales em̄ arefacti sunt ab humore gre ꝛ wlūtatis bone. nā aridi sunt qui quicq̄d agāt sine pinguedīe caritatis sunt ꝛ operant. vel qui in bona actōe. vel elemosina rū largitōe manus nō porrigūt Illi q̄ peccant p ꝙsue tudinē inueteratā. intelligunt p infirmū. qui triginta octo annis in infirmitate sua habebat. Ideo aūt po tius sanauit istum inueteratū. q̄ aliquē cecū. claudū vel aridum. ad innuendū q̄ si deus aliq̄n iustificat hominē qui peccauit p cōsuetudinē longā non debet desperare aliquis qui peccauit aut p desidiā vt lan guidus. aut p ignorātiā. vt cecus. aut p infirmitatē vt claudus. aut p maliciam vt aridus. q̄ aūt unus tm̄ sanatur de multitudine languidoꝝ. signat q̄ pau ci saluant de multitudine wcatoꝝ Qui languerat sur git ac grabatū domi reportat ꝛ ambulat. cū aīa avi ctis surgēs. ꝛ a torpore ac p̄ua ꝙsuetudine se erigēs perōꝝ remissione curata. se ad internā sui custodiā cum ipo corpe refert. ne quid iterū vñ feriat admit rat. ac de virute ad virutē ambulās. ꝛ in bono ope p ficiens. vsq̄ advisionē dei festinat Erat autē sab batū die illa. quādo fiebāt ista. in quo nō est licitum opa facere seruilia Dicebant g̃ iudei. illi q̄ sanatus fuerat. Sabbatū est. i. feriatus. nō licet tibi propter legis prohibitionē tollere grabatū tuū. Quasi dice



rēt. Si sanitas nō erat differēda. nūquid ꝛ opus fu erat impandū. Sic dicūt mali ꝙsiliarq̄. festū est non licz tibi ieiunare aut pñam facere. Isti falsum dice bāt. q̄ opa corpalia q̄ ad cultū ꝛ honorē dei sunt. in sabbō licite fieri pñt. Sic sacerdotes corpaliter opa bāt in templo. ipm templū ornādo. hostias lauādo ꝛ īmolando. ꝛ ꝙsilia faciēdo. Similiter portatio illi? grabati erat ad magnificentiā diuini miraculi. sic et modo illi qui de carceribus ꝛ hmōi liberant. portāt ꝙdes suos publice. ad manifestationē sue liberati onis miraculose. Sed tñ aliter se excusat iste sanat? quia auctorē sanitatis sue obiciens calūniātibus ꝛ auctorē dñice legis pretendens. rñdit eis dicens. Qui me sanū fecit. ꝛ p hoc se diuinā virtutē habere oſ dit. ille tante auctoritatis ꝛ virtutis mihi dixit. tolle grabatū tuū ꝛ ambula. ꝛ hunc obediendū fuit. Qua si diceret. Ille qui me diuina virtute sanauit. eadē v tute ꝛ auctoritate mihi precepit. ꝛ p̄ñs sibi qui tan tus ē. ꝛ beneficiū mihi tale ꝓtulit. obedire teneor. nec sum trāsgressor. Quare em̄ non acciperē iussionē. a quo acceperā sanitatē. Nō cedit aduersarijs. nec ti met predicare eū. qui eū sanū fecit. Sz quis vel vbi est qui nūc ꝓtra sententiā principū vel dānū proprīū p dicet. Et q̄ curatū hoīem qui p curantē se ꝙsentiēter excusabat calūniari nō poterāt. ideo xp̄m curantē ca lūniari mittentes. q̄rebāt de eo. nō quidē bona inten tione vt proficerent. sed maligno aīo vt pderēt. Et hanc eoꝝ maliciā. ipsoꝝ verba manifestāt. cū em̄ dīs ꝛ sanauerit lāguidū. ꝛ tolli iusserit grabatū. primū virutis diuine oīs fiuū ꝛ irrefragabile signū fubricent ꝛ aliud q̄ō transgressio legis videbat replicāt. iter rogādo eū dicētes. Quis ē ille hō. qui tibi dixit tol le grabatū tuū ꝛ ambula. Quasi dicerēt. Malus hō est. qui talia precepit. Nō calūniāt de collatiōe salu tis sed de portatiōe lecti. ꝛ sic accipiebāt q̄ō possent saltē apparenter reprehendere. nō q̄ō poterant lauda re. Sic mali hoīes. ꝛ malicioſe ꝓtra aliquē agētes freq̄nter notāt ꝛ ꝙsiderāt in aliis q̄ō possint reprehen dere ꝛ accusare. non quod possint laudare ꝛ ad edifi cationē trahere. si quid boni in eis vidēt tacēt. ꝛ ma la si qua vident. manifestant. ꝛ q̄ñq̄ etiā bonū in ma lū cōuertunt. Ubi crisſ. Videamus quantū liuor ma lū. ꝛ qualiter animē oculos excecat. aduersus eius q̄ captus est salutē. Invidi em̄ proprie rōnez qui faci unt salutis ꝛ feris sunt deteriores. Ille quidē aut ci bo indigētes aut prius a nobis exacerbate aduersus nos armant. bivo ꝛ benefaciētes mitotiēs bisque sunt iniusta facientiū bñ factores dispposuerūt. Grās feris q̄dē bi sunt difficiliores. demonibꝫ pares. for tassis aūt illis deteriores. Illi em̄ ad nos quidē im piabilē hāt inimiciciā. his aūt quibꝫ sunt eiusdē ge neris. nō insidiant Divo neq̄ ꝙmunionē nature vel cūdant. neq̄ fibꝫ ꝙis parcūt. prius est q̄ eoꝝ ōbus inuidēt suas ipoꝝ aīas torquēt tumultu oī ꝛ tristicia implētes eas vane ꝛ inaniter. Hec passio ꝛ fornica tiōes ꝛ adulterio multū est deterior. Mā hec quidē vſq̄ ad eū qui egit stant. liuor vo tirānis eccīas integras euertit. ꝛ orbem terrarū vniuersum lesit. Hec homi cidij mē est. Interfecit fratrē cayn. ita iacob esau. ita ioseph frēs. ita hoīes vniuersos diabolus. Et mini

rus alijs ē difficilior. ⁊ si nō miserearis. ⁊ si vigiles ⁊ si ieiunes. oīb⁹ sordidior factus es inuidēs fratri. Hec crisᵒ. Jesus aūt q̄ sanus fuerat effectus nesciebat de iesu q̄s eēt. s. genere ⁊ pria. licet sciret in psona ⁊ pria. ⁊ q̄r diu languidus iacuerat. iō ⁊ facta xpi ⁊ eius famā ignorabat. Jesus aūt nolens se iactare de miraculo. declinauit a turba ꝯstituta in loco. permittēs ab ipīs suū factū eraīnari. vt eo absente testimonium fieret insuspicabile. dans quoq; exemplū non querendi in bonis op⁹ laudē ⁊ favorē hoīm. ac declinandi aliq̄n ꝯsortia calūniari volentiū ⁊ fugiendi oculos inuidor⁹ in op⁹ nostris. ne ex hoc inuidia crescat in eis. Postea ꝓpalato miraculo ⁊ soluta turba. inuenit eū iesus in templo q̄ ad agendū grās de sanitate sibi collata frequētabat templū. qō est locus ad orandum. In turba positus nō ꝯgnouit iesus sed post in templo inuenit ⁊ cognouit eū. In quo mistice daf intelligi. q̄ iesus in multitudine hoīm ⁊ in turbine cura⁹ ꝓpaliū. de facile nō inuenif. ſz in spūali secreto ⁊ in templo cordis. qō deus inhītare dignaf. Ūñ crisᵒ. Inuenit eū in templo qō maxime religionis est signū. Non em̄ secessit ad nūdinas ⁊ circuitiones. neq; voluptati aut negligentiet remissioni dedit seip̄m. ſz in templo uersabaf Jesum in turba nō cognoscebat. cognouit in templo. in loco sacrato. Ūñ augu. Difficile est in turba videre iesum. Solitudo q̄dam necāria est mēti nr̄e. Quadā solitudine intentōis videf deus. Turba strepitū hz visio ista secretū desiderat. Hec augu. In hoc q̄ daf nobis intelligi. q̄r si grām ꝯditoris cognoscere⁊ ad eius visionē venire volumus. fugienda est turba cogitationū ⁊ affectuū prauor⁹. declinānda sunt conuenticula hoīm maloꝝ ⁊ fugiendū est ad templum cordis nr̄i ⁊ interne or̄ōis. i. ad secretū mūde ꝯscientie vt nos ip̄os tēplum dei studeamus facere. quos dñs inuisere ⁊ in quib⁹ manere dignef. Et dixit ei. instruēs eū ad cautelā futuroꝝ. Ecce sanus factus es dei bñficio iam noli. i. nō velis peccare decetero. hoc est habe voluntatē firmā non peccandi q̄r oē p̄cm̄ ex voluntate sicut ex radice p̄cedit. Deinde ponit ⁊ oñdit q̄ periculosa sit recidiuatio in p̄cm̄ dicens. ne deterius aliquid tibi ꝯtingat vel hic vel in futuro q̄r in recidiuāte nouissima fiunt priora prioribus. Et istud periculuz attendif primo ex pte dei. q̄r recidiuās graviter peccat ꝓpter ingratitudinē. ⁊ ideo a deo grauius punif. Secō attendif ex pte diaboli q̄r sicut miles castrū q̄ semel p̄didit. si postea illud recup̄at. fortius munit ⁊ cautius custodit. sic diabolus fortius munit recidiuantē. q̄r septem spūs nequiores se ibi ponit. ⁊ ad oīa septē peccata mortalia ipsum trahit. Tercio attendif ex pte hoīs q̄r recidiuans facilius postea in peccatum cadit. iam em̄ ex quadā mala ꝯsuetudine peccare ꝑ nihilo ducit. In his ergo vbi suis innuit dñs q̄ ꝓpter p̄cā paliticus languebat. ⁊ q̄ infirmitas illa ꝓpter peccata inflicta fuerat. Ūñ crisᵒ. Ubi discimus. q̄ ex p̄cīs ei nata est hec egritudo. Quia enim sepius anima in nobis egrotante. insensibiliter nos habemus. corpus aūt si paruā suscepit lesionem. omne facimus studiū vt ab infirmitate liberemur. ꝓterea deus punit corpus ꝑ bis q̄ aīa deliquit

# Capitulum. Lxviii.

Cum his ⁊ illud discimus q̄ si grauē sustineamus pnā ꝑ priorib⁹ peccatis. deinde in eadem incideri mus grauiora patiemur ⁊ hoc decenter. qui em̄ nec̄ supplicio factus est melior vt insensibilis de reliquo ⁊ ꝯtemptor ad maius ducef tormentū. Si aūt hic non oēs ꝑ peccatis torquenf nō ꝯfidamus. nihil em̄ nos hic pati ꝑ peccatis signū est maioris illic supplicij. Cauere ergo debemus ne deū in pnis ꝯtēnendo tanq̄ indurati in p̄cō permaneamus vel sanati a domino tanq̄ ingrati in p̄cm̄ relabamur. ne ꝓpter ꝯtēptum vel ingratitudinē deterius nobis ꝯtingat. vel q̄r deteriores efficeremur. vel grauiori supplicio hic vel in futuro traderemur. Jesus ergo sicut exterius corpe. sic interius mente paliticū sanauit p̄monens ne iterꝝ peccaret ⁊ grauius iudiciū incurreret. Quasi diceret. Precedens p̄cm̄ est tibi dimissum. ne iterꝝ peccādo ꝯstituas te magis reū. Quis enumerare sufficiat mira ⁊ magna op⁹ dñi. exquisita in oēs voluntates eius. que in materiā laudis sue ⁊ in vsum necessitatis nr̄e creauit. Vidit deus oīa q̄ fecerat ⁊ erant valde bona ⁊ nihil odit eoꝝ que fecit. Solum p̄cm̄ q̄ nihil est odit. psequif ⁊ destruit. Unde cū sex diebus solo verbo cuncta creauit. annis plusq̄ triginta ad destruendū peccatū in mundo laborauit. Hoc solum est q̄ displicet. q̄ oculos maiestatis eius offendit q̄ ipsum mitē ⁊ suauē nobis aspectꝝ ⁊ durꝝ reddit. hoc est q̄ de angelo dyabolū fecit. de amico inimicū. de libero seruum. de incorrupto mortalē ⁊ corruptū. de beato miserꝝ. de ciue exulem ⁊ iectum. de filio dei filium dyaboli. hoc est q̄ nunq̄ impunitum est relinquendum. Tunc abijt ille homo ad publicandum xpi virtutem ⁊ nunciauit iudeis quia iesus esset qui fecit eum sanū. Ecce nūc in mente sanatus fide cognouit dñm. ⁊ eo noto non est piger in annūciando illum. Unde aug. Nunc aūt ille postea q̄z vidit hiesum ⁊ cognouit eum salutis sue autorem nō fuit piger in euangelisando q̄ viderat. Iste ergo nunciauit salutē vt sequaf. sed illi econtra psequunf. Unde sequif. Propterea psequebanf iudei iesum tanq̄z violatorē legis diuine q̄r hoc faciebat in sabbato agens ctra deū qui requieuit in eo opinantes q̄ nihil p̄mitus esset in sabbato faciendū. sed ab omni op̄e hoīm vacandū quantūcunq̄ fuerit le ⁊ diuinum. Male de sabbato intelligebant. q̄r hoīem in sabbato sanare. ac pietatem ⁊ miscōiam exercere p̄cm̄ esse putabāt. Judei psequebanf xp̄m. opus eius bonū puertētes in malū. ⁊ adhuc multos hñt sequaces. freq̄nter seruos xp̄i ꝓpter opus bonū molestantes. Cum ergo auderent eū ⁊ murmurarent de hoc q̄ in sabbato opabaf excusans se ait illis. Pater meus qui est in celis q̄uis in sabbato cessauerit ab omni op̄e creationis. dispositionis ⁊ ornatus. tñ vsq̄ modo operaf gubernando ⁊ instaurando q̄ corrumpif in op̄e ⁊ ꝓpagando. ⁊ ꝑ hoc non soluit sabbatū. ergo cū ⁊ ego operor restaurans ⁊ reparans corrupta. ⁊ sanās infirma nō soluo sabbatum. sed in opando me patri ꝯformo. et sicut a principio creando. disponendo ⁊ ornādo opatus sum cum ipso. ita facio ⁊ modo. Ac si dicat. Ut̄ō tñ sex diebꝰ primis vt putatis opatus est p̄ meus. creaturas nouas ꝯdendo ⁊ ꝓducendo. a quib⁹ requie

uit die septimo. sed vsq; modo ꝛ semp vsq; in finem ꝓtinue opaf in esse ꝓseruando ꝛ gubernando. vt ꝓdita ꝑmaneant. Non solū em̄ deus oīa fecit. sed ꝛ facta ne deficiant in esse ꝓseruat. ita ꝙ si se rebꝰ subtraxret ꝛ eas manu regiminis nō retineret. sicut de nihilo facta sunt. sic in nihilū vniuersa tenderent ꝛ deflueret. Ōñ sic deus intelligendus est requieuisse ab oīb opib suis. vt iam nullā nouam creaturā ꝓderet. non vt ꝓditas ꝓineret ꝛ gubernare cessaret. cum quo in cūctis piter ꝛ ego operat sum ꝛ operor. quia sum verbum patris. ꝑ qō oīa facta sunt ꝛ ꝓseruant in esse. ꝛ ergo bonū est qō ago. nec mirꝝ si hoiem in sabbato sano. qui deus cū patre omnia semp operor? In nullis em̄ que fiunt. opatio mea deest opationi p̄is sed in omib simul ego cū patre operor. cum diuina potentia nihil nisi p sapientiā suam faciat. Si g̃ me in aliquo qō ꝑ me factum sit reprehendere ꝓsumitis. reꝓhendite ꝛ deū p̄rem piter mecū opantē. cui? vos ꝓpm peculiarē esse iactatis. Ubi ꝛ augu. Quō ipe p̄ ꝛ filius inseparabiles sunt. sic ꝛ opa patris ꝛ filij inseparabilia sunt. non tm̄ patris ꝛ filij. sed etiā spiritus sci. sicut equalitas ꝛ inseparabilitas est ꝑsonaꝝ. ita etiā opa sunt inseparabilia. hec aug. Hinc aūt torius trinitatis opa indiuisa. i. coīa cē dicunt. q? quicquid potentia gerit idem sapia moderat ꝛ bonitate ꝓditur. Unde bene in his que facimus vel deū facere exoramus ꝓmemoratōem trinitatis facimus dicentes In noīe patris ꝛ filij ꝛ spūssancti. vel in noīe sancte ꝛ individue trinitatis vt sicut ꝑsonaꝝ indiuisa est opatio. sic ꝛ eaꝝ sit inseparabilis invocatio. ꝛ sic xp̄s excusat in sabbato opando. Sed q? ex hac excusatōe sequit ꝙ xp̄s sit eq̄lis deo patri. iō ex hoc verbo magis ꝑsequebant eum tanq; blasphemū. q? blasphemia maius pctm̄ est ꝛ acrius punit in lege q; violatō sabbati. Unde subdit. Propterea ergo magis id ē auidiori aīo ꝛ feruentiori zelo q; prius ꝙ ope sabbati querebant iudei interficere eū. q? nō solum vt eis apparebat soluebat sabbatū sed p̄rem suū naturalē ꝛ sibi ꝓsubstantialem dicebat deū. nōvt nos qui adoptati patrem vocamus eū. equalem se faciens ꝛ ostendens deo ꝑ eq̄litatē nature ꝛ potestatis. qō illi blasphemiā esse dicebant. Cū em; eū tantūmō hominē putarent. imponūt ei ꝙ rapinā faciat se equalē deo quasi non esset. cum revera esset talis q? ipse ꝑ naturā natus est ei equalis. Duo quippe crimina in lege morte punita fuerunt. s. crimen solutionis sabbati. ꝛ magis crimē blasphemie. ꝛ hec duo ei imponebāt ꝛ ꝓpterea eum occidere querebāt. Et q? excusauit se de primo. ꝓsequenter excusat se de scdo. probans se eē filiū dei. ꝛ equalē patri. Et ne iudei dicerēt. tibi nō credimus nullus em̄ sibi testās dignus est fide. ideo ad ꝓfirmationē ꝓpositi. mltiplex inducit testimoniū. s. iohannis ꝛ opuz. ac patris ꝛ scripturaꝝ. Dicit ergo. Si ego testimoniū ꝓhibeo de meipo. testimoniū meū nō est verū. i. efficax fm reputationē vestrā q;uis in se sit efficacissimū. Unde crix. Hoc q; dicit non est verū. non quantū ad dignitatē suam. sed quātum ad illoꝝ suspitionē loquebat. Nota ergo ꝙ in testimonio sunt quatuor testes filij. q? in testimonio possunt quatuor reperiri. s. veritatis demonstratio. vitatis ꝓfirmatio. vitatis imobilitas. ꝛ ipa vitatis vitas. Demonstratio aūt fiebat ꝑ iohannē. ipe em̄ iohānes ad quē iudei miserūt. ꝛ quē magis oībus fide dignū putabant. testimoniū ꝓhibuit. nō sibi sz veritati xp̄o. sicut amicus vitatis. Confirmatio fiebat ꝑ opa fortissima. ꝙ em̄ cecos illumīauit. aures aperuit. ora mutorū resoluit. demonia fugauit. mortuos suscitauit. hec opa testimoniū xp̄o perhibebant Immobilitas patebat ꝑ attestationē patris. qui testimoniū ꝓhibuit de xp̄o. q? vox patris audita est in baptismo ꝛ in mōte. ipso xp̄o trāsfigurato. Veritas aūt oñdebaf ex scripturis. q; mentiri nō poterant eo ꝙ a spū vitatis ꝓcesserūt. scripture em̄ legis q; data est ꝑ moisen ꝛ ꝑ hec traꝝ. ꝓhibent de xp̄o testimoniū Et sic penes hec q;tuor q; omne testimoniū vitatis fulciunt. ista quatuor testimonia accipiunt. Et q;uis essent ꝑ tot incōtradicibilia inducta ꝛ quicti testimonia tamē nolebāt credere in eū. Unde dicit ꝛ nōvultis venire ad me. s. ꝑ fidem. i. non vultis credere in me ꝛ a me querere verā salutem ex sola malicia vre volūtatis. q? nihil aliud impedit vos. nisi odiū ꝓtra me ꝓceptū a vobis. nonvultis inquā credere in me vt vitā eternā habeatis. nūc in spe ꝛ in futuro in re que habef ꝑ fidē formatā caritate. ita nec vitas vos ꝓuincit. nec ꝑmissio vite vos trahit Deinde redarguit eoꝝ duriciā ꝛ tarditatē ad credēdū dicēs. Ego veni in nomīe. ꝛ ad honorē patris mei. vt ꝑ me pater glorificef. qō patet ꝑ predicta testimonia. ꝛ non accepistis me. nec in me creditis sed magis ꝑsequimini. q? dilectionē dei nō habetis. Et inde pena precari vobis hec erit. q? alium. i. antixp̄m in noīe suo venientē. i. nō habentē predicta testimonia. ꝛ suam gloriā ꝓpriā q̄rentē. accipietis ꝓ xp̄o. ꝛ vos deo vt fm aplm credant mēdacio. qui noluerūt credere vitati. quasi diceret. Quia nō accepistis me. i. quia nō credidistis me esse xp̄m. hec pena infligef vobis vt deceptī ꝑ xp̄o antixp̄m recipiatis. Per hec arguitur ꝙ iudei primi erūt. qui ad antixp̄m ꝓuertent. Judei em̄ in fine antixp̄m recipiēt. ꝛ tēplū ei faciēt q? faciet se circūcidi. ꝛ dicet se eis ꝓmissum ꝛ ei adherebūt quousq; eius falsitas detegaf ꝑ enoch ꝛ helyam. fm aug. Antixp̄s ceremonias legis tēptabit restaurare. vt euāgeliū soluat. q̄ res iudeos cū ꝓxp̄o recipe suadebit. Deinde causam infidelitatis eoꝝ subdit q? gloriā hūanā abinuicē accipientes ꝛ acceptātes. i. ex superbia humanū favorē captantes. gloriaq; que a solo deo est. i. humilitatē. que est va gloria vel gloriā celestē nō querebāt. Non ergo q? nō est apta veritas. non credūt. sed q? superbia eos excecat q̄ laudari ꝛ se sup alios efferre desiderat. Ideo em̄ in cristum credere nō poterāt. q? cum superba mēs eoꝝ gloriā ꝛ laudes appeteret. ꝛ sese sup alios efferret. reputabāt ingloriā ꝛ dedecus in xp̄m credere. q; abiectū ꝛ pauꝝ videbaf. ꝛ iō ei credere nō poterant. sed ille in eū credere pōt. qui coꝝ hūs humile. solius dei gloriā q̄rit. ꝛ ei placere appetit. Ex quo apparet ꝙ multū piculosa est inanis gl̄ia. Ūñ crix. Nihil ita deformat aīam. sicut gloriā desiderare terrenā. nō em̄ est possibile qui hāc gloriā amat. gloriā q̄rere crucifixi Unde dicit ꝛ tullius. ꝙ cauenda est hominū gloria

que aufert animi libertatē. ꝑ q̄ magnanimis viris oīs debet eē ꝓtentio. Et iō ſm glo. Magnū viciū ē iactantia ⁊ humane laudis ambitio. que de ſe eſtimari appetit qō in ſe nō hz. ⁊ gloriā ſuā nō dei q̄rit. Ecōtra vo magna virtus eſt humilitas. q̄ ſe nihil reputat ⁊ ſolius dī gloriā q̄rit. eiq̄ ſoli placere appetit Hec eſt etiā cā cur mādata dei nō impleamus q: nō humiles. ſz ſuꝑbi ⁊ ambitioſi ſumus. ꝑſumentes de induſtria a viribꝫ nēis vt ad ea implenda nequaq̄ hūiliari poſſumus Vel hoc impediunt indeos a fide xp̄i in ꝓte q: ſolū attendebāt. ⁊ adhuc intendunt ad gl'iam ⁊ exaltatiōem t̄palem vandā eis p̄ meſſyā. videbant aūt xp̄m pauꝑem ⁊ abiectū. ⁊ iō non recepe rūt eū. nō attēdentes ſcripturas ꝓphetaꝝ. q̄ de eius pauꝑtate ⁊ abiectione loquūt̄. gloria aūt ⁊ exaltatiō q̄ p̄ xp̄m vanda ꝓmittit̄. illa ē gl'ia celeſtis. quā nō intelligebāt. iō gl'am q̄ a ſolo deo eſt non q̄rebant. ⁊ ꝓter hoc in infidelitate ꝑmanſerūt. Ipe ſolus pōt xp̄o pauꝑi ⁊ abiecto credere. q̄ nō ꝓpriā. ſz dei gl'am q̄rit. Ubi de vitio vane ⁊ humane gl'ie hic dī beda. Hoc aūt viciū caueri melius nō p̄t. q̄z vt ad ꝓſcientias nēas redeamus. noſq̄ puluerē eē ꝓſideremus. ⁊ ſi q̄d boni nobis ineſſe deꝑhendamus. nō nobis ſed deo aſcribamus. Hec beda. Ubi ⁊ criſ. Vanā gloriam fugiamus oī ſtudio. Et qualiter eā ſuꝑabimus ais. Si ad aliam reſpexerimus gloriā q̄ ex celis eſt a qua excere nos hoc cogit Que igit̄ nobis ſpes erit ſalutis. cū iuſti eē ab his exteri que hic ſunt exteri a celis ſumus ⁊ eoꝝ que illic ſunt. Quid hac inſenſibilitate deterius fiet vnq̄. cū ſm vnāquamq̄ diem ea que iudicij ea que regni audientes. eos qui ſub Noe ⁊ in ſodomis erāt imitemur expientia rez ex pectantes oīa diſcere. Et mirū ꝓter hoc omnia illa ſcripta ſunt vt ſi quis futuris decredit. ab his que facta ſunt manifeſtam ⁊ de futuris demonſtrationē accipiat. Hec igit̄ intelligentes ⁊ p̄terita ⁊ futura. paꝝ ſaltem reſpiremus a difficili hac ſeruitute ⁊ aliquam aīe faciamus rōnem. vt ⁊ p̄ſentibꝫ ⁊ futuris potiamur bonis. Hec criſoſto.

¶ Oratio.

O Omine ihū xp̄e ſana me languidū longo languore male veratū. ⁊ paraliticū diutino corꝑore boni grauatū. da mihi vt ſurgam recedendo a pctō. ac tollā grabatū portando onus penitentie ꝑ eo. ⁊ ambulem ꝓficiendo in bonum. ⁊ de bono in melius. ⁊ eundo de virtute in virtutē ſanus quoq̄ factus tuo beneficio ſtudeam a pctīs abſtinere decetero. ne deterius mihi aliquid ꝛrīgat vel hic vel in futuro Da etiā mihi bone ihū vt te humilez ſequens. humanā ⁊ terrenam gloriaz ꝓtemnam. ac laudari ⁊ me ſuꝑ alios efferre nō cupiā. ſed tui ſoli us gloriā querā ⁊ tibi ſoli placere appetam Amen.

De arbore infructuoſa. ⁊ muliere curuata

¶ Capitulum LXXIX.

Et relictis illis in incredulitate ſua. iterum abiit ihūs in galileam Cumq̄ ibi maneret ⁊ doceret. ad erant eo t̄pe quidā iudei nunciantes chriſto q̄ pylatus quoſdam de galileis. ſcilicet viginti viros duz



ſacrificarent. ⁊ in actu ſacrificijs occupati eſſent interfecit. ⁊ ſanguinem eoꝝ cum ſacrificijs miſcuit q: morte cū ſacrificijs ꝛcurrente. ſanguis interfectorū cū ſanguine ſacrificioꝝ mixtus fuit. Et cōm cyrillū. iſti erant ſequaces dogmatū iude galilei cuius mentionē lucas in actibꝫ apl̄oꝝ facit. qui dicebat q̄ illi citū erat iudeis cognoſcere aliquē dōm ꝓter deū. ⁊ multi ꝓſenſerūt ei in tantū q̄ phibebant oblatōes ſtatutas a pl̄o fieri ꝑ ſalute romani imp̄ij. de quo pilatus indignatus venit ſuꝑ eos ſacrificantes ſm ritū ſuum. ⁊ inter ipſas victimas q̄s ritu legis ſe offerre putabant eos occidit. ita q̄ ſanguis offerentiū oblatis victimis miſceret̄ Unde orte ſunt inimicicie inter ipm ⁊ herodē. q: galilei de herodis ptāte erāt. Et q: aliqui de vulgo illam occiſionē ſubitā ⁊ horrendā horribilibꝫ peccatis ipſoꝝ occiſoꝝ imputabāt credētes iuſtiſſime eos talia paſſos eſſe. narraueꝛt hoc ſalvatori volētes percipe quid ei ſuꝑ hoc videret̄ Deus aūt nō negat. ſed ponit eos pctōres fuiſſe ⁊ ꝓter hoc perijſſe. nō tñ aſſerit talia eos paſſos eſſe tanq̄ priores nō patientibꝫ. q: talis mors nō eſt argumentum ſufficiens q̄ grauius peccaſſent ceteris oībus. q: frequenter deus pctā minus grauia punit in p̄ſti vita. ⁊ grauiora poſt vitā p̄ſtem differt grauius puniēda Miſtice pilatus ſignat diabolū ſpaīas occidere patum. ſanguis exprimit pctm̄. ⁊ ſacrificia bonas actōnes galilei qui interpretant̄ tranſmigrantes ſignāt huius mundi viatores. mors quoq̄ iſtoꝝ corꝑalis ſignat ſpūalem mortē eoꝝ qui nō pure offerūt ſacrificia. Pilatus ergo ſanguines galileoꝝ cū ſacrificijs eoꝝ miſcet. q̄n diabolus p̄ces. elemoſinas. ieiunia ceteraq̄ bona opa fideliū vel mortifera carnis ⁊ ſanguinis delectatōes vel odij meditatōes vel inuidie furore vel hūane laudis ambitōes vel ſiniſtra intentōe. vel alia q̄libet nepharia peſte ꝛmaculat. vt q̄uis oblata dño videant̄. mihil tñ ꝓſint offerentibꝫ ſed potius interdū fiant in pctm̄. De iuda em̄ qui inter ſacrificia poſitus ꝓditōem dñici ſanguinis cogitabat ſcriptū eſt. Et oratio eius fiat in pctm̄ Et ait dñs eis q̄ hoc ſibi nūciabant. iudeos nō minus illis galileis ſceleratos. ⁊ niſi de peccatis penituerīt ſimiliter in corꝑe ⁊ aīa perituros. Sola em̄ pīa liberat a piculo q: eſt ſcōa tabula poſt naufragiū. Illi quidē galilei nō ſolum q: pctōres fuerunt. ſed ⁊ in terroꝛē alioꝝ puniti ſunt. q: freq̄ꝛ mouent̄ hoīes ad pīam ex morte alioꝝ horrida ⁊ reꝛentina. Unde criſ. In hoc aūt oſtendit q̄ illos ꝓmiſit talia pati. vt viuentes aliorum periculis territi fierent hoꝛedes regni. Quid igit̄ dices vt melioꝛ ego fiam ille puniꝛ Nō ideo. ſed punitur quidem ꝓter alia crimina. ſi vero ex hoc videntibꝫ ſalutis materia. Deinde ponit aliud exemplū de decem ⁊ octo hieroſolimitis. qui dū edificarēt quādā turrim in ſyloa ſubito cecidit ſuꝑ eos ⁊ oppreſſit. punitiq̄ ſunt inſtrumēto ſue offenſionis. quā ruinā aliqui imputabāt enormitati pcrōꝝ ſuoꝝ. de quo ſil'em ſn̄iam dicit xp̄s ſicut ⁊ de primo exēplo ſuprādicto Unde beda. Illi etiā hieroſolimite a ruina turris oppreſſi ſignificāt iudeos qui pen̄itere noluerint cū membꝫ ſuis eē pituros Illa turris ſignat illū q̄ ē turris fortitudis. merito ē in ſyloa q̄ iterꝑtat̄ miſſ?. ſignat

em̃ eũ q̃ missus a p̃e venit ī mundũ.q̃ oẽs sup quos
ceciderit. ꝛterat. ¶Dec beda Sup quo dixit eis fili/
tudinẽ ficulnee fructũ nõ faciẽtis ꝛ terrã inutiliter
occupãtis .quã dñs vinee succidi voluit . q̃ tercio
anno fructũ in ea q̃rens nõ inuenit. ſz a cultore vi/
nee circa eã foderet ꝛ stercora mitteret volẽte rogatus
etiã ipo anno tercio ꝓter spem emẽdatõis dimisit
ꝛcludẽs q̃ iudei filr essent p̃scindendi de vita p̃ti
ꝛ puniẽdi nisi fructũ p̃ne ꝛ bonor opꝝ facerent
In hac filitudine.quãta sit dei patientia.quanta sit
hoĩs negligẽtia manifestat Ficulnea plantata in vi
nea.est synagoga erecta in domo ifrl ꝛ plebe iudaica
Tres anni visitatõis .sunt legis edicta. ꝓphetar ꝛte/
statões . ꝛ coruscantis euangelij gẽa. in q̃bo deus q̃si
uit fructũ bonor opꝝ a iudeis . ꝛ nõ inuenit nisi in
valde paucis .qui q̃si nihil ꝛputabant respectu tan
te multitudĩs Et q̃uis cultores eius circa illã fode
rent ligone acute inuectõis .eã hũiliando . ꝛ terro/
rem diuinorum iudiciorum sibi ĩmittẽdo.ac sterco
ra mitterẽt.fecditatẽ ꝛ abhominationem peccatorum
suor ei oſidendo.p q̃ solent humilitas ꝛ ꝛpunctio
suscitari ꝛ hoĩes de pctis suis penitere. pax tamẽ cul
tores p̃fecerũt. ꝛ iõ iudei succidi meruerũt. Dei eti
am ager ꝛ vinea mũdus dicit .cuius arbores ꝛ vites
sunt hoĩes . ꝛ alie quidẽ fructuose alie vo infructuo
se. ¶Omnes vo cultores sunt prelati ꝛ sacerdotes. Sz
ꝛ cuiuslibet aĩa est arbor. vinea. ortus ꝛ ager illius.
qui illã ercolere haberet fructus faciat. Sed hcu in
multis terrã inutiliter occupãtibus .fructus nõ ĩue
nit . ꝛ iõ timere habent penã .quã eis dñs nũc cõmi
nat . Unde greg. Tercio aũt dñs ad ficulneã venit.
quia naturã generis humani ante legẽ. sub lege sub
gratia. expectãdo ãmonẽdo. visitando. requisiuit.
Sed tñ in tribus ãis fructũ se nõ inuenisse ꝗqueri
tur. q̃ quorũdã prauorũ mentes . nec inspirata lex
naturalis corrigit. nec precepta erudiũt. nec icarna
tionis eius miracula ꝟuertũt. Sed cũ timore audiẽ
dũ est quod dr. Succide eã. vt quid terrã occupat.
Unusquisq̃ em̃ iuxta modũ suũ. si fructũ bone opa
tionis non exhibet. velut infructuosa arbor terrã oc/
cupat ¶Dec gregori. Cultores vero sunt qui ficulnee
presunt ꝛ eius curã gerunt. vel sancti qui intra eccle
siã orant p eis qui extra eã sunt. qui oẽs interpellant
dñm p ficulnea dicentes .dñe dimitte illã hoc anno
id est tpe isto sub gra. vsq̃dũ fodiã circa illã excolẽ
do ꝛ vitia reprehendendo. ꝛ mittã stercora p fetores
peccator ad pnam suscitando. Circũlodere enim ẽ
humilitatẽ pñe ꝛ patiam docere. fossa nãq̃ est hũ/
lis terra .stercus aũt sordes sunt ꝛ memoria pctõrum
ꝛ fructũ dant. Quid em̃ stercore sordidius . ꝛ tñ si be
nevtaris quid fructuosius . Unde greg. Ex stercore
ligit ad fructũ reuiuiscit arbor. q̃ de ꝛsideratiõe pec
cati ad bona se opa resuscitat Vel fossio est pctõrum
recognitio. peccator em̃ pctã sua cooperit. sed fodiẽ
do videdit abhoĩationem peccator ꝛ inde erubescet.
Stercoratio aũt vel simi appositio ẽ mortis recorda
tio. in morte em̃ homo stercus efficit ꝛ putredo. ipsa
namq̃ mortis memoria a pctõ pseruat. in bono opꝝ
solicitat ꝛ grãm dei ꝛseruat ¶Per arborẽ etiã fici mo
raliter p̃t quelibet psona in eccĩa dei ad fructificãdũ
plantata signari. ꝛ p tres annos in q̃bus nõ facẽ fruc
tũ iuuentus . ꝛ etas media. ꝛ senecta intelligi. ꝓter
qõ meruit p mortẽ de p̃ni vita succidi. p cultorẽ aũt
angelus custos huius hoĩs accipit . qui rogavit ad
huc in semio viuere dimittat . p eius diligẽtiã circa
talem hoĩem se emendet ꝛ fructificet. alioquin succi
dat ꝛ in ignẽ mittat . ¶Potest etiã moraliter arbor
fici dici religio. quã dñs eius qui eã seruat. s. xp̃us
hẽbat plantatã in vinea sua. i. in eccĩa. s. p̃anthx mi
um. p benedictũ. p augustinũ. Et venit querens fruc
tum. s. religiõis ꝛ sctitatis profectũ in illa. s. religi
one. ꝛ non inuenit nisi folia tm̃. ꝛ nihil de vitate reli
gionis preter verba ꝛ exteriorẽ habitũ. Dixit autẽ ad
cultorẽ vinee. s. ad cetũ prelatorum ꝛ doctorũ. quor of
ficiũ est sarmenta ampurare. spinas euellere. ꝛ cete
ra hmõi facere Ecce tres anni sunt. s. tempus anthy
nq̃. benedicti. ꝛ augustini. Exquo venio. querẽs fru
ctum. s. virtutũ ꝛ operũ. ꝛ non inuenio illũ .nimis cm̃
propevia ꝛ mundũ erat. ꝛ iõ fructus vsq̃ ad maturi
tatẽ ꝛ finem seruare nõ poterat. Sed revera omi re
ligioso timor incutit . cũ hic dicit . Succide ergo il
lã. i. succidendã annũcia. q̃ est infructuosa Ut quid
terrã occupat ꝓpalibus vtitur. q̃ locũ quem tenet
opibus bonis nõ exercet. Et em̃ dicit aug. petõr nõ
est dignus pane quo vescitur. Et rñdẽs prelatus. q̃
prelati debent se opponere pro subditis . dixit. s. oran
do pro eis . dñe dimitte illam ꝛ hoc anno vt penitear
ꝛ fructificet. Sed hcu quia cõcesso spacio p̃ne mul
ti abutunt in supbia se nõ emẽdãdo. Usq̃dũ fodiã
circa illã. s. p increpationẽ hũiliando. ꝛ ab amore
terrenor revocando. qui em̃ fodit. terraz extrahit ꝛ
fossam. i. hũilitatẽ facit. ꝛ mittã stercora. s. malorũ
que fecit abhoĩationẽ ꝛ fecditatẽ. ꝛ vilitatẽ ad me
moriam reducendo. Sunt tñ multi. qui nec sic p ni
tere volunt. sed murmurãt ꝛtra illos qui eis petõrũ
suor abhoĩationẽ ad memoriã reducũt. sive in p
dicatiõe sive in lectione. sive in correptione. sive in
accusatiõe. ꝛ iõ timendũ est eis ne succidant . q̃ ar
bor que nõ facit fructũ bonũ. excidet ꝛ in ignẽ mit
tetur. Tres etiã anni possũt figurare triavota cõia
omni religioni. sup quibo dñs quẽlibet nẽm interro
gabit cũ exactione magna quõ fuerint obsuata. sed
timendũ est multis ne istavota inueniat fractavel na
le obseruata. Cultor etiã huius vinee põt ipsa ratõ
esse que debet fodere circa ꝛscientiã suã in faciẽdo o
ueã hũilitatis . ꝛ ipam euacuando ab omni appetitu
mũdi huius . ꝛ debet mittere circa illã stercora. ꝛsi/
derando huius mũdi miseriã. q̃ omnia mũdana fm
aplm nõ sunt nisi stercora . ꝛ istor ꝛsideratio ꝛ fossio
predcã faciũt ficũ ꝛscientie religiosi fructificare. Et
bñ ꝓ arborẽ fici intelligit religio. Primo q̃ fic fici
subvno cortice mlta grana ꝛtinet in q̃dã dulcedine
ita religio subvno mõ viuẽdi ꝛ subvna regula. mul
tos hz hoĩes ꝛcorditer viuentes . Ecõ q̃ folia fici
habẽt. quasi similitudinẽ manus humane. sic verba
religiosor . que p folia significant debent opibo ade/
quari. vt quicquid dicunt. illud faciant. Tercio q̃
thauri ferocissimi dicũt mãsuescere. oñ ficui alligã
tur. sic iuuenes ĩsolẽtes ꝛ dissoluti mãsuescũt. ꝛ p̃
iugo hũiliter subiciunt qñ religionẽ ingrediunt . ꝛ

ceremonijs ordinis alliganf. Ex nota qđ in hiere. đr. Quid tu vides hieremia. Ficus bonas bonas valde. ꝛ ficus malas malas valde. qꝛ qñ religiosus est bonus nō est melioꝛ eo. ꝛ qñ est malus. nō est eo peioꝛ. Añ augu. Simpliciter fateoꝛ exquo deo seruire cepi. qm̃ sicut difficile expertus sum meliores q̄ qui in monasterijs ꝓfecerūt. sic nō sum exptus peioꝛes. q̄ in eis defecerūt Docem̃ g̃ hic ꝛ monem̃ vt nō sim⁹ steriles sic arboꝛ infructuosa. ꝛ terrā iutiliter nō occupemus. ne sine fructu bonoꝝ operū inuẽti succidam̃. ꝛ in ignem mittamur qꝛ vtait derū. Arboꝛi infructuose duo dicenf securis ꝛ ignis. Potest aūt p terrā sterili ficu occupatam eccīa figmficari. q̄ noria platoꝛū ꝛ ꝓpositoꝛū vmbra premif. ne lumẽ veritatis videat. ꝛ exemplis eoꝛū impedif. ne sole dilectionis dei calescat. quib⁹ bene dici p̄t Iudeis scribe ꝛ pharisei. qui claditis regnū celoꝝ ante homines Añ ambꝛo. Inutiliter terrā occupat. qui loc̄ quē tenet bonis opib⁹ nō exercet. qui exẽplo pꝛauitatis impedimentū p̄stat ceteris. Sed vt ait hieꝛo. Qui viderit se insufficientē esse vel nō ꝓficere i loco in quo ministrare ꝛ alijs ꝓdesse dz. tenef cedere. ne melioꝛis locū occupet Ubi ꝛ aug. Nihil est qđ sic quisq cogitare debeat. misi vt in semetip̄m oculos ꝛuertat. in se discat. se discutiat. se q̄rat. ꝛ se inueniat. ꝛ qđ displicet necet. qđ placet aptet ꝛ plātet Cū em̃ se hō inanē inuenerit melioꝝ bonoꝝ. vt q̄d est auidus exterioꝝ bonoꝝ. Ecce q̄d ꝓdest plena bonis arcba. si inanis est ꝛscientia. Bona vis habere. ꝛ bonus nō vis eē. Non vides erubescere te debere de bonis tuis. si domus tua plena ē ꝛ te hz malū Quid em̃ est qđ velis malū habere. dic mihi. Nihil oīno. nōvroē. nō filiū. nō seruū. nō villā. nō tunicā. Postremo nō caligā ꝛ tñ vis habere vitā malam Rogote. ꝓpone vitā tuā calige tue Oīa que circūiacent oculis tuis. elegantia ꝛ pulcra. tibi cara sunt. ꝛ tibi ipi vilis es. fedus es. Si possent tibi rūdere bona quib⁹ plena est domus tua q̄ habere optasti. q̄ ꝓdere timuisti. nōne tibi clamarēt tu nos bona vis habere sic ꝛ volumus bonū habere dñm. Tacita voce interpellant ꝓtra te dñm suū. Ecce tanta bona dedisti huic. ꝛ ipe malus est Quid em̃ ꝓdest qđ hz. quando eū qui omnia dedit non habet. Hec aug. Per hec vba ꝑdicta quendā lubricum a peccatis retraxit Augu. in quodam sermone suo Erat aūt docens in finagoga eoꝝ in loco ꝛmuni vbi ꝛueniebant iudei. ꝛ in sabbatis. in quib⁹ hoies debent intendere diuino cultui. ad audiendū vbū dei. vt ibi p̄dictā similitudinē ꝓponens. eā ad synagogā ptinere indicaret. ꝛ qđ synagogā infructuose arbori ꝛpararet. arboris em̃ succisio figmficabat synagoge ereptionem. quo ad quosdam reprobos ꝛ dānandos. sed mulieris de qua sequif erectio. eccīe exaltationem. ꝛ cuuslibet fidelis aīe erectionē. siue ad fidē ꝛ gr̃am. siue ad gloriā Añ ambꝛo. q̄ clemens dñs q̄ pius in vtroq. cū aūt miseref aut vindicat. in synagoga typo arboꝛem ercidi iubet. in typo eccīe feminam saluat. Tunc ergo mulierem quandam que habebat spūm infirmitatis. i. infirmitatem a spū maligno inflictam ꝛ causatam qꝛ erat a sathana decē ꝛ octo annis vinculo infirmi-

## Capitulum. Lxxix.

tatis alligata. ꝛ more bꝛutoꝛum incurvata. ita vt nec posset sursuꝝ respicere in celū ad qđ erat facta. qꝛ terrena sapiens ꝛ infima requirens. celestia ꝛ supioꝛa cogitare nondū sciebat. cū eā videret Iesus ad se ꝛ sanauit. ꝛ cū manus ei imponeret ꝛfestim erecta est. ꝛ glorificabat deū ꝓ beneficijs acceptis. solā em̃ gloriā retinet deus de opibus suis. totā vero vilitatem ꝛcedit nobis In hoc oñdit dñs suā humilitatē. qꝛ ī firmos nō dedignabaf tangere quantūcunq⁹ deforme vel grauē haberent infirmitatē. Licet aūt ista inclinatio mulieris intelligaf de inclinatōe infirmitatis. quā drabolo vrāte sustinebat. tñ accipimus eā moraliter sic q⁹ vtinā oīs mulier sic haberet vultū et oculos ad terrā demissos q⁹ in ꝑpetuū hoīem non respiceret. qꝛ aspectus eius valde est piculosus. Hic erudimur ne vita nra fit terrenis implicata. sic̄ mulier terre erat inclinata. qꝛ vt đt aug. Quanto magis quisq⁹ terrenis occupationib⁹ implicaf tāto magis a sui ꝛditoꝛis visione ꝛcludif Et vt đt greg. concupiscens visibilia inuisibiles vtutes amittit. Ille q⁹ ꝑ te homo curuus est. qui inclinatus ad culpā sursum respicere nō p̄t p iusticiā. qꝛ terrenis voluptatib⁹ deditus sola terrena ꝛ tranſitoria cogitat ꝛ diligit. ad celestia ꝛtēplanda mentis oculos nō erigit ꝛ eterne felicitatis diuitias nō req̄rit. Hunc aūt si dñs ꝑ gratiā tangat. ꝛ sue miseꝛie manū sup̄ eū ponat. statim p iustificatōem erigif ꝛ terrenoꝝ oblitus celestia cōtemplaf. Unde greg. Qui enim pctoꝛ terrena cogitans ꝛ celestia nō requirens sursum respicere nō valet. qꝛ dū desideria inferioꝛa sequif. a mentis sue rectitudine curuaf. ꝛ hoc spꝛvidet qđ sine intermissione cogitat. Et qꝛ ad celeſie desideriū nō assurgit. q̄si mulier inclinata sursum respicere nequaq̄ p̄t Culpa em̃ culpa obligat mentē vt nequaq̄ assurgere possit ad rectitudinē. Conaf ꝛ labif. qꝛ vbi diu sponte ꝓsistit. ibi ꝛ cū voluerit coacta cadit. Si ergo iam bona patrie celestis agnouimus displiceat nobis q⁹ curui sumus Deonaf ante oculos mulier curua. ꝛ arboꝛ infructuosa. Añ ꝛ aug. Ergo qui sterilis est agat pñiam ꝛ faciat fructū dignū pñie. Qui curuus ē vt terrā intueaf. terrena felicitate letef ꝛ erigaf. si ꝑ se ipm̃ non p̄t inuocet deū. hec aug. Et merito se erigere debet homo. habet em̃ facie ad celū erectā vt plus intendat celestib⁹ ꝛ eternis q̄ istis tpalib⁹ ꝛ caducis Unde aug. Erecta in celū corꝓis forma admonet q̄ sursum sunt sapere. Beluas dñs ꝓstrauas in faciem fecit. pastū querentes de terra. te in duos pedes erexit tuam faciem sursum attendere voluit. non discoꝛdet coꝛ tuū a facie tua. vt habeas faciē sursum ꝛ coꝛ deoꝛsum. Unde ꝛ basilius. Bestie terrestres sunt ad terram respicientes. sed celestis arboꝛ homo quantum figura coꝛpalis plasmationis tantū ꝛ dignitate aīe differt. Quadrupedū figura qualis est. capite vel coꝛpoꝛe ad terrā respicit. supvventrem vadit ꝛ quicquid voluptuosum est et oī pte ꝓsequif. Tuū caput ad celum erectū est. oculi tui supioꝛa ꝛtemplanf. vt si q̄n tu passionib⁹ carnis teipsum ꝛtraxeris ventri seruiens ꝛ his que sub ventre sunt ꝛpatus es bestijs insipientib⁹. i. ñ sapiētib⁹ ꝛ assimilatus es eis Alia tibi solicitudo ē digna q̄ supius sunt q̄rere vbi xp̄s est. superq⁹

terrestria eē mente. vt formatus es. ita dispone tui ipius vitā Urbanitatē habes in celis. Ua tua pria q̄ supius est hrim. Uñ ⁊ verñ. Curuitas aīe est q̄rere ⁊ sapere que super terram sunt. Turpe est in humano corpe. q̄ est erecte forme. celuinā mentem gerere. Et itez. Corpis staturā dedit hoī deus rectā forsan vt ista corpea exteriozis vilioziscz rectitudo figmenti hoiem interiorē illū qui ad ymaginem dei factus ē spiritalis sue suande rectitudinis admonerz ⁊ decorlimi deformitatez argueret aī. Quid em̄ indecentius. q̄z curuū recto corpe gerere aīm. Peruersa res ē ⁊ feda. luteū vas q̄ est corpus de terra oculos sursum hre. celos libere suspicere. celoz q̄z luminariby oblectare aspectus. spiritalē ⁊ celestēq̄z creaturā suos ecōtrario oculos. i. internos sensus atq̄z affectus trahere in terrā deorsum. ⁊ q̄ debuit nutriri in croceis. lxrere luto. q̄i vnā de sumbo. amplexariq̄z stercora. Dec verñ. Uñ ⁊ boetius. Qui recto celum vultu petis ethereosq̄z frontem In sublime feras. animū quoq̄z ne grauata pessum. Inferior si dat mens corpe celsius leuaro. Et ouidi⁹. Pronaq̄z cū spectēt aīalia cetera terrā. Os hominū sublime dedit. celū q̄z videre. Iussit. ⁊ erectos ad sydera tollere vultus Nota etiā vt dicit aristoteles ī libro de aīalibus q̄ aues claudūt oculos cū palpebra inferiori. aīalia vo grossa cū palpebra superiori. Per aues intelliguntur viri spūales. q̄ ad inferiora ⁊ terrena oculos claudūt ac celestibus ⁊ superiozb intēdūt. p aīalia vo grossa intelligunt viri mūdani. qui hñt oculos clausos ad celestia ⁊ spūalia. ⁊ aptos ad terrestria ⁊ secularia.

Per hanc mulierē curuā signat peccatrix anima. ⁊ mens auara. mulier. q⁊ propter absentiā caritatis frigida. inclinata. q⁊ longo tpe diabolo procurāte ad inordinatū amorē terrenoz̄ est incuruata. q̄ propter longā consuetudinē aspicere nō pōt supna. tāq̄z celi oblita. fratres em̄ fuerūt manasses. i. obliuio. ⁊ effraim. i. fergifer. hūs spiritū infirmitatis. q⁊ ad spūalia infirma decē ⁊ octo annis. q⁊ valde diuturna. fm em̄ hiero. Cū cetera vicia hoīe senescente senescāt. sola auaricia iuuenescit. Sed iesus eam tangit in sabbato q̄n eius inspiratōe quiescit a peccato. ⁊ sic erigit̄ sursum per celestiū appetitū. In sanatōe aūt mulieris fecit dñs quinq̄. vidit. mscōiter. vocauit. sanauit. tetigit ⁊ erexit. Sic dñs aīam peccatricem pfecte curaturus. primo videt eam p pietatez. scōo vocat eam p internā inspiratōem. tercio sanat per peccati remissionē. quarto tangit p satisfactōis dolorē. quinto erigit ad supna per amoris feruorem

Per archisynagogū vero de quo statim subdit̄ ypocrita qui se sup alios ertollit signat̄. qui de hoc murmurat. quando male indicat interpretat̄. ꝓpter qō merito arguit̄ de murmure tali. q⁊ cura maior circa humanā naturā q̄z circa aīalia bruta debet adhiberi. Unde sequit̄. Respondens aūt archisynagogus. i. princeps synagoge qui er inuidia mitebat̄ gesta cristi decolorare. ⁊ indignans de hoc facto q̄si er legis zelo dicebat turbe q̄ nōremirent p cura die sabbati. sz sex alijs diebz in quibz licet opari. quasi indirecte arguens dñm. turbe dicebat. quia eum psonaliter ⁊ directe arguere nō audebat. Et rñdet illi dñs vocās eos ypocritas q̄ bñ licebat mulierē ipam soluere a vinculo infirmitatis die sabbati. q⁊ ⁊ ipsi bouez aut azinū tunc soluūt a presepio. ⁊ ducunt adaquare. Ubi ambro. q̄z dulcis parabola. facilis āt. Uinculū vinculo parat. vt in simulatio iudeoz actu ipoz redarguat̄. Nā cū ipi aīalibus sabbato soluūt vincula. reputē dūt dñm qui hoīes a pctōz vinculo liberauit. Deus em̄ q̄z ⁊ deus ab opibus mūdi requieuit. sed non ab opibus sanctis. cuius sempiterna ⁊ iugis operatio est. sic̄ filius ait. pater meus vsq̄z modo operat̄. ⁊ ego oporo vt ad silitudinē dei secularia opa nostra. nō religiosa cessarēt. Dec ambro. Archisynagogus ergo male legē intelligebat. qui pietatis ⁊ mie opa in sabbato fieri nolebat. lex em̄ non filialem liberale. sed seruile ⁊ noriū opus sabbato phibebat. prefigurans ꝓps quo nostra secularia opa. nō religiosa⁊ laudandi deum cessabūt In signū etiā huius rei dñs sabbato curabat. vnde curatio ⁊ miraculoz operatio. que ordinatur ad dei gloriā ⁊ videntiū deuotionē excitandā poterat fieri in die sabbati. ⁊ q̄uenientius in die illa q̄z in alijs. eo q̄ dies illa erat ordinata diuino cultui. ⁊ ad deuotionē pli. Ex ipi opus caritatis. s. sanationē hoīs nōrent̄ postponere opi cupiditatis. s. pecoris. Jō bene eos ypocritas. i. filatores vocat. quia cū magī plebiū videri appetūt. hoiem bestie postponūt. Unde crisi. Bene dic̄ ypocritā principē synagoge. q⁊ faciem habebat legis cultoris. mens vo eius erat vsuti ⁊ inuidi. Non em̄ turbat̄ propter sabbatū quia violatur. sed ꝓpter xp̄m q⁊ glorificat̄. Dec crisi. Similiter hodie multi nō soluz seculares. sed etiā religiosi sunt tales. magis de pecore q̄z de homīe curantes. Unde verñ. Cadit azina. ⁊ est qui subleuet. perit anima. ⁊ nō est qui curet. Ergo qui preponit curam equi vel cuiuscūq̄z pecoris suiue etiā corpis libē eius sumptus faciendo ⁊ laborando vt liberet̄ a morbo vel ab alijs periculis. q̄z p⁊o aīa xp̄iani. vt saneturꝫ liberet̄ a diaboli laqueis. cū eam multomagis teneatur diligere q̄z corpus proprium. ypocrita ē. ⁊ graue facit peccatū. Et sciendū q̄ quando dr. sabbata sanctifices. istud pōt tripliciter accipi. primo generaliter vt cessemus a vicijs ⁊ pctis. sc̄o specialiter vt cessemus ab opibus corpalibus. que impediūt vacationē ad deū ⁊ eius cultū. vt sunt opa mechanica. ⁊ agricultura. ac mercantiū ⁊ placitātiū. ⁊ hmōi. tercio specialissime. vt est in viris ⁊templatiuis qui ab oībus mūdanis se sepāt. vt totaliter deo vacēt. Ibi mavacatio est necessaria. sc̄a debita. tercia pfecta.

Et cū hec diceret. erubescebāt oēs aduersarij eius confusi sua rōnabili rñsione. quia vitari apte nō poterant ⁊tradicere. Et oīs populus. s. simplices ⁊ humiles gaudebant in factis ⁊ dictis suis. tanq̄z amatores vitatis. In ipsa die accesserūt quidā phariseorū dicentes illi. s. ihesu. quidā forte bono zelo. s. vt sibi cōsulerēt. quidā malo. s. vt probarent. si timore mortis a doctrina cessaret. Exi ⁊ vade hinc. s. ad locum in quo herodes ptem non habet. Et oīdens se talibz nō terreri. ait illis. Ite dicite vulpi illi. Per vulpē intelligit̄ malus p⁊inceps. vulpis em̄ ē animal dolosum rapax. tortuose incedens. ⁊ fetidū. sic princeps malus q̄lis erat iste herodes. ē dolosus p machi

humilitatem et miam

nationem mali. rapar eris alieni. tortuose incedēs puersitate iudicq. fetidus p infamiā nois sui. Qui etiā mitiꝰ rpm occidere in se ꝛ in suis mēbris. quantū in ipo ē Gñ bern. Patet quantū noceat iniqua potestas. quō caput impius subiectos quosq; sue ꝯfor met impietati. Misera plane ciuitas in q̄ regnat herodes. qñ herodiane princeps erit malitie. Herodiana uo malitia fuit. nascentē uelle extinguere religionē Si quis ḡ religionis uel sanctitatis ortū uel p fectū uel ꝯsūmatōem impedit uel psequit talis cū herode rpm psequit. Hec bern. Dicite inq̄t uulpi illi Ecce eicio demonia. ꝛ nō pūt resistere. cū sint maioris ptātis q̄ herodes ꝛ ideo non habeo timere eū. ꝛ sanitates. s. in corpe ꝛ in aīa pficio. hodie ꝛ cras. i. paucis diebꝫ usq; ad tēpus passionis mee. ꝛ tercia die ꝯsumor p mortem Quasi diceret Herodes non poterit me impedire. quin faciā qđ intendo Tangit aūt intentōem in tribꝫ dictis. prima ꝯsistit in demonū expulsione. scda in infirmitatū curatōe. tercia in officij sui p crucis patibulū ꝯsummatōe. tūc em̄ ꝯsūmata sunt oīa de ipo in lege ꝛ pphetis dicta. vñ dixit ꝯsummatū est. Et notandū q̄ aduerbia hodie ꝛ cras singillatim reddenda sunt rbis ut sit sensus. hodie eicio demonia. ꝛ cras pficio sanitates. primo em̄ est demonū eiectio. postea sanitatis collatio. tercio sanitatis collate ꝯsummatio Mistice prima dicta fuit hostis expulsio. scda nature uulnerate pfectā sanatō tercia hoīs ad deū reconciliatio. Moraliter pria dicta ꝯsistit in abiectiōe uitioꝝ. scda in collatione uirtutū ꝛ exercitio moꝝ. tercia in adeptione pmioꝝ. Vñ in ozee. Viuificabit nos post duos dies ꝛ in die tercia suscitabit nos. s. ad glorificādū. Vel isti tres dies significāt tres ptes pñie. q̄ sūt ꝯtritō cū dolore. ꝯfessio cū pudore. satisfactio cū labore. Et subiungit de loco passionis. ubi ꝯsummabit̄ p mortē dicens Verū tū oꝝ me non facili necessitate. sed patris ꝛ mea uoluntate. hodie ꝛ cras ꝛ sequēti cras. i. paucis diebꝫ ambulare. s. ad locū passionis q̄ non capit. i. nō ꝯuenit absolute intelligēdo nō trāsitiue. nō capit inq̄t pphetā. s. me pire. i. occidendi extra hierm ubi mei pphete sunt occisi. ibi ego caput pphetaꝝ de quo oēs prophete scripserūt debeo īmolari. ubi. s. nō dñat herodes sꝫ pylatus. Et quo pꝫ q̄ mors mea non est in potestate eius. sicut nec hora nec tempus. Quasi diceret. Bene scio qđ debeo mori. sed ipe non. bene scio locū passionis mee. sed ipe non Utinam ꝛ hodie predicatores ꝛ plati ac fideles ceteri a doctrina ꝛ ꝯfessione ueritatis. timore principum ꝛ malorꝝ hoīm non cessarent. sed xpm imitando ueritatem coram hoībꝫ ꝯfiterent audacter ꝛ defenderent. Oratio

O Omine ihesu xpe da mihi fructū bonorum operꝝ feruenter facere. in eis iugiter psenerare. ne fine fructu inuentus merear succidi ꝛ in ignem mitti Da etiam mihi deus meus. ut nō sim deorsum inclinatus p culpam. sed sursum respiciam p iusticiā. nec a mentis rectitudine curuatus terrena ꝛ transitoria cogitē ꝛ diligā. sꝫ ad celestia cōtemplāda. mentis oculos erigaꝫ ꝛ eterne felicitatis diuitias reqram O dñe uide me p pietatē. uoca me p internā inspirationē. sana p pcti remissionē. range

## Capitulum. Lxxx.

per satisfactionis dolorem. erige ad superna per amoris feruorem. Amen.

De ydropico ꝛ exhortatione ad humilitatē ꝛ misericordiam. Capitulū LXXX

E Inde ibat iesus per ciuitates ꝛ castella docens ꝛ indifferēter predicans. non personas accipiens. Et factum est ut dum intraret in domum cuiusdaꝫ principis phariseoꝝ sabbato manducare panem necessitatis. non delicias. non fercula uoluptatis. noīe esū panis uite necessaria exclusis superfluis designantur. pius quippe erat cōtentus. nec receptori onerosus. Supponendū est q̄ intrauerit ab eo inuitatus. quia dñs non uenit ad quemq̄ phariseoꝝ nisi rogatus qui inuitabant eū non ex deuotōe sed malitiose Ad quemq̄ aūt publicanoꝝ accessit etiā nō rogatus Phariseī em̄ se iustos ꝛ sanos reputabant. nec medico egere. sed publicani se peccatores ꝛ infirmos ꝯfitebantur ꝛ medico indigere Ideo istos ut illuīet preoccupat. illos aūt rogatus ut se humiliēt expectat. Et ipsi obseruabant eū insidiando. ut uel in eius factis uiderent aliquid unde eū reprehendere ꝛ accusare possent. Magna malicia coꝝ qui eū pascebant. ꝛ sibi insidias parabant. cū eo comedebant. ꝛ ipm̄ mortē reuolebant. Et ecce homo quidā ydropicus erat ante illum. sperans de infirmitate remediū. Et respondens iesus non ad uerba q̄ sibi questio nō ꝓponebat̄ sed ad cogitatōes phariseoꝝ ꝛ legislatoꝝ. qm̄ cogitabant curatōnem in sabbato esse illicitā. in quo dei sapiam se habere monstrabat qui corda hoīm intellexit. dixit ad eos. Si licet sabbato curare. sic interrogat ut ex dictis ꝓphis eos ꝯfutet. At illi tacuerunt Ubi beda. Sed merito interrogati tacent. q̄ ꝯtra se dictū quicquid dixerint uident. Haꝫ si licet sabbato curare. quare saluatorem an curet obseruant. Si nō licet quare ipsi sabbato pecora curant Tacebāt ergo q̄ nesciebant quid dicere debuissent. Iste ydropicus non petebat sanitatem. q̄ infirmitas p eo loquebat̄ Uel ꝓter iudeoꝝ pñtiam nō audebat in sabbato petere curatōem Ipse em̄ apprehensum eum sanauit tangendo. ac dimisit libere sine precio. q̄ p impositōem manus ipsum curauit ꝛ postea manū retraxit Tetigit eum non cā necessitatis sed humilitatis. ꝛ ut diuinitatē in carne oīderet eū sanauit. Ubi cirillus. Neglectis ergo iudeoꝝ insidijs liberat a morbo ydropicū qui metu phariseoꝝ remedia non postulabat ꝓter sabbatū. sed solū astabat ut ex aspectu missus eius sanaret eū. q̄ dñs agnoscēs nō postulabat ab eo si uellet sanus fieri. sed ꝓtinus eū sanauit. Et rīdens cogitationibꝫ coꝝ quibꝫ murmurādo cogitabant factū illud esse illicitū. oñdit illud esse licitū p exemplū alis bruti. cuius periculo licitū erat etiam sm̄ ipsos occurrere in sabbato. Si em̄ licet tūc subuenire pecori q̄ est opus cupiditatis. multo magis licet subuenire hoī ꝓter quē facta sunt alia bruta. ꝛ qui factus est ad ymaginē dei. q̄ ē opus caritatis Vñ beda. Cōpetenti ḡ exemplo soluit qōnem. ut oñdat eos uiolare sabbatū in ope cupiditatis qui eum uiolare arguūt in ope caritatis Vis pharisees filios

sunt hodie multi prelati. q plus soliciti sunt p salute bestiaꝝ q̄ hoim eis omissoꝝ. Si patiť vel deficit bestia statim remedia ꝓcurant. si frater vel subditus paꝝ curant. ⁊ multi hñt de paruis curam magnā. de magnis quam vel nullā. Vixꝝ aūt erat q̄ de curationibꝫ in sabbato eū arguebant. Hñt em̄ in traditōibꝫ suis determinata genera operꝝ. circiter. lxx. a quibꝫ ē vacandū in sabbato. inter que non est curatio. marime q̄ solo fit verbo. sicut dñs sepe legiť curasse. Sepe dñs in sabbato docebat⁊ curabat siuevt plures qui ad sabbatū ꝙueniebāt lucrifaceret. siuevt in sabbato celestis q̄etis oēs infirmitates curādas eē oñderet. siuevt interdū a q̄ete ꝓtemplatōis. ꝓpter salutē aīarum nos subtrahendos esse doceret. ⁊ ideo ad māducandū sabbato cū isto principe intrauit. nō ꝓpter cibum sed ꝓpter aīaꝝ lucꝝ. vbi etiā ydropicum isium in corpore in mente curauit. Et non poterāt ad hec rñdere illi tanq̄ victi ⁊ confusi ratione euidenti.

Mistice princeps iste fuit moyses. domus eius synagoga. hanc intrauit rp̄us cū venit in mundū. manducare panem. i. delectari in pñia iudeoꝝ. Unde in amoca. Si quis audierit vocem meam. s. in predicatione. ⁊ aperuerit mihi. s. in ꝓtritōe. intrabo ad eū. s. in oris ꝓfessione. ⁊ cenabo cū eo ⁊ ipse mecum. s. delectando in operꝝ satisfactōe. Istud etiam pōt simili mō accipi de prelato ⁊ eccīa domus eius quā tunc intrauit ⁊ quotidie intrat xp̄s. Et notandū q̄ ꝓprietates ydropici sunt septem p̄ que septē capitalia vitia designant. ⁊ iō iste ydropicus quēlibet petōrem significare phibeť. Habet enim ydropicus corpis tumorē. sic superbꝫ cordis inflatōem. Ecdo habet spūum ꝓpressionem. sic inuidus bona ꝓprimit ne publicent⁊ veniant ad lucem. Tercio sitis ardorē. sic auarus quanto plus de dirꝫ bibit tāto plus sitit. Quarto humoꝝ indigestionē. sic iracūdus per iram diminuit dies suos. Quinto pdū pigriciā. sic accidiosus pigriciam affectōnū ⁊ cogitationū ad bene opandū. Sexto genitaliū inflatōem. sic luxuriosus corundez tumefactōz. Septīo oris fetorē. sic gulosus oris corruptōem. Specialiter autem ydropisis auariciā designat. q: ydropicus quantomagis abūdat humore inordinato ⁊ quanto plus bibit. tanto amplius sitit sic auarus quanto ei copiosior diuiciꝫ quibꝫ nō bñ vtitur. ⁊ quo plus diuitias adeptus fuerit. tanto ardētius eas ꝙcupiscit. q: vt iuuenalis dicit. crescit amor nummi quantū ꝑcunia crescit. Ferocissima pestis ē cupiditas. q̄ eos quos capit. egenos efficere solet. dū finē inquirēdi nō inuenit. sz vt magis quo fuerit locupletata mēdicat. Et iste auarus stante ieiunio cū ꝙuertiť ad deū. paratus acquisita dispēsare ad honorē diuinū. ⁊ sic recuperat famitatē. q: de cupiditate mutatur in liberalitatē. ⁊ ideo ante phariseos ydropicū curat. ⁊ mor eos p exēplū aīalis bruti sic ꝓmouit vt eosdem etiā auaritie ꝓdemnet. Comparať etiā ydropicus spiritualiter ei quē fluxus carnaliū voluptatum erubescans aggrauat. hec em̄ sunt due filie sanguisuge que semp dicūt. affer affer. s. carnis voluptaſ⁊ auaritie cupiditas. Designat quoq̄ ydropisis specialiter superbiam. q: sicut ydropico erattur gens corporis inflatio. sic in superbo est tumens mentis elatio. ⁊ ideo corā superbis phariseis curat ydropicū corporaliter. vt hoc exemplo ipso discant curari spiritualiter. ⁊ pristinus egritudinē corporis oñdit in illis egritudinē mentis. quod em̄ iste in corpe hoc illi gestabant in mente. Unde intendens quomodo primos accubitus. i. primas ⁊ honorabiliores sedes in quiuis solēmibus eligerēt. hortať eos ad hūilitatē. ꝓponēs exemplū vmius opis hūiliter faciēdi vbi loci superioris arceť appetentia. vt ad similitudinē eī fiant cetera. ⁊ docens hūilitatē nō solū apud deum sed etiā apud hoīes esse laudabilē. Non em̄ intendebat principaliter docere. quod hic picť ad litteram sed mistice aliud intendebat fm spūalem intelligētiā. Vonet ergo inuitatos ad nuptias. vt nō in primo sed in nouissimo recūbant loco. iuxta illud sapiētis. quāto maior es tāto te hūilia in oībus. Et em̄ ait crisˢ. Nihil ita deo amicū est. vt cū vltimis seipz numerare. hoc em̄ ꝓprie est minime se principiū ē. Hoc aūt nō tm̄ corpaliter sed⁊ spūaliter itelligi dz. Multi em̄ cū iactantia ⁊ superbia cordis recūbunt nouissimo loco. nō mīi vt iusti ⁊ hūiles ab alijs videanť. ⁊ multi vere hūiles recūbētes in cornu. ꝓscīa⁊ corde putāt se in nouissimo loco esse. Ei em̄ crisˢ. Iubet nos dñs in vltimo loco recūbere. nō solū vt corpe in nouissimo iaceamus. sed etiā aīo. vt nouissimos nos esse omnium iudicemus. Sine causa loco se hūiliat qui corde se preferť. Ubi notandū q̄ sunt quedā nuptie spūales ⁊ quedā celestes. Spūales sunt q̄s facit deus in pūti cū aīma in thalamo ꝓscie. Cōiūctō autē aīe cum xp̄o fit p fidē⁊ dilectionē et qua ꝓiūctōe venit triplex bonū. s. fidei. prolis. ⁊ sacramēti. Bonū fidei est ne diabolū adulterū suscipiat. bonū prolis ē vt spōsa xp̄i p bona opa se exerceat. bonū sacramēti est. vt inter spōsum⁊ spōsam diuisio nūq̄ fiat. Nuptie celestes sunt refectio visionis dine. vbi erit plena satietas. in nuptijs em̄ ꝓsueuerūt oīa abundare. Via aūt veniendi ad istas nuptias est hūilitas. qđ notať cū dicit. vade⁊ recūbe in nouissimo loco. Et cōcludēdo subiūgit rōnez. Quia oīs qui se exaltat superbiendo. hūiliabiť vel hic vel in futuro. Non dicť exaltabiť. q: fm gregō. nō potestas sed elatio i crimine est. Et qui se hūiliat voluntarie nō qui humiliatur q̄si ex necessitate. exaltabiť in futuro. ⁊ quātoq̄ etiā in hoc mūdo. Hec sententia infallibiliter est vera in ꝓspectu dei. in cuius iudicio superbi abiecti sunt. et hūiles accepti. q̄uis in iudicio hoīz aliq̄n fit cōtra vt superbi sint in gla ⁊ hūiles ꝓtempti. Et si superbi exaltanť in hoc mūdo. hūiliabunť in inferno. ⁊ si hūiles subiacīunť in hoc mūdo. exaltabunť in celo. Ei cirillus. Hoc dicť fm diuinū iudiciū nō fm humanā ꝓsuetudinē. fm quā plures ꝙcupiscentes honorē ꝓsequunť. aliq̄n se hūiliātes inglorij remanēt. Ei⁊ tlxophilˢ. Porro nō finaliter nec oībus hoībus est reuerendus. qui se honoribꝫ ingerit. sed dū a quibusdā honoraťur. aliq̄ detrahūt ei. ⁊ q̄nq̄ etiā ipi honorātes. Ubi nota q̄ cū quidā superbus p ꝑcurationē suā exaltat⁹. audiret in eccīa legi hec verba euangelij oīs qui se exaltat hūiabiť. ⁊ qui se hūiliat exaltabitur. hec verū esse non reputans⁊ quasi in verba blasphemie prorūpens dixit. q̄ si se humiliasset. ⁊ non

seipm exaltasset. ad statū illū non puenisset. ꝛ statim in eodē loco cecidit ꝛ a diabolo suffocat⁹ expirauit ¶Deu q̄ multi hodie dicūt cordere⁹ facto si nō vbo. q̄si nūq̄ exaltari possent si ad hoc p se nihil facerent ¶Oct primū g̃ locū nō solū intelligit hic honorabilior sessio in ꝓuuys solēnib⁹. sz etiā q̄libet dignitas ī eccīa seu primatus. ad dignitates ei nullus catholicus ad xp̄i eccie nuptias inuitatus se dz ingerere. sz alios meliores p̄ponere quantū ē in se. altioq̄n īuitator p̄cipalis. s. deus a quo ē oīs ptās. deiecit eū a sua dignitate saltē spūaliter sīa eterne damnatōis aliq̄n etiā deiecit tales pena damnatōis tpalis ¶Si aūt humiliter ꝛ ex corde refugiens. sicut faciebāt antiqui pēes. vtgrego. ꝛ ꝓsimiles dignitatem ex obia suscepit. ꝛ ex caritate fraterna bene ea vsus fuerit. tā dem celestē glām obtinebit ¶Quia oīs q̄ se exaltat p̄sumptuose se dignitatib⁹ ingerendo. hūiliabit mō p̄dicto. ꝛ q̄ se hūiliat nō fallaciter ꝛ ficte. sed veraciter ꝛ ex corde exaltabit. q̄ sm q̄ dr in ꝓuerbys. humilē spūm suscipiet gloria ¶Vbi sciendū q̄ hūilitas meritoria cui debet exaltatōis gla. ꝓsistit in tribus ¶Primo in ꝑprie estimatōis āmbitiōe. ꝛ hoc inducit ꝓpōsitum sui. ita vt hō nihil reputet seipm. ꝛ oīmque hz recognoscat datorez eē deū. Quid em̄ habes inquit apls q̄ non accepisti ¶Scdo ꝓsistit in dignitū vilipensione. ꝛ hoc inducit honorē dei ꝛ hoc habet q̄ homo in magnis vtutib⁹. donis ꝛ honoribus ꝓstitutus. inde nō extollit sed totū illi infundit ꝛ integrū restituit. a quo oē bonū fluit ¶Tercio ꝓsistit in aliorū sibi p̄latione. ꝛ hoc inducit primi appreciatōez. quō seruare potuerimus q̄ dr apostolus. honore inuicē p̄uenientes. nisi alios dignores nobis in vtutū meritis estimemus. ¶Homo em̄ illū quo se dignorē esti mat vix honorat. sz potius ꝓtemnit ¶Potest ꝛ hoc q̄ dictū est de dignitate etiā accipi de meritoꝝ p̄sumptione Vñ beda Mistice quisquis nuptias xp̄i ecclie inuitatus adierit. mēbris eccīe p fidem ꝓiūctus. nō se extollat. q̄si sublimior ceteris gloriādo de meritis ¶Habit em̄ locū honoratiori post inuitato. cū illoꝝ q̄ se in xp̄o secuti sunt agilitate p̄itur. ¶Et cū rubore nouissimū locū tenet q̄n de alīs meliora cognoscens. quicquid de sua operatione celsum sentiebat humiliat. ¶Sed recumbit aliquis in nouissimo loco. sm illud. quanto magnus es humilia te in oīb⁹. ¶Veniens aūt dns q̄ē humilem inuenerit amici nomē beatificans supius ascendere p̄cipiet. Quicūq̄ em̄ humiliauerit se sicut puulus iste. hic ē maior in regno celoꝝ ¶Vulcere aūt dr. tūc erit tibi gloria ne nūc querere incipias. q̄ tibi fuat in fine. ¶Potest etiā ꝛ hoc in hac vita intelligi. q̄ quotidie dns suas nuptias intrat supbos despiciens. ꝛ humilib⁹ sepe tanta fundit spūs onera p̄stans vt discūbentiū cetus eos admirādo glificet. Qui em̄ se de meritis elevat. hūiliabit a dño. ꝛ q̄ se de bñficijs hūiliat. exaltabit ab eo. ¶Dec beda. Cū g̃ inuitatus fueris a dño p predicatores suos ad nuptias spūales. que ꝓsistunt in ꝓiunctōe xp̄i ꝛ eccīe. ad quas nuptias īuitati sunt oēs xp̄iani. quorum q̄dam ceteros dignitatē p̄cedūt. alij vo meritorum. excellit vnus vna vtute ꝛ excellit alia. alij vero excellunt sacra intelligentia. nō discumbas in

## Capitulum. Lxxx.

primo loco. aut meritoꝝ tuoꝝ p̄sumptōne. aut bonoꝝ mūdanoꝝ ambitōe. aut appetitu inanis glorie ¶Quare aūt primus locus nō sit ambiendus ꝓbat ex trib⁹. ¶Primo ex ꝓportione dignioris ne forte honoratior. i. dignior maiori honore sit inuitatus ab eo ꝛ talem debes tibi p̄ponere. ¶Dignior em̄ maiori honore est virtuosior. ꝛ ideo quilibet quantacūq̄ dignitate polleat hz incitatiuū fugiendi honorē. si attendat q̄ in ꝓgregatōe esse p̄t aliquis eo honoratior. ¶Non em̄ dignitati debet excellētia honoris. misi q̄ ipsa attestatur excellentia vtutis. ¶Scdo hoc idē ꝓbat ex indigni electōe. q̄ locus sublimis indigno nō ē stabilis. sed sepe inde ejcit. vnde dr. ꝛ vemens p effectū quite inuitauit ꝛ illū. dicat tibi. facio te. s. hūiliando. ꝛ aliū tibi p̄ferendo. da huic locū quo reputabas te dignū. ¶Hoc sepe euenit q̄ qui putabat se dignū honore ejcit a sua cogitatōe ꝛ expellit inde. ¶Tercō hoc idem ꝓbat ex ꝓfusione q̄ sequit ¶Vnde subdit. ꝛ tunc incipies cū rubore nouissimū locū tenere. erubescēs. s. q̄n q̄ de te maiora p̄sumpsisti incipies hūiliari. quasi deiectus in aīo tuo. aut ejectus de tuo officio. aut deiectus post mortē in inferno. ¶Deinde oñt q̄d sit obseruandū ei q̄ vult honorē acq̄rere. q̄ debet humilia de se sentire. ¶Vnde dr. Sed cū inuitatus fueris vade nō te excusa. ꝛ recūbe in nouissimo loco minorē te alijs reputando. ꝛ te esse in oīb⁹ in ymo meriti. ꝛ si forte sis excellētior dignitate vel origine nobilitate. ¶Et notādū q̄ tripler distinguit nouissimū. s. statuū. graduū ꝛ locoꝝ ¶Inter status locus nouissimus ē incipientiū. medius ꝓficientiū. supmus ꝓfectoꝝ ¶Inter grad⁹ locus nouissim⁹ est subditoꝝ. medius p̄latoꝝ minoꝝ. supmus maioꝝ. ¶Inter loca nouissim⁹ est infermi. medius mūdi. supmus celi. ¶Recūbe g̃ aut in nouissimo p̄mo. s. in statu incipientiuz te reputando p humilitatē. aut in nouissimo scdo. s. in gradu subditoꝝ p dei timorē. aut in nouissimo tercio. s. in inferno p iugē meditatōz ¶Et adducit tria p̄ter q̄ nouissim⁹ locus ē eligendus ¶Primū est. q̄ ex hoc hī gra amicicie. vt cū venerit mētes visitādo vel merita post mortē discutiendo. q̄ te inuitauit ad nuptias dicat tibi. amice. s. ꝑpter tuā humilitatē. ¶Secū dū est ꝓsecutio loci dignioris. ascēde supius ꝛ in pīti p grāz ꝛ in futuro p glām. q̄ te humiliasti. ꝛ q̄ etiā amicus. ¶Tercium est bonis gīa q̄ sequit dignitatem. tūc erit tibi gla honoris coram filijs discūbentib⁹ in eadē fide. vel in eadē beatitudine quiescētib⁹. tū q̄ humilis. tū q̄ amicus principis. tū q̄ alto gradu sublimatus ¶Et nota q̄ dns nō intēdit hic docere quō acquirere debeamus humanā glām. sz exemplo acq̄rēdi glām istā humanā docet nos acq̄rere glām celestem ita q̄ sicut hūilitas est necāria ei q̄ cupit exaltari honore ecclīastico. sic est necāria ei q̄ cupit exaltari honore gre ꝛ glie. ¶Sed dñcia est. q̄ quicūq̄ se humiliat vt exaltet ꝓmotōne ecclīastica peccat. est em̄ falsa hūilitas in q̄ latet immūda supbia. quibo se hūiliat vt exaltet domis gratuitis ꝛ premio glie. hz rectā intentōem. q̄ vt dr hiero. Sancta supbia est virtutes appetere. ¶Vltimo assignat rōnem dicti quantuz ad oīa premissa. q̄ omnis siue laycus siue clericus siue religiosus qui se exaltat. s. supbiendo. humiliabitur

sponte. vel necario hic vel in futuro. q̃ se hūiliauw
lūtarie. non q̃ humiliat̃ q̃si ex necĩtate exaltabit̃ vel
hic vel in futuro. q̃ hoc aut in officio. aut in merito.
aut in p̃mio. Hūiles dicti sunt ab humo cui p̃strati
sūt eo q̃ nihil ĩferius se. nisi humū reputāt. q̃ sepcul
candos oĩbw exhibent. q̃ ꝓpter hoc exaltari merent̃.
q̃ ideo hō q̃ factus est de humo hūiliari dz. q̃ exalta
tio nō debet̃ sibi nisi p̃ hūilitatis meritū. q̃ talis hūi
litas ducit ad letabundū gaudiū. Ūñ dñs. Semp
in corde tuo debes habere q̃ sis peccator vilissimus.
q̃ oĩ donor gr̃a dei indignus. nec ad hoc aliquo mō
aptus vt deus orōem tuā exaudiat. Multū g̃ debem⁹
fugere superbiam. que nos derisibiles q̃ inimicos deo
q̃ hoĩbw ꝓstituit. q̃ amplecti humilitatem que nos de
siderabiles q̃ amicos eisdem facit. Unde crisᵒ. Ne ti
meas honore tuo destructo si humiliaueris teipsum
Ita enī magis extollit̃ gloria tua. ita maior efficit̃.
Hec regni est ianua. Si volueritis magni appare
re. non erimus magni. sed q̃ oĩbw debonorabiliores
Qui ei derisibiles sunt q̃ oĩbw inimici. q̃ ab inimicis
facile captabiles q̃ immundi. apud deū hi maxime
oĩm sunt. Quid aūt hūilibw est delectabilius aut bea
tius cū humiles q̃ deo sint desiderabiles Sed q̃ ea q̃
ab hoĩbus est gloria hi maxime potiunt q̃ oēs eos ve
lut patres honorant. sicut frēs salutāt. sicut ꝓpria mē
bra amplectant̃. hec crisᵒ. Et q̃r dñs instruxit inuita
tos ad humilitatē. nunc instruit inuitantes ad mise
ricordie pietatē. q̃ ad paupes q̃ debiliū potius q̃ ad
amicoꝝ q̃ diuitū inuitatōem vt coĩa faciant non ꝓp
ter hoĩm fauorem q̃ amitatē sed ꝓpter caritatē q̃ pau
pes necessitatem. arguens per hoc phariseos q̃ faci
ebant ꝓuiuia non moti pietate. sed magis cupidita
te. intendētes p̃ hoc ꝓsequi vtilitatē seu honorē tpa
lem. Unde dñs vt p̃ refectōe corpali rependeret spi
ritualem. s. documentū pietatis dicebat ei qui se ĩui
tauerat. q̃ p̃ hoc etiā alios assidentes qui erāt in hoc
culpabiles arguebat. Cū facis p̃randiū aut cenam
noli vocare amicos. i. ꝓpter amicitiā secularē. neq̃
frēs tuos. i. ꝓpter ꝓsanguinitatē. neq̃ cognatos. i.
ꝓpter affinitatē. neq̃ vicinos. i. ꝓpter familiaritatē
neq̃ diuites. i. propter aliquā vtilitatē ꝓsequendā.
Hec determinatio. s. diuites oĩbus predictis videt̃
debere subintelligi. q̃ ita frēs q̃ cognatos amicos q̃
vicinos pauperes. sic̃ q̃ alios egenos vocare potero.
vt eis sic̃ q̃ aliꝭ pauprib⁹ distribuā p̃ deo. Et subdit̃
causa cū dicit̃. ne forte q̃ ipi reinuitāt te. Hec enī est
ꝓsuetudo carnaliū hominū. s. reinuitare inuitantes
se. q̃ fiat tibi retributio ab hoĩe nō a deo. in p̃ti nō in
futuro. ista nāq̃ reinuitatio intelligit̃ cuiusq̃ bomi
tpalis recōpensatio. Unde dicit ambro. q̃ hospita
lem remuneraturis esse effectus auaricie est. Scien
dū tamē q̃ sic̃ innocent̃ predicti ad ꝓuiuia ꝓpter cari
tatē mutuo nutriendā meritoriū est. Si aūt ad lasci
uiā vel gulā exercendā. vel ad inanē gl̃az. peccatū est
q̃ inuitans sustinebit penā. si aūt ad reinuitandū re
cipit mercedē suā. si aūt ad benuolentiā seu liberali
tatē indifferens est. q̃ potest bene fieri. q̃ male prout
ad finez vlteriorē ordinat̃ qui pōt esse bonus vl̃ ma
lus. Ūñ hec inuitatio p̃mittit̃. nisi de matrimonio
x̃pi quod totum debet in⁹ suis pauꝑum expendi sicut
de testamento mihi ꝓmisso ad faciendū elemosinā.
nō possum in alios vsus expendere quicq̃ Sed cū
facis cōuiuiū motus pietate. voca pauꝑes cēsu. qui
nō habent de suo adiuuādū. q̃ debiles conatu qui po
tentiā nō habent ad laborādū. q̃ claudos gressu. qui
ire nequeūt ad mendicandū. q̃ cecos visu. qui nōvi
dent ad aliquod artificiū opandū. q̃ beatus eris sc̃z
in p̃senti beatitudine spei. q̃ ĩ futuro bītudine rei. q̃r
iniutati nō habent retribuere tibi. et iō deū nūq̃ ob
liuiscentē habebis debitorē. pietas enī ad omnia vti
lis ē. promissionē hñs vite que nūc est future Ubi
crisᵒ. Non ergo turbemur cū nō recipimus beneficiū
recōpensationē. sed cū recipimus. Ūñ si receperi⁹
mus nō amplius recipiemus illic. sz si minime retri
buit hō. tūc tibi deus retribuet. Unde sequit̃. Retri
buet̃ enī tibi. s. a dño in resurrectiōe iustorū. Scōm
bedā. Et si oēs resurgāt. singulariter tamen q̃ quasi
p̃pria nō immerito resurrectō iustorū dr. qui in ea
immutādi sunt. q̃ se beatos esse futuros nō dubitāt
Ubi grego. missenus Nō ergo negligas iacētes. q̃si
nullo sint digni. Cogita quid sint. q̃ preciositatē eo
rū inuenies. Saluatoris induerūt ymaginē. futuro
rū bonoꝝ hæredes. regni clauigeri. accusatores q̃ ex
cusatores idonei. nō loq̃ntes. sed inspecti a iudice.
Ubi q̃ crisᵒ. Decerat ergo eos sursuz in solario susci
pe. Si nō placet saltem deorsum. vbi sunt subiuga
lia q̃ famuli x̃pm suscipias. fiat saltē pauꝑ edituus.
Ubi est elemosina. nō audet intrare diabolus. Et si
secū ꝓsedeas mitte ei de mensa fercula. Et iterū. Sz
dicis Immūdus est pauꝑ q̃ sordidus. Laua eū q̃ fac
tecū in mensa sedere. Si vestes sordidas hz. mundū
indumentū exhibeas. x̃pus accedit p̃ eū. q̃ tu frivola
loq̃ris. Hec crisᵒ. Moraliter cū facis ꝓuiuiū. i. cū
accedis ad oīoem vt reficiaris pane lachrimaꝝ. q̃ ĩ
ebrietis vino ꝓpūctiōis noli inuitare amicos. i. no
li orare tm̃ p̃ amicis q̃ ꝓsanguineis tuis. q̃ p̃ diuiti
bus. i. p̃ iustis qui sunt diuites in virtutib⁹. sed p̃ imi
micis q̃ pctōribus qui vere pauꝑes sunt. Ūñ subdit.
Sed voca pauꝑes. i. associa in tua oīone pctōres q̃
subdiuidit in tria genera pctōꝝ dicens. Debiles. i.
peccātes ex infirmitate. claudos. i. peccantes ex ma
licia. s. qui hñt pedem intellectus sanū. sed pedē affe
ctus infirmū. q̃ cecos. i. peccātes ex ignorātia. Pre
dicator etiā vbi diuini facit spūale ꝓuiuiuz. sed si fa
cit hoc ꝓpter honoris. vel lucri tpalis ꝓsecutionē nō
habebit a deo mercedē. si vo facit propter animarū
salutē. recipiet cū iustis vitā eternā. Ex eo aūt q̃
dñs hic ait retribuet̃ in resurrectione iustoꝝ quidaz
de simul discūbentib⁹ rudis q̃ carnalis. mortuos vbis
x̃pi. credidit q̃ resurrectio futura esset ad vitā cibis
corpalib⁹ indigentē. q̃ q̃ x̃ps promitteret escas cor
pales in regno celoꝝ. q̃ dixit ei. Beatus est qui mādu
cat panē in regno dei. Ūñ cirillus. Homo iste aīa
lis erat. nō diligenter ꝑcipiens ea que x̃ps ꝓtulerat
putauit esse remūerationes sanctoꝝ. Ex
quidā dicūt q̃ p̃panez iste intelligebat beatitudinē
veram. que ꝓfitit in visione q̃ fruitōe deitatis x̃pi prin
cipaliter. q̃ hūanitatis secūdario. qui vocat se panē
vite. Unde aug. Vel quasi in longinqua iste suspira
bat. q̃ panis iste. s. quē desiderabat ante illū discūbe

bat Quis em̄ est panis regni dei. nisi qui dt ego sum panis viuus qui de celo descendi. Noli parare fauces sed cor. Hec aug. Beatus igit qui hūc panē qui refectio aīaꝝ est. manducabit in regno dei. videndo .s. t fruēdo. de quo dr ecclasti. Qui edūt me adhuc esurient. nō ꝓpter famis inediā. sz ꝓpter fastidq absentiā dñi beda. Panis q̄ māducaf in regno dei. nō corpalis intelligendus est cib. sed illevticz qui ait. ego sum panis viuus q̄ de celo descendi. si quis māducauerit ex hoc pane viuet ineternum id est si quis me incarnationis sacramento pfecte incorporatus. mee diuine maiestatis visione frui meruerit hic pp̄etua vite immortalis beatitudine gaudebit. Hec beda.

¶ Oratio

Omine ihesu xp̄e manu mīe tue me apprehende t ꝓtege. ne ꝓualeat in me ydropisis carnalis voluptatis vel auaricie aut superbie t da mihi vt p veram cordis oris t operis humilitatem. in nouissimo loco recumbam. minorē me alqs reputādo. t p misericordiā indigentes inuitare nō obmittam. eoꝝ necitatib ꝓ posse succurrendo Largitor opulentissime deus. da mihi misero panē celicum qui tuipe es manducare in regno dei. p quo pane tibi dñe quotidie militamus p quo tota die mortificamur vt in tua vita viuamus Amen.

¶ De inuitatis ad cenā magnā ¶ Ca. LXXXI.

Et quia nōnulli terrenis. vel voluptatib mūdi huius vediti. hunc panē de quo dictum ē fidetenus q̄si odorādo pcipiunt. dulcedinem vo eius attingere veraciter gustādo fastidiūt. ideo ad oīendū taliū teporem. celestib epulis non esse dignū. subiungit dominus ꝓabolam. in qua demonstrat dine largitatis effluentiam t argut multiplicē iudeoꝝ ingratitudinē. qui pre ceteris gentib. fuerūt inuitati ad celestē beatitudinem primo p ꝓphetas. scdo p ipm. tercio p apostolos. t tñ renuerūt venire p fidez. t ita vocati sunt gentiles ¶ Dicit ergo. Homo quidam .i. xp̄us verus homo verus deus. qui dr homo ratione veritatis nature humane. quidā rōne singularitatis psone respectu aliorꝝ. fecit cenam magnā. i. ꝑparauit futurā glorie t vite eterne refectionē. t celestē seu eternā beatitudinē quam sanctis aīab ab eterno ꝑparauit dñs. quem vocaf cena. eo q̄ est refectio vltima. q̄ sicut cena paraf declināte die post quā nulla refectio sequit. sic vita eterna daf p fidem pñtis vite vbi nihil aliud expectatur. Item dr cena magnanimo sic maxima. vt eius immensitas in cor hominis nō possit ascēdere. t vocauit multos q̄ vult oēs homines saluos fieri t beatos Vocauit dñs quosdam p angelos. quosdā p patres. quosdā p ꝓphetas. quosdam p seipm. quosdā p apostolos. quosdam aliorꝝ ꝓdicatorꝝ vbis. quosdam inspirationib interius. quosdā beneficijs t pseueris. quosdaz flagellis t aduersis Et misit seruū suū. i. predicatorem euangelicū. t licet plures sint serui. psonaꝝ. statuū. t hītuū diuersitate. vnū tñ debent esse fidei t caritatis vnitate. hora cene. i. vltima etate t tempore gre. Hora cene est finis seculi. s. vltima etas. nam t si hores in

# Capitulum. Lxxxi.

alīqs etatib ad cenā inuitabantur. nullus tñ recipiebaf ad cenam sed oēs ad limbū descendebāt. dicere inuitatis vt venirent. i. ad veniendū ꝑ bona opa se ꝓparent. q̄ iam ꝓpata sunt omnia. Ante aduentuz xp̄i nondum erat cena xp̄i pata. q̄ nullus poterat ingredi vitam eternā. sed agno xp̄o immolato a ꝓtus est regni celestis aditus. t tūc missi sunt apostoli ad quos añ fuerant ꝓphete missi. Sicut em̄ xp̄s missus fuit a pr̄e vt inuitaret ad cenā. ita ipē seruos suos apl̄os suos misit. t mittit p̄dicatores vt dicāt nobis. venite ad cenā q̄ pata sunt omnia. Consistit aūt illa cena in trib. s. in beata visione diuinaꝝ psonaꝝ. in societate angeloꝝ. t in ꝓsortio sctōꝝ. que oīa vt hic dr sunt pata. Et ceperunt se simul oēs. excusare. id est p mala opa se retrahere. q̄ plus dilexerūt terrena t corpalia q̄z celestia t spūalia. Omnes se excusant t si non verbo saltē cogitatu vel facto. Omnes dr. i. p maiori parte. q̄ pauci saluanf respective. Et cōm greg. multi vocanf sed pauci veniunt. q̄ multi qui p fidem ei subiciunf. male viuendo eius ꝓuinio ꝓtra dicunt. Sed re nobis. q̄ fm eundē grego. Ecce homo diues inuitat t pauper occurrere festinat. ad dei inuitamur ꝓuiniū t excusamus Dñs clementer omnes inuitat. sed qui venire nolunt excusant. t sic eternū ꝓuinium q̄ deus nō rogatus sed gratis offert volentib sibi intercludūt. Excusatio em̄ ista est indispositio voluntaria. q̄ alq cadunt in superbiā. alq in auariciā. alq in luxuriā. Primi signanf p villā emptam videntes Secundi p iuga boū empta ꝓbantes Tercij per vxorē ducentes. t oēs isti ad cenā dominicā sunt inepti. Unde ꝓseqñr excusantiū cause subdunf cum dr. Primus dixit. Villam emi t necē habeo exire t videre illā. Ubi notanf superbi amatores mundi in quib est ambitio dignitatum t hmōi. In villa em̄ empta dñatio notaf t superbia. q̄ superbi volunt alīqs dñari. Et alter dixit. Juga boū emi quīq t eo ꝓbare illa. Ubi intelliguntur auari t cupidi quinq sensib t terrenis nimis intenti. in quibus est cupiditas terrenoꝝ t mundanoꝝ. p boues enim qui terrā versant terrena signanf Et alius dixit. Uxorez duxi. t ideo nō possum venire. Ubi notanf carnales t luxuriosi delicqs carnis dediti in quib est amor voluptatū carnaliū vxor em̄ ad voluptatē carnis ptinet Dicit aūt fm basiliū. Nō possum venire eo q̄ intellectus humanus vergens ad hūanas illecebras debilis est ad agendū diuina Omnes ergo predicti sunt indigni cena nuptiaꝝ agni. Unde sunt vsus isti Ulla. boues. vxor. cenā clausere vocatis Mūdus. cura caro. celū clausere renatis. Ad ista vero tria vitia reducunf oīa a beatitudine celesti excludentia. q̄ vt ait iohannes Omne q̄ est in mūdo. aut est ꝓcupiscētia carnis. aut ꝓcupīa oculoꝝ. aut superbia vite Unde augu. O qui ad cenā venire nolite diligere mundum. neq̄ ea que in mundo sunt. Amor enim terrenarum viscus est spūalium pennaꝝ. O m̄ oīa q̄ in mundo sunt ꝓcupīa carnis sunt. t ꝓcupiscentia oculoꝝ t ambitio seculi. Concupīa carnis vxorem duxi. concupiscentia oculoꝝ. quinq iuga boū emi. ambitio seculi. villā emi. Tollamus g̃ de medio excusatōes vanas t malas t veniamus ad cenā. q̄ intrinsecus